

Leányfalu Tündérkert Óvoda és Konyha
2016 Leányfalu, Szent Imre herceg utca 9-13.
Tel.: 0626/787-960, 787-928, 70/77-13-476
OM azonosító:202153
E-mail: tunderovikert@gmail.com

LEÁNYFALU TÜNDÉRKERT ÓVODA ÉS KONYHA

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2025.

Tartalomjegyzék

Leányfalu Tündérvikert Óvoda és Konyha adatai	4
Törvényi háttér.....	5
I. BEVEZETÉS	6
Óvodánk bemutatása, helyzetelemzés.....	6
II. AZ ÓVODA JÖVŐKÉPE	8
Gyermekekép	8
Óvodakép	9
Óvodai nevelésünk alapelvei	11
Küldetésnyilatkozat.....	13
Az óvodai nevelés célja.....	15
Az óvodai nevelés rendszere	16
III. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI.....	18
Az egészséges életmód alakítása.....	18
Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	25
Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	32
IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI.....	36
Személyi feltételek	36
Tárgyi feltételek	39
Az óvodai élet megszervezése	39
Szervezeti és időkeretek.....	39
Napirend, hetirend kialakítása.....	40
A gyermekek megismerését, fejlesztését, fejlődés nyomonkövetését szolgáló dokumentumok	44
A pedagógiai folyamatok és a gyermekek személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése	46
A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái	47
Az óvoda kapcsolatai	53
V. AZ ÓVODA GYERMEKVÉDELME, ESÉLYEGYENLŐSÉGET SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK, SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK, KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK FEJLESZTÉSE	57
A gyermekvédelemmel kapcsolatos pedagógiai tevékenység	57
Esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések,	60
Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztése	63
VI. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI.....	71
A játék	71
Ének, zene, népi játék, tánc	78

Mindennapos mozgás.....	85
A külső világ tevékeny megismerése, matematikai tapasztalatok	89
A munka jellegű tevékenység	95
A tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	99
Az óvodai tanulás célja	99
Az információs és kommunikációs eszközök használatának lehetőségei az óvodában.....	105
VII. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE.....	107
Legitimációs záradék	109
Felhasznált irodalom	110
MELLÉKLETEK.....	111
A pedagógiai program végrehajtásához szükséges	112
eszközök és felszerelések.....	112
Segédlet.....	114

Leányfalu Tündérkert Óvoda és Konyha
2016 Leányfalu, Szent Imre herceg utca 9-13.
Tel.: 0626/787-960, 787-928, 70/77-13-476
OM azonosító:202153
E-mail: tunderovikert@gmail.com

Leányfalu Tündérkert Óvoda és Konyha adatai

Neve: Leányfalu Tündérkert Óvoda és Konyha

Címe: 2016 Leányfalu, Szent Imre herceg utca 9-13.

Telefon: *Új épület:* +36-26-787-960 *Villa épület:* +36-26-787-928

Mobil: *Új épület:* +36-70-771-3476 *Villa épület:* +36-70-342-3878

E-mail címe: tunderovikert@gmail.com

Fenntartója: Leányfalu Nagyközség Önkormányzat

Címe: 2016 Leányfalu, Móricz Zsigmond út 126.

Óvodai csoportok száma: 5

Férőhelyek száma: 125

Alapító Okirat száma: 1/E/2023

Az intézmény típusa:

Óvoda

Az intézmény közfeladatai:

a) Szakágazat szerinti besorolás:

851020 Óvodai nevelés

b) Alaptevékenység kormányzati funkció szerint:

091110 Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai.

091140 Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai

091120 Sajátos Nevelési Igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai

096015 Gyermekekétkeztetés köznevelési intézményben

096025 Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben

Program megnevezése: Leányfalu Tündérkert Óvoda és Konyha Pedagógiai Programja

Készítette: Leányfalu Tündérkert Óvoda és Konyha nevelőtestülete

Igazgató: Szabóné Kaszás Gabriella

Program benyújtója: Leányfalu Tündérkert Óvoda és Konyha nevelőtestülete

Jelen módosítás alapja:

- Az Óvodai nevelés országos alapprogramja 363/2012. (XII.17) Korm rendelet, valamint egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 77/2025. (IV.15.) Korm. rendelet
- A Pedagógiai Program felülvizsgálata

Leányfalu Tündérvikert Óvoda és Konyha
2016 Leányfalu, Szent Imre herceg utca 9-13.
Tel.: 0626/787-960, 787-928, 70/77-13-476
OM azonosító:202153
E-mail: tunderovikert@gmail.com

Törvényi háttér

Alaptörvény

Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)

Törvények

2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról

A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény

Rendeletek

363/2012. (XII.17.) számú Kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról

229/2012. (VIII. 28.) Kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény végrehajtásáról

20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

15/2013. (II. 26.) EMMI-rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről

363/2012 (XII.17.) Korm.rendelet azz Óvodai nevelés országos alapprogramjáról

15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük

2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról (Eb. tv)

401/2023. (VIII.30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról

Leányfalu Tündérvikert Alapító Okirata

I. BEVEZETÉS

Óvodánk bemutatása, helyzetelemzés

Óvodánk a Dunakanyarban a fővárostól 25 km-re fekvő nagyközségben **Leányfalu** zöldövezeti részében épült. A 11-es főúttal párhuzamosan a Móricz-kert felett a község szívében, kellemes, kertes környezetben található.

A község egyetlen, nem óvodai funkcióra épített épülete az 1900-as években épült és ebből eredően a mai napig magán viseli az akkori kor építési stílusjegyeit. Kezdetben még nem a teljes épületet használták óvodának, de az évek során a gyermeklétszám emelkedésével bővítésre került és napjainkra már az egész épület óvodaként működik.

A 90-es évek végén megnőtt és azóta is folyamatosan bővül a zöldövezetbe kiköltözők, illetve az üdülők átminősítésével az állandó lakosok száma. A fővárosból kitelepült lakosság igényei megkívánták az óvoda bővítését.

1997-ben az állam által nyújtott támogatás keretében, az iskola bővítése mellett átépítésre került az óvoda is. Mivel a régi stílusjegyek meghatározták az óvoda épületének jellegzetességét, ezért akkor nem állt mód a bővítésre. Ebben az épületben lévő étkezőt és a konyhát áthelyezték egy másik épületbe. Így a földszinti részben volt lehetőség újabb csoportszoba létrehozására. Itt egy foglalkoztatót a hozzá tartozó szociális blokkot, valamint egy irodát alakítottak ki. Az épület emeleti részében a felújítás után helyet kapott 2 foglalkoztató, tágas gyermeköltöző, tálaló, mosdóhelyiségek. Háromévi építkezés után 2000. május elsején ünnepélyes keretek között átadásra került az „új iskola és óvoda”.

A gyermeklétszám folyamatos növekedése következtében szükségessé vált a régi épület újbóli bővítése, melyet pályázati forrásból (TÁMOP) sikerült megvalósítani.

2010. október 1-jén átadásra került egy újonnan felépített óvoda a törvényben meghatározott feltételeknek megfelelően. Az új épületrész a konyha és a régi épület szomszédságában, 2 tágas teremmel, tornateremmel és mellékhelyiségekkel várja az óvodásokat.

Ezzel az óvoda 80 fős, 3 csoportosról 125 fős, 5 csoportosra bővült. Csoportjaink létszáma átlagosan 25 fő. A csoportok szervezésénél figyelembe vesszük a gyermekek életkorát, fejlettségét, egyéni sajátosságait, szükségleteiket.

Nevelőtestületünk nagy tapasztalattal, innovatív felfogással, fokozott empátiával és gyermekszeretettel érte el a szülők és a gyermekek körében egyaránt megnyilvánuló szimpátiát és elismertséget.

Leányfalu Tündérkert Óvoda és Konyha
2016 Leányfalu, Szent Imre herceg utca 9-13.
Tel.: 0626/787-960, 787-928, 70/77-13-476
OM azonosító:202153
E-mail: tunderovikert@gmail.com

Nevelőmunkánk során törekszünk az óvodáskorú gyermekek fejlődéséhez és neveléséhez szükséges optimális feltételrendszer megteremtésére és folyamatos fejlesztésére.

A személyi ellátottság a jogszabályi feltételeknek megfelelő. Az óvoda felelős vezetője az igazgató. Az igazgató munkáját az igazgató-helyettes segíti, aki részt vesz az óvoda zavartalan pedagógiai munkájának megszervezésében és a szakmai munka ellenőrzésében.

A csoportokban a köznevelési törvénynek megfelelően két óvodapedagógus és egy dajka dolgozik. Jól képzett, elkötelezett pedagógusok foglalkoznak a gyermekekkel.

A sikeres munkához nagy szükség van a nem pedagógus alkalmazottak támogató, gyermekszerető hozzáállására.

Munkánkat segíti pedagógiai asszisztens, óvodapszichológus, fejlesztő pedagógus, a PMPSZ által biztosított logopédus, gyógypedagógus, akik a gyermekek fejlesztésében vesznek részt.

Intézményünk, 2012. decemberéig az iskolával közös igazgatású közoktatási intézmény volt. 2012. decemberétől a két intézmény különvált, a kormányrendelet változása miatt a személyi feltételek módosultak.

Valamennyi kolléga a partnerközpontú gondolkodás, a minőségi munka elkötelezett híve, s az intézményi kulcsfolyamatok szabályozására törekszik. Nevelőmunkánk során törekszünk az óvodáskorú gyermekek fejlődéséhez és neveléséhez szükséges optimális feltételrendszer megteremtésére és folyamatos fejlesztésére. Nevelő és fejlesztő munkánkat az Óvodai nevelés országos alapprogramjára és a helyi pedagógiai programra alapozzuk. Céljaink eléréséhez széles körű módszertani eszköztárral rendelkezünk.

Leányfalu Tündérkert Óvoda és Konyha
2016 Leányfalu, Szent Imre herceg utca 9-13.
Tel.: 0626/787-960, 787-928, 70/77-13-476
OM azonosító:202153
E-mail: tunderovikert@gmail.com

II. AZ ÓVODA JÖVŐKÉPE

Gyermekekép

*„Mi a gyermekszeretettel
nem elégszünk meg.
Hirdetjük, hogy szeresd és ismerd meg a gyermeket.
Ismerd meg, hogy igazabban szerethessed, hogy
mélyebben védelmezhessed, s jobban nevelhessed.”
/ Nagy László/*

A gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak figyelembe vétele mellett a gyermeki személyiség kibontakoztatásán keresztül, a befogadás, az esélyteremtés, az esélyegyenlőségek megteremtése érdekében a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztését, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek gondozását, fejlesztését fontos feladatunknak tekintjük, ezért fejlesztési stratégiánk kimunkálásában minden gyermek számára biztosítjuk az egyenlő hozzáférést. Ebből következően gyermekközpontú óvodánkban, ahol az óvodai nevelés nyelve a magyar, a gyermeki személyiség kibontakoztatására, az iskola-óvoda átmenet megkönnyítésére törekszünk, elősegítve a nemek társadalmi egyenlőségének megvalósítását és az ezzel kapcsolatos előítéletek lebontását, biztosítva a szabad játék kitüntetett szerepét.

Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

Óvodakép

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének optimális feltételeit, a szabad játék lehetőségét.

Az óvoda funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő, személyiségfejlesztő funkció. Az óvoda közvetlenül segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlesztését. Az óvoda tevékenységrendszere személyi és tárgyi, valamint pedagógiai környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

- Az intézménybe beíratott gyermekek számára megteremti az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes légkört.
- Közvetetten segíti az iskolai beilleszkedéshez szükséges ~~gyermeki~~ személyiségvonások fejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatása mellett az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).
- Óvodánk tevékenységrendszerével és tárgyi környezetével, a dolgozók személyes példájukkal segítik a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását.
- Az óvodai nevelésben alkalmazott összehangolt pedagógiai intézkedések a gyermek személyiségéhez igazodnak, és biztosítják minden gyermek számára az egyenlő hozzáférés lehetőségét.
- Beszélő környezetével biztosítja a gyermekek természetes beszélő- és kommunikációs kedvének fenntartását, a gyermeki kérdések támogatását, a mindennapi anyanyelvi, értelmi nevelést és fejlesztését.

Szeretnénk, hogy gyermekeink minden nap szívesen jöjjenek óvodába. Legyenek boldogok, kiegyensúlyozott felnőttekké váljanak, tudjanak egyedül és a társakkal játszani. Személyiségük legyen kiegyensúlyozott, érzelmileg gazdag, nyitott, érdeklődő, egészséges önbizalommal rendelkező, a szabályokat megértő, betartó és kreatív. Testileg, szellemileg önmagukhoz képest fejlődjenek. Olyan óvodát szeretnénk, ahol elsősorban a gyermekek biztonsága, szeretetben és harmóniában való nevelése, a gyermekek „mindenekfelett álló” érdeke az elsődleges szempont. Ahonnan nyílt, barátságos, érdeklődő, kreatív gyermekek hagyják el az óvodát.

Leányfalu Tündérkert Óvoda és Konyha
2016 Leányfalu, Szent Imre herceg utca 9-13.
Tel.: 0626/787-960, 787-928, 70/77-13-476
OM azonosító:202153
E-mail: tunderovikert@gmail.com

Ahol a gyermekközpontúság, a játék, az öröm, a nevetés és a megfelelő személyiségjegyeket, a gyermekek testi fejlődését segítik elő a pedagógusok, jól megalapozva a pedagógiai programban megfogalmazottakat.

Ahol ténylegesen megvalósul az egészséges életmódra nevelés, anyanyelvi nevelés és az érzelmi nevelés, környezeti nevelés. Ahol biztosított a hagyományok ápolása, a környezet megismerése, védelme, tisztelete.

Ahol az együttműködés színtere nem csupán egy-egy óvodai csoportot érint, hanem globálisan az összes óvodai partnerre épít. Gazdag programkínálattal járul hozzá, hogy a világot a gyermekek a körülöttük lévő környezetükben megérthessék, megismerhessék és és mindez cselekvésre ösztönözze őket.

Óvodai nevelésünk alapelvei

- A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, az óvodai nevelés kiegészíti azt, miközben érvényesíti a családokkal való együttműködés során a segítség családhoz illesztett megoldásait, az intervenciók gyakorlatot.
- A gyermeki személyiséget tisztelet, szeretet, elfogadás, megbecsülés, bizalom és védelem övezi. A gyermeket, mint fejlődő személyiséget gondoskodás és különleges védelem illeti meg.
- Megvalósul az érzelmi biztonság, otthonos, derűs, szeretetteljes légkör és mindenkor, minden helyzetben a gyermek érdekeinek figyelembe vétele, szükségleteinek kielégítése.
Gyermekközpontú nevelés, amely a kisgyermek testi-lelki igényeit veszi alapul.
- Az óvodás gyermek tapasztalatait, érzelmeit, vágyait tevékenységein keresztül fejezi ki, ezért a gyermeki tevékenységnek a teljes nevelési időben érvényesülnie kell.
- Megfelelő életvitel, egészséges életmód iránti igény kialakítása.
- Az anyanyelvi nevelés kiemelt jelentősége az óvodai nevelés folyamatában.
- Gyermek legelemibb pszichikus szükségletének kielégítése a szabad játék biztosításával.
- Egyéni személyiség kibontakoztatása, olyan készségek, képességek fejlesztése, amelyek az életben át tartó tanulást alapozzák, igazodva a gyermek egyéni szükségleteihez, életkori és egyéni sajátosságaihoz.
- Az óvodapedagógus törekszik a gyermekek személyiségéhez igazított pedagógiai intézkedések alkalmazására.
- A gyermeki jogok és alapvető szabadságok tisztelete és védelme, különös tekintettel az egyenlő hozzáférés biztosítására.
- Az életkorhoz és az egyéni képességekhez igazítjuk a pedagógiai intézkedéseket, a műveltségterületek közvetítését, a gyermekek személyiségfejlesztését és egyéni képességeinek kibontakoztatását, az egyéni bánásmód elve és az esélyegyenlőség előmozdítása alapján.
- A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások – beleértve a spontán és tudatos nevelő hatásokat is – együttesen határozzák meg. E tényezők hatásainak következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakozásában a

gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, **önmagához képest fejlődjön**, és meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

- Családdal való együttműködés, családok segítése, erősítése a gyermek harmonikus személyiségfejlesztése érdekében.
- Az óvoda minden dolgozója elfogadva a gyermek személyiségét, tisztelettel, szeretettel, megbecsüléssel, védelemmel és bizalommal kezeli.
- Az óvodapedagógus modellszerepének elve szerint a gyermek az óvodában utánzás, modellkövetés útján magatartási formákat, viselkedési mintákat tanul meg, ezért fontos, hogy az óvodapedagógusokat és pedagógiai munkát segítő dolgozókat esztétikus külső, kiegyensúlyozott, empatikus, toleráns magatartás, jó konfliktuskezelés, kreatív és stratégiai gondolkodás jellemezze.
- A módszereket az aktuális tevékenységi forma sajátosságainak, céljainak és a gyermekek fejlettségének megfelelően alkalmazza.
- Különböző problémahelyzet biztosításával elősegíti a problémamegoldó, önálló gondolkodás fejlődését.
- Használja a modern információfeldolgozási eszközöket, példát mutat az infokommunikációs eszközök óvodában indokolt alkalmazására.
- Az óvodapedagógus által alkalmazott pedagógiai módszerek a kompetenciafejlesztést támogatják.
- A különleges bánásmódot igénylő gyermekek sajátos nevelési igénye, valamint a nemzetiségi gyermekek nevelése kapcsán megvalósul a tolerancia, a különbözőségek elfogadásának elve, a differenciált képességfejlesztés és a multikulturális nevelésen alapuló integráció. Családjuk számára biztosított az önazonosság megőrzése, ápolása.

Küldetésnyilatkozat

A társadalmi környezet, a köznevelés korszerű céljai meghatározzák óvodai nevelőmunkánk hangsúlyos pontjait, nevelési koncepciónk lényegét.

Fő törekvésünk, hogy a társaikkal és a felnőttekkel való együttműködés során elsajátítsák az együttélés szokásait, megtanuljanak figyelni, alkalmazkodni, együttérezni egymással, miközben tolerálják a másságot.

- Az óvoda nevelő intézmény, mely nagy hangsúlyt fektet az óvodából az iskolába lépés megkönnyítésére gyermekeink számára. Ezt elsősorban közös programszervezéssel, közelítő szokásrendszer alkalmazásával és a nevelési elvek intézményi szintű kiterjesztésével valósítjuk meg.
- Nagy hangsúlyt fordítunk a játék élményszerű és örömkeltő feltételeinek megteremtésére, hiszen általa ismerkednek meg a való világ csodáival, amely egyben tükörképe mindazoknak a tapasztalatoknak, amelyeket a gyermek átélt, s a játék nyelvén megfogalmazott, és amelyek megalapozzák az iskolai tanulást (szociális, érzelmi, verbális, testi képességek).
- Pedagógiai célunk a gyermekek személyiségének kibontakoztatása. Ezt a gyermekek egyéni fejlettségi szintjének és saját fejlődési ütemének figyelembe vételével, egyéni, differenciált bánásmód alkalmazásával és differenciált tevékenységek szervezésével érjük el.
- A pedagógiai programunkban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak minden gyermek számára szükségesek.
- Nevelőmunkánk koncepcionális elemei a kiemelt feladatok.
- Óvodánkban homogén és vegyes csoportok kialakítása is lehetséges. A részben osztott vagy vegyes csoport sajátossága, hogy gazdag lehetőséget kínál a kisgyermekkorra jellemző minta utáni tanulásban, a szocializálódás folyamatában, érzelmi, erkölcsi tulajdonságok kialakulásában.
- A személyiségfejlesztés során tiszteletben tartjuk a gyermekek egyéni különbségeit, figyelembe vesszük életkorukhoz igazodó szükségleteiket, hogy megterhelés nélkül készíthessük fel őket az iskolai életmódra.
- Céljaink eléréséhez szükségünk van partnereink támogatására, hiszen csak közös együttneveléssel tudjuk formálni, alakítani a gyermekeket, hogy biztosan eligazodjanak a világ valóságában.
- Munkatársaink széleskörű szakmai felkészültsége, innovációs törekvései, minőség iránti elkötelezettsége jelentik a biztosítékot céljaink eléréséhez.

Leányfalu Tündérvikert Óvoda és Konyha
2016 Leányfalu, Szent Imre herceg utca 9-13.
Tel.: 0626/787-960, 787-928, 70/77-13-476
OM azonosító:202153
E-mail: tunderovikert@gmail.com

- A Kompetencia Alapú Program alkalmazásával is a képességfejlesztést helyezzük a nevelés középpontjába: alkalmazni képes tudás, képességek, készségek megszerzését, mely megalapozza az egész életen át tartó tanulást. Ezzel kívánjuk segíteni az önállóság, belső kontroll, nyitottság, rugalmasság, kreativitás, tolerancia, együttműködési és problémamegoldási készség, kritikus gondolkodás kialakulását.
- A megalapozott szokásrend kialakításával -amely értékrendhez vezet- olyan biztonságot kívánunk nyújtani a gyermekeknek, amely támpontot ad a mindennapokban, s amely értelmes célokkal tölti meg azokat.
- Valljuk, hogy a játék a gyermek számára a legfőbb élményforrás, ugyanakkor a személyiség fejlesztésének színtere, a tanulás, a készség- és képességfejlesztés leghatékonyabb módja.

Az óvodai nevelés célja

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló része, nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek óvodába lépésétől az iskolába lépésig, legfeljebb hétéves korig, illetve az iskolai érettség eléréséig.

Az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődésének, a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítése az életkori, egyéni sajátosságaik, az egyenlő hozzáférés figyelembevételével, a családi nevelés kiegészítése.

A gyermekek egyéni fejlettségéhez, igényeikhez, szükségleteikhez, érési tempójukhoz igazodó, a gyermeki szabadságot tiszteletben tartó differenciált személyiségfejlesztés, hátránykompenzálás és tehetséggondozás a tanuláshoz szükséges képességek és részképességek megalapozása a játékban és szervezett tevékenységekbe ágyazottan.

Sajátos nevelési igényű gyermekek inkluzív nevelése.

- A 3-7 éves gyermek eltérő fejlődési ütemének és érési jellemzőinek szem előtt tartásával, a gyermeki személyiséghez igazított pedagógiai módszerek alkalmazásával, játékos keretek között alakul:
 - az egészséges, sokoldalú személyiség,
 - gyermekek környezettudatos szemlélete,
 - a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális, értelmi érettség.
- A sajátos nevelési igényű gyermekeknél érvényesülnek a gyermekeket megillető jogok és csökkennek a sajátosságokból adódó különbségek.
- A tehetséges gyermek átlag feletti speciális egyéni képességei felszínre kerülnek, fejlődnek.
- Fontos, hogy minden gyermek a maga módján, a maga ütemében, a maga képességei szerint tudjon kibontakozni, fejlődni.
- A hátrányos helyzetű gyermekek összehangolt, integrált nevelése révén az esélyegyenlőség növekszik, az indulási hátrányok csökkennek, az iskolába való átmenet zökkenőmentesebbé válik.
- Az iskolai potenciális tanulási zavarok megelőzése következtében fejlődnek a tanulási képességeket meghatározó funkciók.

Nevelési cél a cselekvő tanulás által fejleszthető gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság ébrentartása, annak kielégítése, a kreativitás előtérbe helyezése, a gyermek képességeinek fejlesztése. Célunk az iskolai élethez, sikeres tanuláshoz szükséges képességek, készségek és a sikeres felnőtt életvitel megalapozása.

Az óvodai nevelés rendszere

Az óvodai nevelés feladatai komplex módon érvényesülő tevékenységek, amelyek átszövik óvodai nevelésünk teljes rendszerét, ezáltal biztosítják az óvodai nevelés céljának megvalósulását.

A rendszer elemei

A nevelés alapvető keretei:

- egészséges életmód alakítása;
- anyanyelvi, értelmi fejlesztés, nevelés;
- szocializáció, érzelmi nevelés.

A nevelés alapvető keretein belül a gyermekek tevékenységei:

- játék
- munka jellegű tevékenységek
- a tevékenységekben megvalósuló tanulás

A gyermeki tevékenységeket az egyes nevelési területek tartalmazzák:

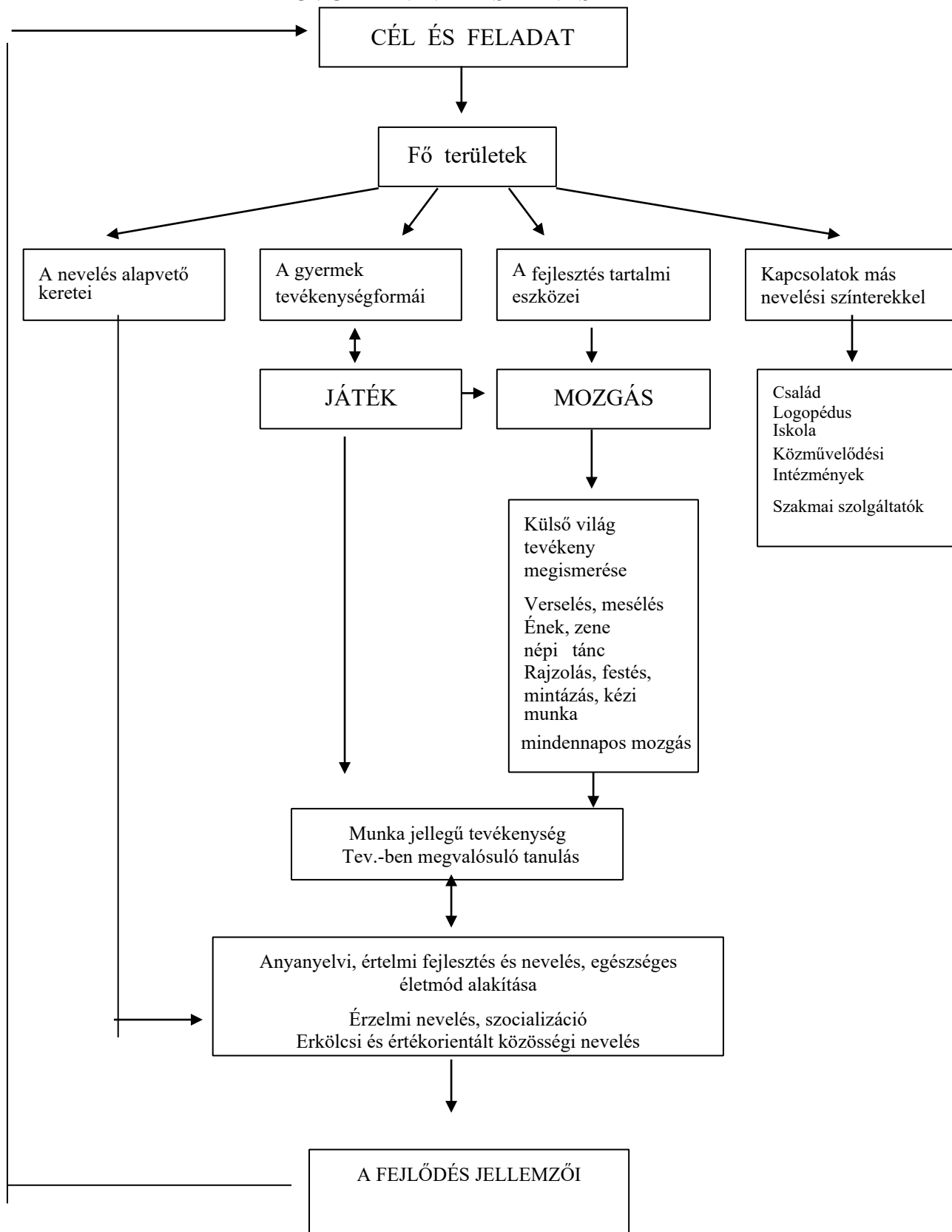
- verselés, mesélés
- ének, zene, népi játék
- rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
- mindennapos mozgás
- külső világ tevékeny megismerése

Segítjük a nevelés színtereinek együttműködését a gyermekek eredményesebb fejlesztése érdekében (család, iskola, közművelődési intézmények, faluház, pedagógiai szakszolgálat, szakszolgáltatók és más intézmények).

Az óvoda a gyermekén keresztül hat a családra. A nevelési célok és feladatok közvetítésével kezdeményezi és segíti az óvodai és családi nevelés összehangolását, amelynek alapja és feltétele a gyermek érzelmi biztonsága és a szülő kiegyensúlyozott óvodai közérzete.

AZ ÓVODAI NEVELÉS RENDSZERE

III. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

Óvodai nevelésünk feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki és értelmi fejlesztése.

Ezen belül:

- **az egészséges életmód alakítása**
- **az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés**
- **az anyanyelvi és értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása**

Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Ezen belül az óvoda feladata:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki és értelmi nevelési feladatok ellátása.

Az egészséges életmód alakításának célja

A gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése során

- formálódnak az egészséges életvitelhez szükséges jártasságok,
- készségek,
- fejlődnek testi, lelki képességeik.

Célunk:

- testi-lelki szükségletek kielégítése,
- egészség megtartása,
- egészségügyi szokások kialakítása és belső igénnyé válása,
- mozgásfejlesztés prevencióval és korrekcióval.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Mozgásigény kielégítése és a testi képességek fejlesztése. A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- A környezet védelméhez kapcsolódó szokások kialakítása.
- A gyermekek gondozása, testi, lelki szükségletük, mozgásigényük kielégítése, egészségük megóvása, ápolása.
- A testi fejlődés elősegítése.
- Az egészséges életmód, a testápolás, étkezés, öltözködés, pihenés és betegségmegelőzés, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, belső igénnyé fejlesztése.
- A gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges, nyugodt, biztonságos, balesetmentes környezet feltételeinek megteremtése, a környezet megóvására irányuló szokások alakítása.
- Párhuzamos tevékenységek gyakorlásához elegendő idő, türelmes légkör, rugalmas napirend kialakítása.
- A szokás- és normarendszer közös kialakítása, összehangolt munka, azonos norma valamennyi csoportban dolgozó óvodapedagógus és dajka között.
- Saját személyükkel kapcsolatos gondozási, testi szükségleteik kielégítéséhez készségek, képességek fejlesztése, ezzel az iskolai beilleszkedés közvetett segítése.
- A gyermek önállósági törekvéseinek segítése, támogatása, a tevékenységek szóbeli megerősítése.

- A mozgásigény, fejlettség, terhelhetőség megismerése, fejlesztése -különösen sajátos nevelési igényű és hátrányos helyzetű gyermekek esetében-, egészségügyi szűrővizsgálatok kezdeményezése, szükség esetén megfelelő szakember bevonása.
- A szülők egészségmegőrző, betegségmegelőző szokásainak megismerése, befolyásolása (szociokulturális háttér, gondozási szokások).
- Az egészségügyi szolgálattal együttműködve a teljes körű egészségfejlesztés kiépítése és annak működtetése.
- Szociális hátrányok enyhítése egyéni higiénés problémák megoldásával.
- Az étkezések során is tartsa szem előtt az egyéni különbségeket, minden gyermek annyit fogyasszon az ételből, amennyi jólesik.
- A csoport kellemes légkörének kialakítása érdekében törekedjen a halk vagy közepes hangerő alkalmazására.
- Fordítson figyelmet a különböző tevékenységek során a gyermekek testtartására, a tartásjavítás megvalósítására. Tegye lehetővé, hogy tevékenységeit minden gyermek az általa legkényelmesebbnek ítélt testhelyzetben végezhesse.
- A napközben megbetegedett gyermeket megkülönböztetett gondossággal lássa el.
- Teremtse meg a gyermekek nyugodt, zavartalan pihenéséhez szükséges feltételeket. Az egyéni adottságokat, igényeket, szükségleteket vegye figyelembe. A pihenés pizsamában illetve kényelmes ruhában történjen, amit a szülő biztosít.

Az egészségfejlesztés területei

- egészséges táplálkozás,
- mindennapos testnevelés,
- testmozgás személyi higiéné,
- testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- a bántalmazás, erőszak megelőzése,
- baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás.

Egészségfejlesztési terv

- testi- szomatikus
- lelki
- társkapcsolati jólét

Egészségfejlesztés feladatai

Az egészség fejlesztésére és megőrzésére irányuló tevékenység, egészségvédelem, megelőzés (prevenció).

Szomatikus (testi) nevelés:

- **Gondozás:** A gyermek korának és igényeinek megfelelően a testi szükségletek kielégítése, célunk a fokozatos önállósodás elérése.
- **Egészséges táplálkozás:** A gyermekintézményekben nyújtott közétkeztetés keretében az élettani szükségletnek megfelelő minőségű és tápértékű étkezést kell biztosítani, ennek megfelelően nem támogatjuk az egészségre ártalmas élelmiszerek fogyasztását. A helyes táplálkozás nem jelenti egyetlen ételnek, élelmiszernek a tilalmát sem, azonban célszerű egyeseket előnyben részesíteni, mások fogyasztását csökkenteni. A kulturált étkezés elengedhetetlen feltétele az esztétikus eszközrendszer, valamint a tervszerűen átgondolt, kidolgozott szokás- és normarendszer, az óvoda dolgozóinak modellértékű jelenléte. Az étkezések önkiszolgálásra épülnek, az önállóság fejlődésére és a biztonságos eszközfogyásra gyakorolnak kedvező hatást. 5-7 éves korban az ebédnél a – közösségért végzett naposi munka örömeinek átélésére nyílik mód. A tápanyagszükséglet pótlását szolgálja, ha a szülők közreműködésével naponta gondoskodunk gyümölcsről, zöldségféléről. A gyermeket - táplálkozási szokásait tiszteletben tartva- ösztönözzük, de nem kényszerítjük az eddig ismeretlen ételek elfogadására és az étrend megismertetésével közvetve segítjük a családok korszerű táplálkozásának kialakítását.
- **Személyi higiéné, öltözködés:** A gyermek tisztaságigényének kialakítását biztosítja. Különös gonddal kell védenünk a gyermekek érzékszerveit. A bőrápolás, fogmosás, hajápolás, az orr tisztántartása és a WC-használattal kapcsolatos tevékenységekben a gyermekek fokozott önállósággal vesznek részt. Törekedünk a család és óvoda gondozási szokásainak összehangolására, a családok szokásainak befolyásolására. Az öltözködnél fontos a sorrend megismertetése, valamint az időjárás és az öltözködés összefüggéseinek felismerése, egymáshoz igazítása. A szülőket arra ösztönözzük, hogy gyermeküket rétegesen öltöztessék, elvárjuk biztonságos, kényelmes cipő használatát mozgásos tevékenység közben.
- **Fertőző betegségek kezelése, megelőzése:** Az óvodába csak egészséges gyermek hozható, a beteg gyermeket a szülő vigye orvoshoz. Betegség után a gyermek orvosi igazolással vehető be az óvodába. Fontos a szülők felelősségérzetének erősítése.

- **Rendellenességek szűrése, megelőzése:** Orvosi szűrővizsgálatok alapján (fogorvosi szűrővizsgálat, hallás-, látásvizsgálat, stb. gyermekorvossal, szakorvosokkal, védőnőkkel és a szülőkkel együttműködve).
- **Érzékszervek védelme:** Védekezés a nap káros hatásai ellen a szem és a bőr védelme érdekében, a hallás károsodásának megelőzése érdekében fontos a csoport alapjainak mérséklése, a légutak óvása miatt gyakori levegőcsere, illetve a helyes orrfújás megtanítása.
- **Testedzés, mozgás:** Az óvodapedagógus feladatai a mozgásigény kielégítése és testi képességek fejlesztése. Változatos napi és heti rendben biztosítja a gyermek mozgásigényének folyamatos kielégítését. Minden nap szervez mozgástevékenységet (tornaszobában vagy udvaron). Heti 1 kötelező mindennapos mozgás foglalkozást vezet. Edzési lehetőséget a mozgás, a környezet, a levegő, a nap kihasználásával biztosítja. Megtervezi a helyet, időt és a közegekben való mozgást fokozatos terheléssel, figyelembe véve a korosztályok életkori sajátosságait. Időjárástól függően (köd, -8 fok, eső, viharos szél esetén nem) napi 1-3 óra időtartamban levegőzést biztosít. A nyári napirendet az egész napos levegőn való tartózkodásra építi (kivételek az erős napsugárzás miatt a 11-15 óra közötti időszak).
- **Levegőzés:** Időjárástól függően, a mindennaposságra törekedve. Az udvari játékidőn túl életkorhoz igazodva sétákkal, kirándulásokkal színesítve a mindennapokat.
- **Környezet tisztaságának megóvása, környezetvédelem:** a környezet védelméhez kapcsolódó szokások kialakítása, környezettudatos magatartás megalapozása.
- **Pihenés:** Életkori és egyéni sajátosságokat figyelembe véve fontos a délutáni nyugodt körülmények megteremtése, így a nyugodt alvás, pihenés biztosítása (regenerálódás).
- **Veszélyhelyzetek feltárása, azok elhárítása. Tűzvédelmi szabályok** ismerete, azok gyakorlatban történő alkalmazása (helyzetgyakorlatok, ismeretátadás a gyermekeknek).
- **Balesetmegelőzés:** Biztonságos környezet kialakítása, a biztonságos játék, közlekedés szabályainak betartása és betarttatása.
- **Elsősegélynyújtás:** ismeretek frissítése, elsősegélyláda készenlétbe helyezése, szükség szerinti feltöltése.
- **Dohányzás prevenció** a gyermekek szintjén beszélgetéssel, képanyaggal.

Lelki, szociális és erkölcsi nevelés:

- Célunk, hogy minden gyermek jól érezze magát az óvodában, a saját csoportjában (szűkebb környezetében).
- Harmonikus légkör kialakítása: stressz-hatások kivédése, szeretetteljes kapcsolatok kialakítása (óvodapedagógus-gyermek, dajka-gyermek, gyermek-gyermek), vidám, jó hangulat megteremtése.
- Rendszeresség, életkornak megfelelő napirend kialakítása a harmónia és a kiszámíthatóság érdekében.
- Társas beilleszkedés segítése: a befogadáskor és a mindennapok során.
- Odafigyelés egymásra, együttműködés, elfogadás kialakítása, barátságok kialakításának segítése.
- Konfliktusok megelőzése és kezelése alternatívák felkínálásával, példaadással.
- Udvarias viselkedés, illemszabályok kialakítása, gyakorlása a mindennapokban.
- Erkölcsi, szociális érzékenység: együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség kialakítása, mindennapokban való megerősítése.
- Éntudat alakulása: Az óvoda engedjen teret az önkifejező törekvéseknek.
- Különbözőségek elfogadása.
- Közös élmények: közös tevékenységek során alakul a csoporttudat, az összetartozás érzése.
- Szokás és normarendszer kialakítása: fontos az együttélés szabályainak megismerése, azok alkalmazása, az óvodapedagógus mintaadása, így erősítve az önfegyelmet, kitartást, feladat- és szabálytudatot.
- Szűkebb és tágabb környezet megismerése: a gyermeki nyitottságra építve, hazaszeretet kialakulását segítve.
- Kiemelt figyelmet igénylő gyermek: szükség szerint kiemelkedően jelentős az óvoda felkészültsége, együttműködő szerepe.
- Bántalmazás, erőszak megelőzése: közreműködés a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, együttműködés a gyermekek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében. A szülőkkel szoros kapcsolattartás során felvilágosítás, a szakemberek segítségének felkínálása (például erőszakos médiatartalmak káros hatásai, mint a szülői fórumok témái), a káros hatások megelőzése, az agresszió minden formájának elutasítása. Rendőrség által szervezett bűnmegelőzési programokban való részvétel kezdeményezése. Veszélyhelyzetek elkerülését segítő mesegyűjtemény beépítése a mindennapokba.

Módszertani alapelvek

- Törekedjen az életkori sajátosságok és egyéni különbségek figyelembevételére a gondozás, egészséges életmódra nevelés egész területén.
- Kellő tapintattal törekedjen az óvoda és a család közötti együttműködésre a gondozás, tisztálkodási szokások alakítása tekintetében.
- Tartsa szem előtt a rendszeres levegőzés, edzés, mozgás fontosságát.
- Segítse elő az egészséges, kulturált táplálkozási szokások megalapozását.
- Tartsa szem előtt, hogy a gondozás, önkiszolgálás által is fejlődik a gyermek esztétikai érzéke, igényessége, ízlése.
- Törekedjen a testi, érzékszervi problémák megelőzésére, korrekciójára.
- Tegye lehetővé a gyermek önállóságának fejlődését.
- Érvényesítse a fokozatosság, rendszeresség elvét.

A gyermekek tevékenységei

- Rendszeresen részt vesznek környezetük tisztán- és rendben tartásában: csoportszoba + udvar.
- Kiszolgálják önmagukat, segítik társaikat.
- Élményeiket, gondjaikat elmondják, segítségadás iránti igényeiket jelzik.
- Öltöznek, vetkőznek, egyéni igényeik szerint étkeznek, pihennek.
- Elsajátítják és elvégzik a testápolással kapcsolatos tevékenységeket.
- Sokat mozognak, levegőznek a szabadban.

A fejlődés főbb jellemzői óvodáskor végére

- Amikor csak szükséges, önállóan tisztálkodnak.
- Ruhájuk ujját fel- és letűrik, be- és kigombolják - kapcsolják, képesek fűzni, masnit kötni.
- A WC-t önállóan használják.
- Vigyáznak a rendre és a tisztaságra.
- Helyesen mosnak fogat, a fogápoló szereket tisztán tartják.
- Hajukat rendben tartják a szükséges mértékű segítséggel.
- A zsebkendőt szükség szerint, önállóan, helyesen használják, használat után szemétként dobják.
- Az önkiszolgálást teljes önállósággal, biztonsággal természetes teendőként látják el.
- A csoportszoba átrendezésében segítenek, szívesen teljesítenek megbízatásokat.

- Étkezés közben kulturáltan viselkednek. Igénylik az asztal esztétikus rendjét. Az evőeszközöket helyesen használják.
- Megfelelő sorrendben öltöznek, vetkőznek. Ruhájukat, ágyneműjüket hajtogatják. Nagyobbak az ágyukat az ágyazóhoz viszik.
- Észreveszik, ha fáznak vagy melegük van, és annak megfelelően változtatnak ruházatukon.
- Ügyelnek saját személyük és környezetük rendjére, tisztaságára.
- Észreveszik, ha valami hiányzik vagy rendetlen. A rendetlenséget megszüntetik.

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvoda családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légköre ösztönöz, és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására.

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége.

Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Mindezt szükséges, hogy a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érijék. Az óvoda alkalmazottai és a gyermek közötti, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.

A mindennapi nevelőmunka során azt tapasztaltuk, hogy a gyermekek érzelmi élete változó, konfliktuskezelésük néha helytelen, önbizalmuk erősítésre szorul. Így a szakirodalmat áttanulmányozva találtunk rá a „**Boldog Óvoda és Boldog Iskola**” pályázatra. Pályázatunk pozitív elbírálása után átvettük a módszer megvalósításához szükséges anyagot. Ezek segítik a program végrehajtását.

A program kiemelt küldetése, hogy a pozitív pszichológia eredményeire építve adjon ötleteket és módszertani segítséget a boldogságra való képesség fejlesztéséhez az óvodás korosztály számára.

Hiszünk abban, hogy a boldogságra való képesség a felgyorsult életforma ellenére is tanulható és tanítható.

Célunk, hogy a gyermekek pozitív gondolkodását fejlesszük, erősítsük. A program eredményeként boldogabb, kiegyensúlyozott felnőttekké válhatnak. Társas kapcsolataik, önbizalmuk, egymáshoz, a közösséghez való viszonyuk is erősödik. Optimista, bizakodó, derűs, vidám óvodai mindennapok biztosításával a gyermekek pozitív, pszichés fejlődését, egészségük megtartását is elősegítjük. A

program eredményeképpen a változó élethelyzetek, konfliktusok könnyebb megoldására tanítjuk meg a gyermekeket, így a stresszhelyzetek hatékonyabb kezelése is kialakul.

A Boldogságóra program 10 egymásra épülő témából áll, melyek lépésről-lépésre ismertetik meg a boldogság különböző összetevőit, feltételeit A program témái:

1. A hála gyakorlása
2. Az optimizmus gyakorlása
3. Társas kapcsolatok ápolása
4. Jó cselekedetek gyakorlása
5. Célok kitűzése és elérése
6. Megküzdési stratégiák
7. Apró örömek élvezete
8. A megbocsátás gyakorlása
9. Testmozgás
10. Fenntartható boldogság

Az óvodapedagógus feladatai

- Egy kijelölt csoportban, havi egy órában, tíz hónapon keresztül „Boldogságóra” tartása.
- Gyermekekkel, játékos, vidám feladatok szervezése.
- A feladatok a gyermekcsoport adott képességeit figyelembe véve kerüljenek feldolgozásra.
- Feladatokat az óvodás gyermek élettani igényeinek megfelelően, komplex formában kínálja fel.
- Illessze be a Boldogságóra gyakorlatait a hónap során adott helyzettől, igénytől függően a mindennapi tevékenységekbe, kezdeményezésekbe, mozgásfejlesztésbe.
- Dokumentálja a feladatokat és kommunikálja a program alakulását, eredményességét.

Az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek.

Az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és a családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Az óvodapedagógus feladatai

- Az újonnan érkező gyermek közösségbe történő befogadásának segítése.
- Az óvodába kerülő gyermekek megfigyelése, megismerése során figyelmet fordít a gyermekeket ért korábbi környezeti hatásrendszerek felderítésére. Ennek érdekében alkalmazza az anamnézislapot.
- Törekedjen a befogadó, barátságos, derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtésére, amely elősegíti a gyermek biztonságérzetét és fokozza tevékenységi vágyát.
- Tegye barátságossá, otthonossá a gyermekek életterét – a csoportszobát, öltözőt és mosdót. Ennek során vegye figyelembe a gyermekek ötleteit, igényeit is.
- Teremtse meg a lehetőséget annak, hogy a gyermekek maguk is részt vegyenek a csoportszoba rendben tartásában, átrendezésében.
- A befogadástól az óvodáskor végéig barátságos, családi környezet biztosítása, a gyermekek életrendjének és közös tevékenységeinek megszervezése.
- Az erkölcsi nevelés alakítása, a jó és rossz felismerése, az őszinteség, az igazmondás, igazságosság, felelősségvállalás, a gyengébb védelme, segítése saját élethelyzetben való megtapasztalása, a dolgozók modellértékű bánásmódja során.
- A gyermek fejlettségéhez alkalmazkodó szokás- és normarendszer kialakítása.
- A napirend kialakításával járuljon hozzá a gyermekek egészséges fejlődéséhez szükséges biológiai és pszichológiai feltételek biztosításához.
- A teljes óvodai élet során érvényesítse a folyamatosságot, a gyermekek személyiségformálódását segítő események rugalmas illeszkedését a napirendben.
- A közösségi nevelés, az egymásra figyelés, az együttérzés, az egymáshoz alkalmazkodás, egymás segítése, a különbözőség elfogadása, tisztelete.

- Társas kapcsolatok alakulásának segítése, a közösségi érzés elmélyítése a gyermek-gyermek, gyermek-óvodapedagógus, gyermek-alkalmazottak viszonylatában, melyet pozitív attitűd jellemez.
- A gyermekek szociális érzékenységének fejlesztése, az éntudat alakulásának elősegítése, az egészséges életvitelhez, a társadalmi élet mindennapjaihoz szükséges jártasságok, készségek alakítása.
- A gyermekekkel szemben támasztott követelményeket azonos elvek alapján valósítsa meg, ugyanakkor vegye figyelembe a gyermek egyéni fejlettségét, jószándékát, törekvéseit.
- Fordítson figyelmet a gyermek én-tudatának erősítésére.
- Következetes mintaadással és a közösségi élet szokásrendszerének alakításával fejlessze a gyermekek konfliktusmegoldó képességét.
- A nevelésünk hagyományrendszerébe beépülő, ismétlődő, közös, örömteli tevékenységek szervezésével a szülőföldhöz való kötődés és a hazaszeretet érzelmi megalapozása, az összetartozás élményének erősítése.
- Ösztönözze a közösen végzett tevékenységek pozitív eredményeivel a "mi-tudat" fejlődését.
- Építse az óvoda csoportjai közötti kapcsolatokat, aktívan vegyen részt az óvoda és a csoport hagyományainak ápolásában.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek különbözőségeinek elfogadása és tisztelete, valamint az egyenlő hozzáférés biztosítása.
- Tapintatosan segítse a visszahúzódó, gátlásos gyermek kapcsolatteremtését.
- A hátrányos helyzetű gyermekek rendszeres óvodába járásának segítése nyitott programokkal, valamint a családi intervenció gyakorlatának megvalósításával.
- A szülők bizalmának megnyerése, szemléletének formálása a nevelési problémák közös megoldásában.

Módszertani alapelvek

- Törekedjen a határozott, szeretetteljes, őszinte óvodapedagógusi magatartás megvalósítására.
- Tartsa szem előtt, hogy az óvodai élet egészében minta, modell a gyermekek számára.
- A gyermeki személyiség tisztelete, a gyermek iránti bizalom hassa át nevelőmunkáját.
- Törekedjen arra, hogy a gyermekekkel igazságosan, differenciáltan, egyéni sajátosságaikhoz igazodva bánjon.
- A közösségi értékekhez való viszonya a gyermekek számára egyértelmű legyen.

- Tudatosan alkalmazza a közösségfejlesztés változatos módszereit, a játék és más élménygazdag tevékenység, program során.
- Az egész nap folyamán harmóniát, érzelmi biztonságot, elfogadó légkört teremtsen.
- A gyermekeket egymás elfogadására, az egyéni sajátosságok tiszteletben tartására nevelje.
- Munkájában vegye figyelembe a gyermekek és a gyermekközösségek eltérő kulturális, illetve társadalmi háttéréből adódó sajátosságait.
- A napi tevékenységekben, játékban időt, lehetőséget biztosítson a beszélgetésekre, kezdeményezően példát mutasson az interaktív kommunikációra. Az egymásra figyelést, a másik fél mondanivalójának meghallgatását gyakoroltassa a gyermekekkel.
- Értékközvetítő tevékenysége legyen tudatos. Együttműködés, altruizmus, nyitottság, társadalmi érzékenység, más kultúrák elfogadása jellemezze.
- Együttműködést, közösségi kapcsolatokat és érzelmeket erősítő helyzeteket teremtsen, módszereket alkalmazzon az óvodai és óvodán kívüli tevékenységek során.
- Az együttműködés, kommunikáció elősegítésére követendő mintát mutasson a gyermekek és szülők számára a digitális eszközök funkcionális használata terén.
- Csoportjában tudatosan alkalmazza a konfliktusmegelőzés módszereit, például a közös szabályalakítást, az értékelési szempontok tudatosítását, a pozitív példák megerősítését, a következetességet.
- A csoportjában felmerülő konfliktusokat, azok okait felismeri, helyesen értelmezi és hatékonyan kezeli. Konfliktushelyzetben a gyermekeket a konfliktusok kompromisszumos megoldására ösztönzi.

A gyermek tevékenységei

- Életkoruknak és képességeiknek megfelelően változatos tevékenységeket folytatnak.
- Gyakorolják a társas együttélés szabályaihoz való alkalmazkodást, a norma- és szokásrendszert.
- Részt vesznek az óvoda és az intézmény hagyományos ünnepeinek, ünnepségeinek előkészületeiben és lebonyolításában, élményeiket feldolgozzák.
- Segítséget nyújtanak egymásnak, különösen a kisebbeknek, gyengébbeknek, a felnőtteknek.
- Kirándulnak, rendezvényeket látogatnak a csoporttal, más csoportokkal. Gyakorolják az alkalomhoz illő viselkedési szokásokat.
- Óvodai rendezvényeken vesznek részt, esetenként szüleikkel vagy másik csoportba járó gyermekekkel közösen.

A fejlődés főbb jellemzői

- A kialakított szokások a gyermek igényévé válnak.
- Aktívan részt vesznek a közös tevékenységekben.
- Elfogadják és alkalmazzák az adott tevékenység által megkívánt magatartási formát.
- Észreveszik társaik hiányát, érdeklődnek irántuk.
- Figyelmesen, türelmesen meghallgatják az óvodapedagógus és társaik közlését, kérdését.
- Önként vagy az óvodapedagógus kérésére bekapcsolódnak a tevékenységekbe.
- Tevékenységek során figyelnek az óvodapedagógusra, útmutatásainak megfelelően végrehajtják a feladatokat.
- Tisztelettel viselkednek a felnőttekkel, az óvoda dolgozóival, óvják munkájuk eredményeit.
- Ébren van bennük a "mi-tudat", örülnek a közösen elért sikereknek.
- Együtt éreznek társaikkal, felismerik, mikor kapcsolódhatnak be társaik tevékenységébe.
- Érdeklődnek társaik mondanivalója, tevékenysége iránt.
- Kialakul a csoport élete iránti érdeklődésük, természetes szükségletükké válik a közös tevékenység.
- Észreveszik és keresik a segítségnyújtás megfelelő formáit.
- Egy-egy társuk iránt rokonszenvet, barátságot mutatnak.
- Bízhatnak önmagukban, társaikban és a felnőttekben.
- A közösség életét zavaró megnyilvánulást tapasztalva kísérletet tesznek a megoldásra.
- Elfogadják, követik az óvodapedagógus kérését, útmutatását. Metakommunikációs jelzéseit értik.
- Szívesen végeznek feladatokat a közösség érdekében.
- Felelősséget éreznek a vállalt feladatért.
- Kisebb csoportokban képesek az együttműködésre, elfogadják az alá-, fölé- és mellérendelési viszonyokat.
- Képesek kívánságaikat, törekvéseiket módosítani - szükség esetén.
- Önálló véleményalkotásra képesek, ismert helyzetekben választanak és döntenek.
- Törekednek az igazmondásra.

A befogadás rendszere

A befogadási időszak erősen meghatározza a gyermekek kialakuló érzelmi kötődését az óvodához, az óvodapedagógusokhoz, ezért igyekszünk a szülőkkel együtt a lehető legnyugodtabb feltételeket megteremteni az újonnan érkező gyermekek közösségbe történő beilleszkedéséhez. Bármely életkorban történik is a befogadás, a tapintat, a törődés, a szeretetteljes odafordulás, a pozitív, elfogadó attitűd az óvoda minden dolgozójával szemben követelmény. Az óvoda dolgozóinak modellértékű kommunikációja és bánásmódja mintát jelent a gyermek magatartásának alakulása szempontjából.

A befogadás kapcsán főbb tennivalóink:

- Családlátogatással személyes kapcsolatfelvétel és anamnézis.
- Szülős befogadás, fokozatos időcsökkentéssel. Az együttlét biztonságot ad az új környezet elfogadásához, ugyanakkor a szülő megismeri az óvoda belső életét, a gyermek napirendjét, szokásait.
- A befogadásban egyidejűleg mindkét óvodapedagógus és a dajka is részt vesz. Kiemelt feladatot kap a befogadásban a pedagógiai asszisztens is. Az együttjátszás mellett megismerkednek a gyermekek a csoportszobában és az udvaron elhelyezett mozgásfejlesztő játékokkal, szerekkel. Az óvodapedagógusok a szülőknek, gyermekeknek és az életkori elvárásnak megfelelően közvetítik és közösen gyakoroltatják a tevékenységeket. A tevékenységek megerősítése sok-sok érzelmi átéléssel, játékosan történik, figyelembe véve a gyermekek egyéni képességeit, tempóját, egyéni szokásait. Különösen fontos a testápoláshoz és az étkezéshez szükséges tárgyak, azok használatának bemutatása. A befogadás kezdeti fázisa az első nyílt hét tevékenységformái, majd ezt követően az egyéni eltéréseket figyelembe véve hosszabbodhat a befogadás ideje.
- A befogadást és a gyermekek eddigi életének történéseit segít megismerni az anamnézis lap. Az ebből származó információ az alapja a későbbi egyéni fejlődést követő dokumentációnak.
- Valamennyi csoportban családi légkör megteremtésével, a gyermekek egyéni sajátosságait figyelembe vevő fogadásával segítjük elő a gyermekek társas kapcsolatainak alakulását, az évkézdés bizonytalanságának feloldását. Az első családlátogatás alkalmával apró, sajátkezü ajándékkal kedveskedünk a leendő óvodás gyermekeknek.
- Lehetőséget biztosítunk, hogy érdeklődésüknek megfelelően válasszanak tevékenységet. Igyekszünk minél több programot szervezni a kicsi és a nagy óvodások, illetve a csoportokban dolgozó felnőttek és gyermekek együttműködésére (felnőttek bábjátéka, udvari közös tevékenységek).

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az **anyanyelvi nevelés** valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.

Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – a beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabálykövetítéssel – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. A gyermek beszéd- és kommunikációs képessége elsődlegesen függ a családi szocializációtól, mely előnyös vagy hátrányos helyzetet teremt a gyermekek számára a közösségben.

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

Az **értelmi nevelés** tevékenységeken keresztül, a kultúraátadás hatásrendszerében, az óvodai nevelési módszerek segítségével, elsődlegesen a gyermekek szabad játéka által valósul meg. Az értelmi nevelés szoros kapcsolatban van az anyanyelv és a kommunikáció alakulásával.

Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség) – fejlesztése.

Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

Cél:

Változatos tevékenységformákon keresztül a gyermekek megismerkedése természeti és társadalmi környezetükkel, melynek segítségével képesek lesznek eligazodni az őket körülvevő világban, fejlődnek értelmi és anyanyelvi képességei. Mindez spontán érdeklődésére és ösztönös tudásvágyára, kíváncsiságára, élményeire alapozva az egyéni sajátosságokat figyelembe véve cselekvésbe ágyazva történik. Cél az anyanyelvi nevelés során a magyar nyelv szeretetének, megbecsülésének kialakítása, továbbá a természetes beszéd és kommunikációs kedv ösztönzése, fenntartása.

Az anyanyelv megbecsülésén és szeretetén keresztül alakul:

- a gyermekek természetes beszéd és kommunikációs készsége,
- beszédészleléssel a beszédhangok felismerése, kapcsolása,
- beszédmegértéssel a szavak, szókapcsolatok, mondatok jelentésének tartalmának megértése,
- fejlődnek értelmi (kognitív) képességeik.

A kommunikációs nevelés átfogja az óvodai nevelőmunka minden területét, a nevelés egész folyamatának szerves része, valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.

Az alábbi területeken és helyzetekben fokozottabban valósul meg:

- udvarias viselkedés szokásai és kifejezései (kérés, köszönés, megköszönés... stb.);
- gondozási tevékenységek és étkezési szokások kialakítása közben;
- tevékenységeket kísérő közös beszélgetések; spontán helyzetekben;
- játékeszközök bemutatásával, és használatával;
- anyanyelvi játékok, drámajátékok során;
- mese - vers kezdeményezések;
- kommunikációs helyzetek gyakorlása által;
- tervszerű, és spontán tanulási tevékenységek során.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Derűs, nyugodt, biztonságot adó, szeretetteljes légkör megteremtése, melyben a gyermek bátran, szívesen megnyílik és jól érzi magát.
- Biztosítsa a természetes beszéd és kommunikációs kedv fenntartását, ill. ösztönözze erre a gyermekeket, az egyéni fejlődési ütemnek megfelelően végezze fejlesztő munkáját.
- Jó kapcsolatok kialakítása felnőttekkel, gyermekekkel, melyek serkentik a gyermek beszédkedvét.
- Teremtse alkalmat természetes élethelyzetek megfigyelése során olyan sokrétű tapasztalat- és élményszerzésre, amelyek a gyermek beszéd- és kommunikációs fejlődését elősegítik, gazdagítják. Rendszeresen kezdeményezzen anyanyelvi játékokat a csoportban.
- Az óvodapedagógus beszéde legyen követésre méltó, nyelvhasználata kifogástalan. Mondanivalóját közölje világos, érthető formában, mondatszerkesztése legyen egyszerű, de változatos; eszköztárában szerepeljen a humor.
- Az óvodapedagógusok, dajkák mondanivalójának tartalma, a metakommunikáció összhangban legyen.
- Törekedjen a halk, közepes hangerő színes, változatos használatára, a kommunikálás közbeni szemkontaktus tartására.
- Kifejezéseinek alkalmazása során a szemléletesség, képszerűség nyilvánuljon meg.
- Mindig válaszoljon a gyermek kérdéseire, a gyermek életkorának és érdeklődésének megfelelő magyarázattal szolgáljon.
- Kérdéseivel is fejlessze a gyermek gondolkodását, ösztönözze őt további beszédre.

- Ismerje fel a beszédhibákat, a hiányzó vagy rosszul képzett hangokat, a beszéd folyamatosságának hibáit, a hangszín rendellenességeit, eltérő beszédritmust vagy hangsúlyozást. A logopédus segítségével törekedjék ezek korrekciójára.
- Igyekezzen megérteni és megfelelő tapintattal kezelni az alig, vagy csak keveset beszélő gyermeket a metakommunikáció eszközeivel is.
- Kommunikációs probléma esetén a gyermek és környezetének ismeretében próbálja meg feltárni a hiányosságok okát. Az egyéni fejlettséget alapul véve segítse kibontakoztatni a gyermek nyelvi kifejezőképességét.
- Abban az esetben, ha a gyermek környezetében nem a magyar nyelv a használatos, az óvodapedagógus tartsa természetesnek az anyanyelv használatát, segítse a magyar nyelv elsajátításában.
- A gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, célirányos bővítése játékos cselekedtetés során, kommunikációs helyzetben az ok-okozati összefüggések felismertetése, környezettudatos magatartás megalapozása.
- A kognitív képességek fejlesztése az egyre pontosabb, valósághű észlelés, a figyelem, a képzelet, a problémamegoldó gondolkodás, az alkotóképesség és az alakuló fogalmi gondolkodás fejlesztésével, az iskolai beilleszkedéshez szükséges értelmi érettség kialakítása.

Módszertani alapelvek:

- minden gyermeket egyéni fejlettségéhez, érdeklődéséhez igazodva, képességeinek figyelembe vételével egyénileg fejlesztünk;
- a gyermek beszédére mindig figyelünk, találjon meghallgatásra, kérdéseire kapjon kielégítő választ;
- a gyermeki kíváncsiság kielégítése, megválaszolása a gyermek életkorának, érdeklődésének szintjén történik;
- törekszünk arra, hogy a felnőttek beszéde mindig érthető, tiszta, kifejező, nyelvtanilag helyes, mintaértékű legyen minden kommunikációs helyzetben.

A gyermek tevékenységei:

- kommunikál, beszél a helyzeteknek megfelelően;
- képeskönyvet, mesekönyvet, illusztrációt nézeget;
- mese, vers hallgatása
- önállóan is próbál mesét, verset mondani, dramatizálni, bábozni;
- szerep-, nyelvi- és szituációs játékokat játszik.

A fejlődés főbb jellemzői:

- egyre bővül a szókincsük, és ezeket összefüggő beszédükben egyre aktívabban, választékosabban alkalmazzák;
- beszédük jól érthető, képességeikhez mértén tisztán ejtik a beszédhangokat;
- kapcsolattartásukban megfelelő beszédfordulatokat és viselkedési formákat használnak;
- képesek végighallgatni társaik és a felnőttek megnyilatkozásait;
- mondataikban főnevek, igék, melléknevek szerepelnek, helyesen használják a névmásokat, a névutókat, a jövő idejű igeidőt és az igemódokat;
- érthetően és folyamatosan kommunikálnak, beszédük többnyire megfelelő hangsúlyozású, hanglejtésű, hangerejű és sebességű;
- beszédüket megfelelő természetes gesztusokkal, arcjátékkal kísérik, kialakul a kommunikáció közbeni szemkontaktus. Tudnak szemkontaktust teremteni és tartani.
- megértik és követik az utasításokat;
- térbeli viszonyokat képesek felismerni és megnevezni;
- gondolkodásukra a problémamegoldásra törekvés és kreativitás a jellemző.

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Személyi feltételek

Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.

- Az ideális óvodapedagógus az alapvető humanista értékek hordozója, amelyhez megfelelő szakmai felkészültség társul, s ez mindennapi pedagógiai tevékenységében kifejeződik.
- Fontos a „belső” és a „külső” összhangja, az érzések, gondolatok és a viselkedés „kongruenciája” (megfelelése). Ez biztosítja a nevelői magatartási megnyilvánulások hitelességét.
- A nevelőtestület közös értéknek fogadja el a toleranciát, empátiát, egymás segítségét, együttműködést, egymás véleménye iránti megértést, az emberi méltóság tiszteletben tartását, az esztétikus óvodai környezet jelentőségét, a nevelői tevékenység rugalmasságát, a helyzethez és a gyermek egyéni jellemzőihez történő alkalmazkodást, felelősségtudatot, az önművelési – önfejlesztési igényt.
- Az óvodapedagógus bánásmódja, az eltérő szükségletek, érzelmi állapotok és hangulatok iránti toleranciája a gyermekek egymás közötti kapcsolatában mintát jelent. Azt, hogy az adott helyzetben mi tűnik a leginkább megfelelőnek, a tevékenység tartalma, a gyermekek életkora és sajátosságai, eddigi tapasztalatai és elképzelései alapján alakítja ki.
- Az óvodába érkező gyermekek alapos megismerésének és szakszerű fejlesztésének alapvető feltétele az óvodapedagógusok folyamatos önképzése, továbbképzése, önálló tanulása. Ennek megvalósítását szolgálja az óvodapedagógusok továbbtanulási terve és a továbbképzési tervek, melyek az évenként elkészítendő munkaterv részét képezik.
- Célunk a program megvalósítását segítő további szakképesítések megszerzése. Szakmai programokon, előadásokon, továbbképzéseken, konferenciákon, országos szervezésű rendezvényeken való részvétel.
- A nevelőtestület belső továbbképzéseit óvodapedagógiai témájú rendezvényeken hallott, tapasztalt szakmai információkra építjük, egyéni érdeklődés, felajánlás és a nevelőtestület igénye alapján.

- Az óvodánkban folyó belső továbbképzések alapját a bemutató foglalkozások, a beszámolók, a munkaközösségi foglalkozások adják, ezek szintén részét képezik az éves munkatervnek, és segítik az óvodapedagógiai változásokkal történő lépéstartást.
- Fontos a nevelőtestület önálló alkotó óvodapedagógiai munkájának segítése és értékes szakmai ötletek közkinccsé tétele, valamint az új kolléganők óvodánk közösségébe való beilleszkedésének támogatása.
- A bemutató foglalkozásokon való részvételi lehetőség igény és érdeklődés szerint, kölcsönös betekintési alkalmat ad egymás nevelőmunkájába.
- Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért.
- Saját pedagógiai gyakorlatát folyamatosan elemzi és fejleszti.
- Tudatosan fejleszti pedagógiai kommunikációját.
- Tisztában van szakmai felkészültségével, személyiségének sajátosságaival, és képes alkalmazkodni a szerepelvárásokhoz.
- Rendszeresen tájékozódik a pedagógia tudományára és az óvodapedagógiára vonatkozó legújabb eredményekről, kihasználja a továbbképzési lehetőségeket.
- Rendszeresen tájékozódik az óvodai nevelést, képességfejlesztést támogató digitális technológiai eszközökről, és lehetőség szerint alkalmazza is azokat.
- Aktív résztvevője az online megvalósuló szakmai együttműködéseknek. Élő szakmai kapcsolatrendszert alakít ki az intézményen kívül is.
- Munkájában alkalmaz új módszereket, tudományos eredményeket.

A pedagógus kötelessége, hogy

- nevelő munkája során gondoskodik a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét,
- a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együtt működjön gyógypedagógussal vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetű gyermek felzárkózását elősegítse,
- segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését,
- előmozdítsa a gyermek erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartatására,

- egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a gyermekeket,
- A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeit is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.
- a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő - és szükség esetén más szakemberek - bevonásával,
- az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse,
- a pedagógiai programban előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesítse,
- a gyermek, tanuló érdekében együttműködjön munkatársaival és más intézményekkel.

Az óvoda nyitvatartási ideje alatt a délelőtti időszakban – amikor fejlesztő, iskola-előkészítő vagy más, kifejezetten nevelési foglalkozás folyik az intézményben - a gyermekekkel óvodapedagógus foglalkozik minden csoportban. A nem fejlesztési időszakban a gyermekek felügyeletét nevelő – oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott személy is elláthatja.

Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez. Óvodapszichológus és fejlesztő-/gyógypedagógus segíti a szakmai munkánkat.

A dajkák és a pedagógiai asszisztens munkájukat a gyermekek napirendjéhez igazítva, az óvodapedagógusok irányítása mellett végzik, a munkaköri leírás alapján.

Az *alkalmazotti közösség* tagjaitól is elvárjuk, hogy munkájukkal, magatartásukkal, személyes példájukkal segítsék megvalósítani nevelési feladatainkat:

- Ismerjék meg nevelési elveinket, csoportjaik nevelési terveit, működjenek együtt az óvodapedagógusokkal.
- Aktívan vegyenek részt a csoport életében.
- Ismerjék meg a csoportjuk napirendjét és a csoporton kívüli feladataik végzésével a gyermekek napirendjéhez alkalmazkodjanak.
- Munkájukban tükröződjön a gyermekek szeretete, elfogadása, tisztelete. Kulturált magatartással és beszédmintával segítsék a gyermekek nevelését.

Tárgyi feltételek

Óvodánk rendelkezik a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel (auditív eszközök és a tanuláshoz szükséges eszközök, szakkönyvek, mesekönyv, szakfolyóiratok).

Ezeknek folyamatos cseréje, pótlása biztosított. Az óvoda épületét, udvarát oly módon alakítottuk ki, hogy az a gyermekek biztonságát, kényelmét szolgálja, megfelel változó testméreteiknek, biztosítja egészségük megőrzését, fejlődését. A gyermekek óvodai életének színterei legyenek otthonosak, barátságosak, játékra motiválóak, amelyek alakításában a gyermekek adott szükségletük, tevékenységük szerint vesznek részt.

Az udvari játékok lehetővé teszik a gyermekek mozgás-, és játékgigényének kielégítését. A gyermekek által használt játékokat, eszközöket számukra hozzáférhető módon, biztonságukra figyelemmel helyeztük el. Az óvoda egyidejűleg biztosítson megfelelő munkakörnyezetet az óvodai munkatársaknak, teremtsen lehetőséget a szülők fogadására.

Az óvoda objektív feltételrendszerének a fejlesztése az óvoda évenkénti költségvetési keretének a függvénye, melyet a fenntartó önkormányzat a mindenkori gazdasági helyzetnek megfelelően biztosít. Az óvoda tárgyi fejlesztéséhez pályázatok megírásával, eszközök készítésével járulunk hozzá.

Az óvodai élet megszervezése

Szervezeti és időkeretek

A csoportok megszervezése

A csoportalakításnál a homogén (azonos életkorúak) gyermekcsoportok kialakítását szorgalmazzuk, amennyiben ezt a felvett gyermekek száma lehetővé teszi. A csoportszervezésről évente a nevelőtestület véleménye alapján az igazgató dönt. A csoportszervezés alapja a biológiai életkor, a nemek aránya, SNI-s, BTMN-s gyermekek száma.

A nehezen nevelhető vagy sajátos nevelési igényű gyermek csoportbeli elhelyezésénél alapvető szempont a pedagógusok arányos terhelése, hogy elegendő ideje legyen az egyéni fejlesztésre (max. 23 fő/csoport).

A csoportok létszáma (az alapító okirat alapján) maximum 25 fő, intézményi szinten 125 fő. Intézményünkben többnyire homogén csoportot szervezünk, az alábbiak szerint (2,5-3 évesek, 3-4 évesek, 4-5 évesek, 5-6-7 évesek), bár a folyamatosan érkező, változó életkorú gyermekek száma miatt fokozatosan vegyes életkorú csoport kialakítására is szükség lehet.

Napirend, hetirend kialakítása

A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi, amely igazodik a gyermekek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szemelőtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

A gyermekek egészséges, játékba integrált, tevékenységekben megnyilvánuló fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások, tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

A napirend igazodik:

- a nap folyamán végzett különböző tevékenységekhez,
- a gyermek egyéni szükségleteihez, a helyi szokásokhoz, igényekhez.

A napirend jellemzői:

- rendszeresség,
- érzelmi biztonság megteremtése,
- rugalmasság,
- folyamatosság,
- a tevékenységek közötti harmonikus arányok biztosítása.

A tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítására törekszünk, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét.

Az óvodai élet megszervezése során törekedni kell a személyes interakciókra, előszavas mese és közösségi játékelmény biztosításával.

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó – amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett – iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.

A tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekeket az előző bekezdés alkalmazása során tanköteles korukat megelőző nevelési évben járóknak kell tekinteni.

A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a

kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.

A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható.

A napirend lehetőséget ad az óvodai élet egészében az elmélyült tevékenykedésre, a szabadjáték kiteljesedésére, megfelelő időt biztosít arra, hogy a gyermek minden tevékenységét befejezze, pontosan elvégezze.

Figyelembe vesszük a gyermek testi-lelki szükségleteinek kielégítésére fordítható időkeretet. Így a napirendben vannak rendszeresen ugyanabban az időben végzett tevékenységek (étkezés, gondozás, pihenés, mindennapos mozgás), melyek segítik a gyermeket eligazodni az időben, és nyugalmat, folyamatosságot, támaszt biztosítanak.

A gondozásnak kiemelt jelentősége van a nevelésben, a kapcsolatépítésben, a gyermekek önállóságának, fejlődésének elősegítésében, együttműködve a gondozást végző óvodapedagógusokkal és dajkákkal.

A nyári időszak napirendjét is gondosan és tartalmasan tervezzük meg. Az év közben már kialakított szabályok, szokások, normarendszer megtartásával adjunk lehetőséget a gyermekeknek arra, hogy az évszak örömeit szabadabban élvezzék és kötetlenebb formában biztosítsuk számukra a változatos tevékenységet.

Napirend

Időkeret	Tevékenységek
6 ³⁰ – 11 ⁴⁵	Folyamatos játéktevékenység, szabad játék. Önkiszolgálás, munkatevékenység, étkezés. Egészségügyi szokások gyakorlása. Mindennapos mozgás, levegőzés, séta, kirándulás, udvari tevékenység. Játékba integrált, tanulási és párhuzamosan végezhető tevékenységek, képességfejlesztés.
11 ⁴⁵ – 13 ⁰⁰	Önkiszolgálás, munkatevékenység. Ebédelés, helyes étkezési szokások gyakorlása. Egészségügyi szokások gyakorlása.
13 ⁰⁰ – 15 ³⁰	Alvás, pihenés (egyéni igények, lehetőség szerinti figyelembe vételével) Önkiszolgálás, munkatevékenység, étkezés. Egészségügyi szokások gyakorlása.
15 ³⁰ – 16 ³⁰	Folyamatos játéktevékenység. Levegőzés, udvari tevékenységek. Tevékenységekben megjelenő tanulási helyzetek kihasználása, gyermek folyamatos hazavitele.
16 ³⁰ – 17 ³⁰	Összevont csoportban. Folyamatos játéktevékenység. Levegőzés, udvari tevékenységek. Gyermekek folyamatos hazavitele.

Óvodánkban az étkezések az ebéd kivételével folyamatosan, önkiszolgáló rendszerben történnek.

Hetirend

A hetirend a napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugalmat segíti elő az óvodai csoportokban, és lehetőséget nyújt a normarendszer segítségével az óvodások napi életének megszervezéséhez. A befogadás idején ügyelünk a rugalmasabb és alkalmazkodóbb hetirend összeállítására. Később az iskolára való felkészítés feladatai a hetirend pontosabb betartását kívánják meg.

A *hetirendben* életkortól függően naponta biztosítani kell a rendszeres mozgásfejlesztést. A keret és az időtartam változó. Szervezhető kezdeményezett vagy kötött formában. A 3-4 évesek számára novembertől fokozatosan vezethető be -a gyermekek eltérő fejlettségét tolerálva- a kötelező részvétel. Más napokon az óvodapedagógus felajánlja a mozgásfejlesztő szabályjátékokat a résztvevők rész képességeinek fejlesztésére törekedve. A szabad mozgás valamennyi formája valósuljon meg. A tornaszoba használati rendjét a hetirendek egyeztetése után az igazgató készíti el. A csoportvezető óvodapedagógusok felelőssége, hogy a gyermekcsoporthoz mérten (összetétel, nagyságrend) egyszerre vagy mikrocsoportos formában foglalkoztatja a gyermekeket.

A *felajánlott választható* műveltségtartalmat integráló tevékenységet célszerű úgy alakítani, hogy naponta folyamatosan legyen lehetőség a művészeti tevékenységekre, amelyek a szabad játék keretein belül szervezhetők. A kis-, középső csoportosoknak a felajánlott tevékenységek választhatók.

Hetirend		
Korcsoport	Kötelező foglalkozás	Csoportos, komplex foglalkozások szervezése
3-4 éves	Mozgás Mindennapi mozgás Mozgásos játékok	A külső világ tevékeny megismerése Verselés, mesélés Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka Ének, zene, népi játék, tánc
4-5 éves	Mozgás Mindennapi mozgás Mozgásos játékok	A külső világ tevékeny megismerése Verselés, mesélés Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka Ének, zene, népi játék
5-7éves	Mozgás Mindennapi mozgás Mozgásos játékok	A külső világ tevékeny megismerése Verselés, mesélés Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka Ének, zene, népi játék

A szervezett tanulás munkaformái

Frontális	Mindennapos mozgás Verselés, mesélés, dramatikus játék Ének, zene, népi játék
Kiscsoportos	A külső világ tevékeny megismerése Verselés, mesélés, dramatikus játék
Mikrocsoportos, párhuzamos tevékenység	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
Egyéni	Részképességek fejlesztése egyéni igények szerint, verstanítás

A pedagógus feladata, kompetenciája, hogy:

- A gyermeki tevékenységet, a foglalkozásokat a cél(ok)nak megfelelően, logikusan építse fel.
- Pedagógiai céljai álljanak összhangban az Óvodai nevelés országos alapprogramjával és az óvoda pedagógiai programjának célrendszerével.
- Az óvodapedagógus a tevékenységek tervezését a hetirend szerint, 2024.09.01-től az oviKréta területén dokumentálja. A nevelési feladatok tervezését 6 havonta készítse el és értékelésekkel lássa el. Éves, tematikus, heti tervét az oviKréta tartalmazza. A nevelési év során pedagógiai szabadságukkal élve maguk választják ki, hogy az éves anyaggyűjtésből mely anyagokat kívánják felhasználni nevelőmunkájuk során.
- Pedagógiai munkáját az intézmény programjának megfelelően hosszabb-rövidebb időszakokra tagolva (pl.: éves ütemterv), tanulási-tanítási egységekre (pl.: tematikus terv) és tevékenységekre (pl. játék- és munkatevékenység) bontva tervezi meg.
- Komplex módon veszi figyelembe a pedagógiai folyamat minden lényeges elemét: a tartalmat, a gyermekek előzetes tudását, motiváltságát, életkori sajátosságait, a nevelési környezet lehetőségeit, korlátait stb.
- Tudatosan tervezi a tevékenység céljainak megfelelő módszereket, eszközöket, szervezési módokat. Többféle módszertani megoldásban gondolkodik. Az adott helyzetnek megfelelően rugalmasan alkalmazza módszereit.

A gyermekek megismerését, fejlesztését, fejlődés nyomonkövetését szolgáló dokumentumok

A gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomonkövetését az oviKréta rendszerben a - Gyermekek fejlődésének nyomon követése – dokumentáljuk. Nevelőtestületünk folyamatosan figyelemmel kíséri a gyermekek fejlődését és a tapasztalatokat évente kétszer az oviKréta rendszerben rögzíti. A gyermek fejlődéséről a szülőket folyamatosan tájékoztatjuk, mely a dokumentumban rögzítésre kerül (a gyermek motoros-, kommunikációs-, szociális-, önállóságának-, kognitív fejlettsége) ezeken a területeken. Továbbá rögzítésre kerülnek a gyermek fejlődését szolgáló intézkedések, megállapítások, illetve a gyermekek fejlesztésére tett javaslatok.

A gyermekek fejlődésének nyomonkövetése

Cél: Olyan mérési, értékelési eljárások alkalmazása, amelyek a gyermekek megismerését szolgálják.

A reális és szakmailag megalapozott értékelés az alapja a további fejlesztési feladatoknak.

A szülők folyamatos és egyéni tájékoztatást kapnak gyermekük fejlődéséről.

Alapelvek tekintjük, hogy az óvoda nevelési intézmény, így a lehetséges és szükséges mérések ennek megfelelően tervezettek. A nevelés-tanulás egymásra ható és egymást feltételező folyamatát kívánjuk a mérésekben tükröztetni.

A differenciált egyéni képességfejlesztésnek mindenhol érvényesülni kell, kiemelten a hátrányos helyzetű és a tehetséges gyermekek esetében.

Minden óvodapedagógusnak tudnia kell, hogy melyik gyermeket miben, mivel kell megsegíteni, hogy önmagához képest optimálisan fejlődjön. Ehhez elengedhetetlen a fejlődési szakaszok nyomonkövetése, mérése, értékelése és a további fejlesztési menet meghatározása.

Kiemelt jelentőségű a gyermekek megfigyelése, a spontán és irányított szempontok alapján szerzett információk rögzítése.

A csoport haladásának értékelése

Cél: A nevelés folyamatát nyomonkövetve a csoportok szokás- és szabályrendszerének megfigyelése, mérése, értékelése, a kapott eredmények alapján továbbfejlesztés.

A csoport előrehaladásának figyelemmel kísérésével az óvodapedagógusok munkájának, „hozzáadott értékének” meghatározása.

Az óvodapedagógusok értékelik a csoportnak az egészséges életmód, az érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés, a mozgás, a játék, a munka, a külső világ tevékeny megismerése, verselés, mesélés, rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, ének, zene, népi játék, tánc területén elért eredményeit.

Az összegzett tapasztalatokra, valamint az éves mérési eredményekre épül a következő nevelési év nevelési, fejlesztési terve.

A csoporton belüli neveltségi szint személyes megfigyelésen alapul, amely a csoportban dolgozó két óvodapedagógus munkájának megfigyelésére, valamint az egyéni összegző mérés eredményeire épül.

A gyermek személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, valamint a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek többi gyermekkel együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség.

Módszertani alapelvek

- A gyermekek személyiségének sajátosságait megfelelő módszerekkel, sokoldalúan, elsősorban a játékokon keresztül tárja fel.
- Munkájában a tanulási folyamatot a nevelés szerves részeként kezeli.
- A gyermekek személyiségét nem statikusan, hanem önmagukhoz viszonyított fejlődésében szemléli.
- A gyermekek teljes személyiségének fejlesztésére, autonómiájuk kibontakoztatására törekszik.
- Ismerje fel a gyermek személyiségfejlődési nehézségeit, és legyen képes számukra segítséget nyújtani - esetlegesen a megfelelő szakembertől segítséget kérni.
- Reálisan és szakszerűen elemezze és értékelje saját gyakorlatában az egyéni bánásmód megvalósulását.
- Csoportos tevékenységek esetén is figyeljen az egyéni szükségletekre, és a gyermekek egyéni igényeinek megfelelő módszerek, eljárások alkalmazására.
- A gyermekek hibáit, tévesztéseit, mint a tanulási, fejlődési folyamat részét kezeli, az egyéni megértést elősegítő módon reagáljon rájuk.
- Különleges bánásmódot igénylő gyermek vagy gyermekcsoport számára hosszabb távú fejlesztési tervet dolgozzon ki, és ezeket hatékonyan valósítsa meg.
- Az általános pedagógiai célrendszer figyelembevételével határozza meg az egyéni szükségletekhez igazodó fejlesztési célokat.
- Felméri a gyermekek értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotát. Hatékony gyermekmegismerési technikákat alkalmaz.

A pedagógiai folyamatok és a gyermekek személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése

- Az óvodapedagógus gazdag értékelési eszköztárral rendelkezik, melyből a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével tudatosan választja ki a leginkább megfelelőt.
- Visszajelzései, értékelései világosak, egyértelműek, a konkrét cselekvésre, teljesítményre vonatkoznak.
- Az egyéni képességekhez viszonyítva értékeli a teljesítményeket, törekszik a folyamatos, pozitív visszajelzésekre. Értékeléseivel, visszajelzéseivel a gyermekek fejlődését segíti.
- Képes önállóan, a gyermekek tevékenységének megfigyeléséből, produktumaik értékeléséből kapott adatokat reálisan elemezni-értékelni, és belőlük kiindulva a fejlesztésre vonatkozó tervét elkészíteni, módosítani.
- Pedagógiai munkájában olyan munkaformák és módszerek alkalmazására törekszik, amelyek alkalmasak az önellenőrzésre, önértékelésre.

A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt biztosítja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Az óvoda által és a családokkal közösen szervezett események, ünnepek családi hangulat kialakításával – a felnőttel és a gyermekek közös tevékenységével is – kifejezik az örömteli érzelmi állapotot.

Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti a családközpontú intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Az alapelveinkkel összhangban saját nevelési céljainkat és feladatainkat a családi nevelés kiegészítéseként terveztük meg, mert tiszteletben tartjuk, hogy a gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. Ebben az együttműködésben felvállaljuk a kezdeményező szerepet. A nyitottság mindenekelőtt lehetőségek megteremtése a szülők fogadására, mely az óvoda-család jó kapcsolatában nyilvánul meg.

A nevelési program sikeres megvalósításának feltétele a folyamatos kapcsolattartás, tájékoztatás, az együttműködő partneri viszony kialakítása és fenntartása az óvoda környezetével, a szülőkkel, az Óvodaszékkel.

Tudjuk, hogy az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek harmonikus fejlődését, ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés (beiratkozás, szülői értekezletek, családlátogatás, nyílt napok, fogadóórák, ünnepeken való részvétel).

A tapasztalataink azt bizonyítják, hogy a szülők igénylik a közös programokat, beszélgetéseket. Ha érzik, hogy egyenrangú partnerként kezeljük őket, szívesen segítenek a programok megszervezésében, a társadalmi munkában. Folyamatosan keressük a kapcsolattartás bővítésének lehetőségét. Óvodapedagógusaink törekednek a kölcsönös bizalomra épülő kapcsolat kialakítására a családokkal.

Biztonságérzetet ad a szülőnek, ha betekinthet az óvoda életébe.

Óvodánkban szülők képviselőiből álló Óvodaszék működik, mely a szülők jogait és kötelességeit képviseli, illetve szakmai munkánkat segíti, a szülői igények, vélemények, problémák továbbításában, közreműködik a helyes megoldás kitalálásában, megvalósításában. Részt vállalnak a programok megszervezésében, lebonyolításában. Segítő együttműködésükre továbbra is számítunk.

A szülő, a gyermek a pedagógus együttműködésének célja

A személyiségi és a szülői jogok tiszteletben tartásával

- erősítjük a jó partneri viszonyt,
- elismerjük a befogadó nevelésben a család elsődlegességét,
- kapcsolatunkat áthatja a kölcsönös tisztelet, felelősség, bizalom és az elfogadó toleráns magatartás.
- A családi neveléssel együtt, egymást kiegészítve a gyermek fejlődésének elősegítése.
- Az együttnevelés elve: a kölcsönös bizalom, segítség, egymás tiszteletben tartása.
- Az együttnevelés, a közös gondolkodás kialakítása, közös tevékenységek szervezése a gyermekek érdekében, folyamatos kapcsolattartás.

Az óvodapedagógus feladatai

- A családban és az óvodában folyó nevelési sajátosságok kölcsönös megismerése, a különbözőség elfogadásának közvetítése.
- A családok sajátosságainak, szokásainak figyelembevételével a segítség családokhoz illesztett megoldásainak keresése.
- Pedagógiai elveinkkel megegyező szülői kérések, javaslatok figyelembe vétele, megvalósítása.
- A családi nevelés hiányosságaiból eredő hátrány csökkentése érdekében a szülőkhöz való közelítés oly módon, hogy abból egyértelműen a segítőkészség és az együttműködés szándéka tükröződjön.
- A szülők környezettudatos magatartásának befolyásolása, a szokás- és normarendszer ismeretében.
- A gyermekek fejlődéséről nyújtott folyamatos és hiteles tájékoztatás, modellértékű nyílt kommunikáció során, a gyermekek iskolai beilleszkedésének közvetett segítése.
- A családok kultúrájának megismerése, az óvoda értékrendjének közvetítése.
- A szociális érzékenység tudatos fejlesztése.
- Fontos feladatunknak tartjuk a családok megismerését, a velük való szoros nevelői együttműködést.
- A szülők nevelési célkitűzéseinek ismeretében segítjük, hogy elvárásaik reálisak legyenek.
- Tájékoztatjuk a szülőket nevelési elképzeléseinkről, módszereinkről, tervezett eseményekről, programokról.

- Különös figyelemmel, tapintattal és realitással adunk tájékoztatást a szülőnek saját gyermekéről. Éreztetjük, hogy segítő szándék vezérel bennünket.
- A családdal kapcsolatos minden információt diszkréten kezelünk, szem előtt tartva titoktartási kötelezettségünket.
- Lehetővé tesszük a naponkénti rövid, lényeges közlésekre szorítókozó párbeszédet.
- Nevelői és szülői igény szerint a fogadóórákon részletesebb, átfogóbb tájékoztatást nyújtunk a gyermek fejlődéséről.
- Megbeszélés alapján módot adunk arra, hogy a szülő a csoportban megfigyelhesse gyermekét.
- Különös gonddal készülünk fel az új gyermekek fogadására, befogadására.
- Lehetővé tesszük a szülőknek, hogy részvételükkel segítsék gyermekeik óvodai beilleszkedését.
- Folyamatosan keressük a kapcsolattartás bővítésének lehetőségét.
- Folyamatosan működtetjük a szülők közösségét, az óvodaszéket, szoros kapcsolatot tartunk velük.
- Az óvodapedagógus törekedjen kölcsönös bizalomra épülő kapcsolat kialakítására minden családdal.
- A gyermek fejlesztésében az óvodapedagógus legyen támasza a szülőnek.
- Törekedjen az óvodapedagógus a család és az óvodai élet közötti összhang megteremtésére.
- Az egyéni igényeket, szokásokat vegye figyelembe a gyermekkel való bánásmód során.
- Munkája során érthetően és a pedagógiai céljainak megfelelően kommunikáljon.
- Kommunikációját minden partnerrel a kölcsönösség és a konstruktivitás jellemezze.
- A gyermekek szabad játékához és különböző tevékenységeihez nyugodt kommunikációs teret, ehhez kedvező feltételeket alakítson ki.
- Tudatosan ösztönözze a gyermekek egyéni és egymás közötti kommunikációját.
- A kapcsolattartás formái és az együttműködés során használja az infokommunikációs eszközöket és a különböző online csatornákat.
- A gyermekek érdekében önállóan, tudatosan és kezdeményezően együttműködik a kollégákkal, a szülőkkel, a szakmai partnerekkel, szervezetekkel.
- A szakmai munkaközösség munkájában kezdeményezően és aktívan vállaljon részt. Együttműködik pedagógustársaival különböző pedagógiai eljárások és programok (pl. témanap, ünnepség, kirándulás) megvalósításában.

- A megbeszéléseken, a vitákban, az értekezleteken rendszeresen fejtsse ki szakmai álláspontját, a vitákban legyen képes másokat meggyőzni és ő maga is meggyőzhető legyen.
- Óvodai tevékenységei során felmerülő/kapott feladatait, problémáit önállóan, a szervezet működési rendszerének megfelelő módon kezelje, intézze.
- Legyen nyitott a szülő, a gyermek, az igazgató, a kollégák, a szaktanácsadó visszajelzéseire, használja fel őket szakmai fejlődése érdekében.

Az együttműködés alapelvei

- A nevelésben a család elsődlegességének elismerése, tisztelet a szülő iránt.
- A család szokás-norma rendszerének megismerése, elfogadása.
- A gyermek fejlődéséről folyamatos, hiteles tájékoztatás.
- Pedagógiai elvünkkel egyező szülői kérések, javaslatok figyelembevétele, megvalósítása, eredményességének figyelemmel követése.
- A családi nevelés hiányosságaiból eredő hátrány kötelelességszerű csökkentése.
- A gyermek fejlettségének és a fejlődés egész családot érintő rizikófaktorainak mérlegelése, az erősségekre építés elve alapján.

Az együttműködés tartalma

- *Családlátogatás* célja: Megismerni a gyermekek közvetlen környezetét, szociokulturális háttérét, felmérni helyét a családban, tájékozódni a család nevelési elveiről, szokásairól. Tervezett idő: óvodáskort megelőző családlátogatás, kiscsoportban bemutatkozó családlátogatás, prevenciós látogatás szükség szerint.
- *Befogadással* biztonságot nyújtó, szeretetteljes családi légkör megteremtése. A csoportról pozitív kép kialakítása, mely meghatározza a gyermek későbbi közösségi életét, személyiségének alakulását, formálódását.
- *Szülői értekezleteken* az óvodát, a csoportot, a gyermeket, a szülőket érintő legfontosabb témákat, feladatokat, programokat, problémákat beszéljük meg. Sor kerül a szülő véleményének, javaslatának meghallgatására és figyelembe vételére.
- *Fogadóóra:* ezek az alkalmak adnak lehetőséget olyan információk cseréjére, amelyek a gyermek fejlődésével vagy közvetlen környezetével kapcsolatosak.
- *Egyéni beszélgetések:* gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése, a család szokásainak, értékrendjének megismerése, megértése, befolyásolása, a család erőforrásainak feltárása.

Leányfalu Tündérkert Óvoda és Konyha
2016 Leányfalu, Szent Imre herceg utca 9-13.
Tel.: 0626/787-960, 787-928, 70/77-13-476
OM azonosító:202153
E-mail: tunderovikert@gmail.com

- *Nyílt hét:* a szülőknek lehetőséget biztosítunk a napi életbe való betekintésre. A szülők személyes élményeik alapján gyermekük új vonásait, tulajdonságait fedezhetik fel, képet kapnak gyermekük közösségben elfoglalt helyéről, viselkedéséről, teljesítőképességéről, aktivitásáról, egyúttal módjuk van társakkal való összehasonlításukra is.
- *Közös programok:* lehetőséget teremtenek a család és az óvoda közötti kapcsolat elmélyítésére, egymás szokásainak, normáinak, értékrendjének még jobb megismerésére, nevelési elveink közelítésére.
- *Napi kapcsolattartásra* az óvodai napirend zavarása nélkül van lehetőség az óvodába érkezéskor, az óvoda nyitottságából adódóan, így a szülő folyamatosan tájékozott lehet a gyermekével kapcsolatos eseményekről, fejlődéséről.

Óvodánk szolgáltatásai:

- Nevelési időn kívüli térítésmentes szolgáltatás: hitoktatás (katolikus, református).

Formája	Tartalma	Résztvevők
Beiratkozás	• Személyes kapcsolatfelvétel • Személyi adatok rögzítése • Az óvoda bemutatása	• Igazgató • Szülő • Gyermek
Családlátogatás Megelőző családlátogatás Visszatérő családlátogatás	• A gyermek életkörülményeinek megismerése • Felmerülő problémák megbeszélése	• Óvodapedagógus • Család
Óvodakezdés	• Anyás beszoktatás • A bizalom kiépítése • Motiváció kialakítása a tevékenységek iránt	• Óvodapedagógus • Gyermek • Szülő
Szülői értekezlet Ismerkedő szülői értekezlet, Ismétlődő szülői értekezlet	• Az óvoda életével kapcsolatos információk megbeszélése • Ismerkedés a helyi programmal • A csoport életének ismertetése	• Óvodapedagógus • Szülő
Szülőklub	• Szülőedukációs alkalmak • Szülőket érdeklő témák pszichológus bevonásával	• Óvodapedagógus • Szülő • Pszichológus, meghívott előadók
Nyílt nap	• Betekintés az óvoda mindennapjaiba	• Óvodapedagógus • Gyermek • Szülő
Fogadóóra	• Szülő-óvodapedagógus egyéni problémák személyes hangvételű megbeszélése	• Óvodapedagógus • Szülő
Barkács délelőtt vagy délután Ünnepekhez kapcsolódó kézműves tevékenységek a szülők bevonásával	• Karácsonyi készülődés (kézműves délelőtt) • Húsvéti készülődés (tojásfestés stb.) • Márton-napi lámpás készítése • „Tök jó délután....töklámpás készítése”	• Óvodapedagógus • Gyermek • Szülő
Farsang	• Vidám hangulatú együttlét, közösségformálás, hagyományápolás	• Óvodapedagógus • Gyermek
Anyák napja	• Meghitt közös együttlét • Egyéni vagy csoportos köszöntés, ajándékozás	• Óvodapedagógus • Gyermek • Anyukák
Gyermeknap	• Kézműves tevékenységek • Versengések, mozgásos játékok	• Óvodapedagógus • Gyermek • Szülők, testvérek
Családi nap, kirándulás	• Kötetlen együttlét, kapcsolatépítés óvodán kívül	• Óvodapedagógus • Gyermek • Szülők

Az óvoda kapcsolatai

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények), és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és az egyéni szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és -lehetőség szerint- szakmai kapcsolatot tart fenn.

Fenntartó

A kapcsolattartás tartalma: az intézmény optimális működtetése, a fenntartói elvárásoknak való megfelelés, az intézmény érdekeinek képviselete.

A kapcsolattartás formája: vezetői értekezletek, kiállítások, rendezvények, központi ünnepeken való intézményi képviselet, munkamegbeszélések, adatszolgáltatás, írásos beszámoló, jelentések, szóbeli tájékoztatás, egyeztető tárgyalások, munkamegbeszélések - kölcsönös informálás, együttműködés a bizottságokkal, képviselő testülettel.

Leányfalui Móricz Zsigmond Általános Iskola

A kapcsolat tartalma: a gyermekek iskolai beilleszkedésének segítése az óvoda–iskola átmenet megkönnyítésével, információk továbbítása a szülőknek.

A kapcsolat formája: kölcsönös látogatás, szakmai fórum, rendezvényeken való részvétel. A volt nagycsoportos óvodapedagógusok látogatása az iskolában, a gyermekek beilleszkedésének figyelemmel kísérése, bemutató az alsó tagozatos munkaközösség részére, iskolalátogatás a nagycsoportosokkal, tanítók, szülők beszélgetése az óvodai szülői értekezleten, közös képzések, továbbképzések, iskolai szervezésű programok hirdetése a nagycsoportosoknak.

Feladat: az eddig kialakított szokások megtartása, a kapcsolat folyamatos fenntartása, információcsere.

Leányfalu Iciri-Piciri Bölcsőde

A kapcsolat tartalma: a gyermekek óvodai beilleszkedésének segítése a bölcsőde-óvoda átmenet megkönnyítésével, információk továbbítása a szülőknek.

A kapcsolat formája: kölcsönös látogatás, szakmai fórum, rendezvényeken való részvétel. A leendő kiscsoportos óvodapedagógusok látogatása a bölcsődében, a gyermekek beilleszkedésének figyelemmel kísérése, óvodalátogatás a bölcsődéssel, szülőkkel való beszélgetés az óvodai nyíltnapon, szülői értekezleten, közös képzések, továbbképzések, óvodai szervezésű programok hirdetése a bölcsődéseknek.

Feladat: a kialakított szokások megtartása, a kapcsolat folyamatos fenntartása, információcsere.

Gyermekprogramokat ajánló kulturális intézmények (Faluház, Könyvtár, Múzeum), szolgáltatók

A kapcsolat tartalma: színvonalas gyermekműsorok, előadások szervezése, lebonyolítása.

A kapcsolat formája: intézményi programok szervezése, intézményen kívüli kulturális programok látogatása, illetve ajánlása a szülőknek.

Alapítványi kuratórium

A kapcsolat tartalma: a nevelőtestület és a szülői szervezet tájékoztatása az alapítvány munkájáról.

Egyházak és az óvoda kapcsolata

A hitoktatás lehetőségének biztosítása heti rendszerességgel.

Az intézmény együttműködik a területileg illetékes történelmi egyházakkal. Megfelelő létszámú foglalkozáshoz termet biztosít, az óvoda napirendjéhez igazodva. A gyermekek hit- és vallásoktatását az egyházi jogi személy által kijelölt hitoktató végzi. A fakultatív hit- és vallásoktatás időpontját és helyét a nevelési év elején a hitoktatókkal közösen egyeztetjük.

Civil szervezetek

Jó kapcsolat alakult ki a TÁMOP 3.1.4 pályázati program keretében megvalósított szakmai fejlesztés részeként a Vadkacsa Sport Egyesülettel.

A kompetencia alapú óvodai programcsomag keretén belül, az innovációban résztvevő csoport, látogatásával vett részt az Egyesületnél.

Továbbra is szeretnénk ezt a jó kapcsolatot ápolni és részt kívánunk venni programjaikon.

Dunakanyari Család és Gyermekjóléti Intézmény

A kapcsolat tartalma: a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése, esélyegyenlőség biztosítása.

A kapcsolat formája, lehetséges módja: esetmegbeszélésen, előadásokon, rendezvényeken való részvétel, segítség kérése, ha a gyermeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudjuk megszüntetni, valamint minden olyan esetben, amikor a gyermekközösség védelme miatt ez indokolt.

- A Gyermekjóléti Szolgálat értesítése – ha az óvoda a szolgálat beavatkozását szükségesnek látja.
- Amennyiben további intézkedésre van szükség, az óvoda megkeresésére a Gyermekjóléti Szolgálat javaslatot tesz arra, hogy az óvoda a gyermekvédelmi rendszer keretei között milyen intézkedést tegyen.
- Esetmegbeszélés – az óvoda részvételével, a szolgálat felkérésére.
- Szülők tájékoztatása révén (a gyermekjóléti szolgálat címének és telefonszámának intézményben való kihelyezése), lehetővé téve a közvetlen megkeresést.

Pest Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Szentendrei Tagintézménye

A szülő és a pedagógus munkáját, a nevelési-oktatási intézmény ellátását pedagógiai szakszolgálat segíti. Pedagógiai szakszolgálat: gyógypedagógiai tanácsadás, fejlesztő nevelés, szakértői bizottság tevékenysége, nevelési tanácsadás, logopédiai ellátás, pszichológiai ellátás, tehetséges gyermekek gondozása.

A kapcsolat tartalma: a gyermekek speciális vizsgálata, egyéni fejlesztése, a beiskolázás segítése, valamint tanácsadás nevelési kérdésekben.

A kapcsolat formája: vizsgálat kérése, kölcsönös tájékoztatás, esetmegbeszélés, konzultáció, szülői értekezleten való részvétel.

Az együttműködésért a gyermekkel közvetlenül foglalkozó pedagógus, logopédus esetenként a gyermekvédelmi megbízott közös felelősséggel tartoznak.

Pedagógiai szakmai szolgáltatók

A nevelési- oktatási intézmények, pedagógusok munkáját a pedagógiai- szakmai szolgáltatások segítik.

A kapcsolat tartalma: a pedagógusok szakmai ismereteinek frissítése, bővítése, valamint szaktanácsadói szakmai segítség.

A kapcsolat formája: továbbképzések, konferenciák, konzultációk, szaktanácsadói hospitálás, szaktanácsadói javaslat.

Leányfalu Tündérkert Óvoda és Konyha
2016 Leányfalu, Szent Imre herceg utca 9-13.
Tel.: 0626/787-960, 787-928, 70/77-13-476
OM azonosító:202153
E-mail: tunderovikert@gmail.com

Külhoni magyar óvoda

A kapcsolat tartalma: szakmai kapcsolat kialakítása és fenntartása

A kapcsolat formája: kapcsolatfelvétel, szakmai továbbképzések, óvodalátogatás, kölcsönös hospitálások.

Oktatási Hivatal

Az Oktatási Hivatal által megbízott szakemberekkel folyamatos kapcsolatot tartunk a tanfelügyeleti ellenőrzések, pedagógusminősítések előkészítése és lebonyolítása kapcsán. Az érintett pedagógusok egyénileg is tartják a kapcsolatot a hivatallal.

V. AZ ÓVODA GYERMEKVÉDELME, ESÉLYEGYENLŐSÉGET SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK, SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK, KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK FEJLESZTÉSE

A gyermekvédelemmel kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Óvodánkban minden csoportos óvodapedagógus és a nevelőmunkát segítő kolléga ellát gyermekvédelmi feladatokat. Az általános elvárások közül a tolerancia, nyitottság, elfogadó, segítő attitűd, szeretetteljesség, következetesség kiemelten fontos. Az óvodapedagógusnak a pedagógiai asszisztens segítségével a nevelő-fejlesztő munkája során mindig figyelembe kell vennie a gyermekek egyéni képességét, tehetségét, fejlődési ütemét, szociokulturális hátterét, segítenie kell tehetsége kibontakoztatásában, valamint hátrányos helyzetéből történő felzárkóztatásában. Biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelmét.

A gyermekvédelmi feladatok koordinálását a gyermeki jogok védelme érdekében, a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a veszélyeztetett gyermekek, családok segítségét, a gyermekvédelmi felelős látja el, a gyermekvédelmi törvényben meghatározottak alapján.

Kistérségben összehangolt jelzőrendszer működik, gyermekvédelmi felelősünk folyamatos kapcsolatot tart a védőnőkkel, az iskola gyermekvédelmi felelősével, a gyermekjóléti Szolgálattal, a gyámhivattal, részt vesz a szakmai továbbképzéseken.

A gyermekvédelmi munkában **célunk,**

- a gyermekek jogainak és érdekeinek érvényesítése,
- a korai felismerés, a prevencióra törekvés,
- segítségnyújtás különféle formáira való súlyozás.

A gyermekvédelemmel kapcsolatos pedagógiai tevékenység **célja,**

- érvényesüljenek a gyermekeket megillető jogok, a védelem a testi, értelmi, érzelmi fejlődést akadályozó környezeti ártalmaktól,
- hátránykompenzációval megvalósuljon az esélyegyenlőség az eltérő szociális és kulturális környezetből érkező gyermekek számára.

A szociális hátránnyal küzdő családokat segítjük, tájékoztatjuk az igénybe vehető kedvezményekről, bármikor állunk rendelkezésükre.

Az óvodapedagógus feladatai a gyermekvédelem terén

- A gyermekek körülményeinek figyelemmel kísérése, a fejlődés nyomon követése, a gyermekvédelmi munka valamennyi óvodapedagógus feladata.
- A gyermekvédelmi esetek kiszűrése, a szükséges nyilvántartások vezetése.
- Kapcsolattartás, együttműködés az óvodán kívüli gyermekjóléti szolgálattal, pedagógiai intézettel, egészségügyi szervekkel.
- A gyermekvédelem szempontjából intézkedést igénylő esetek (halmozottan hátrányos és veszélyeztetett helyzet) feltárása és folyamatos figyelemmel kísérése. Ennek megfelelően egyéni bánásmód alkalmazása.
- Szükség szerint környezettanulmányt, családlátogatást végez.
- Családok életében bekövetkező változások figyelemmel kísérése. Szükség esetén a gyermekvédelmi felelőssel való együttműködés.
- A szülő helytelen életvezetéséből fakadó problémák tapintattal kezelése.
- Prevenció és korrekció, tehetséggondozás a pedagógiai munkában.
- Integráció a pedagógiai gyakorlatban.
- A családi nevelés kiegészítése, kompenzálása, a gyermekek szociokulturális, mentális hátrányainak, esélykülönbségeinek csökkentése.
- A gyermeki és szülői jogok megismertetése és érvényesítése az óvodában.
- Elősegíteni a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülését és folyamatos itt tartózkodását.
- A gyermek sajátos nevelési igényének, hátrányának megfelelő pedagógiai ellátás biztosítása.
- Együttműködés gyermekvédelmi társszervekkel.
- A gyermekek és családjuk sokoldalú megismerése (dokumentumok, nyilatkozatok begyűjtése), komplex állapotfelmérés.
- Sokrétű egészségügyi szűrővizsgálatok, illetve szükség esetén szakorvosi vizsgálatok kezdeményezése. A fejlődés nyomonkövetése.
- Gyermekorvosi, védőnői tanácsadás, közös programok.
- Hatékony egyéni felzárkóztató munkával az esélyegyenlőség feltételeinek megteremtése.
- Egészségvédő, mentálhigiénés programok szervezése, veszélyhelyzetek elkerülésére nevelés, teljeskörű egészségfejlesztés kialakítása, működtetése.

- A sajátos nevelési igényű kisgyermek másságát elfogadó környezet kialakítása (befogadó intézményi légkör, gyermekközösség, szülők közössége).
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek kiemelkedő képességének felismerése és gondozása.
- Az óvodában való tartózkodást segítő tevékenységek folyamatos figyelemmel kísérése (jelzőrendszer működése, partnerségi kapcsolatok, egészségügyi szolgáltatások, szociális segítségnyújtás lehetőségei).
- Fogadóórák, egyéni beszélgetések, visszatérő családlátogatások alkalmainak gyarapítása, a meggyőzés módszerének alkalmazása. Szoros kapcsolat kialakítása a segítséget kérő családokkal.

Együttműködés kialakítása

Az óvodapedagógus jó kapcsolatot tart a helyi társadalom gyermekvédelmi rendszerében érintett szervekkel, személyekkel.

- gyermekjóléti - családsegítő szolgálattal;
- védőnővel;
- szakmai és szakszolgálatokkal. Gyógypedagógiai fejlesztés, tanácsadás. A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztésében szakpedagógiai segítség kérése. Nevelési tanácsadás: vizsgálat kérése. Logopédiai ellátás: heti alkalmakkal.
Tehetséges gyermekek fejlesztésének segítése.

Esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések, szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

Esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések

Az egyenlő bánásmód követelménye és az esélyegyenlőség előmozdítása akkor valósulhat meg, ha minden gyermek számára biztosítottá válik az emberi méltósághoz való jog. Alapvető feladatunk, hogy minden gyermek hozzájusson minden olyan szolgáltatáshoz, amely biztosítja személyiségük kibontakoztatásának lehetőségét.

Az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell

- a gyermeki jogok gyakorlása révén,
- a neveléssel összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés során,
- a tehetséges és a képességeihez képest rosszul teljesítő gyermek részére nyújtott segítség alkalmainál,
- a csoportok kialakítása során.

A gyermek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések célja

Az egyéni bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény szellemében a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek

- oktatási és társadalmi integrációjának támogatása,
- minőségi neveléshez való hozzáféréseinek és integrációjának biztosítása,
- esélyegyenlőségének növelése,
- hátrányainak csökkentése,
- egyéni szükségleteknek megfelelő speciális fejlesztése,
- az iskolába való átmenetének segítése.

Az óvodapedagógus feladatai

A hátránnyal küzdő gyermek számára speciális

- személyiségfejlesztő,
- tehetséggondozó,
- felzárkóztató foglalkozásokat szervezünk.

Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A gyermekek szociális háttere igen szélsőséges képet mutat. Munkánk tervezésénél figyelembe kell vennünk az elfoglalt, időhiánnyal küszködő családok igényeit éppúgy, mint a szerényebb anyagi lehetőségekkel bíró, több gyermeket nevelő, esetleg csonka családokét.

Különösen nagy a felelősségünk a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelésében. A hátrányos helyzet esetenként a gyermek veszélyeztetettségét is magában hordja. Ők néha csak tőlünk kapnak segítséget a világban való eligazodáshoz, a kultúra értékeinek megismeréséhez, lelki és testi fejlődésükhöz.

Fokozottan figyelemmel kísérjük a **hátrányos helyzetű (HH)**, **halmozottan hátrányos helyzetű (HHH)**, **veszélyeztetett** gyermekek szociális problémáit.

Célunk:

- biztosítva legyen az egyenlő bánásmód elvének érvényesülése;
- esélyteremtés;
- hátrányok kompenzálása;
- diszkriminációmentesség;
- nevelési-oktatási-társadalmi integrációjuk támogatása.

Óvodapedagógusaink felelőssége:

- biztosítani a diszkriminációmentes óvodai nevelést;
- befogadó, elfogadó, toleráns légkör teremtése.

Cél: a hátránykompenzáció már 3 éves korban elkezdődjön.

Feladat:

- a beíratások előtt felvenni a kapcsolatot a körzeti védőnővel, tájékozódni arról, várható-e a körzetben élő hátrányos helyzetű gyermek;
- fokozottan figyelni arra, hogy elsősorban a körzetben élő hátrányos helyzetű, ill. halmozottan hátrányos helyzetű gyermek számára biztosítsuk a férőhelyet;
- a gyermekek egyénre szabott befogadásának biztosítása.

A hátrányos helyzetű gyermekek családjával való szorosabb együttműködés, kommunikáció

Cél: a hátrányos helyzetből adódó lemaradások sikeres ellensúlyozása.

Feladat:

- családsegítés, ismeretterjesztés, gyermek- és ifjúságvédelem;
- szakszerű, a gyermekek társadalmi helyzetére érzékeny pedagógiai szemlélettel és módszerekkel partnerré tenni a szülőket;
- partnerközpontú működés, szülői igények vizsgálata, lehetőség szerinti kiszolgálása;
- személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel;
- rendszeres tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről.

A hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása, megsegítése, fejlesztése

Cél: a hátrányos helyzetű gyermekek hátránykompenzációja annak érdekében, hogy az iskolaérettséget kellő időben elérhessék.

Feladat:

- óvodába kerüléskor részletes anamnézis felvétele, folyamatos fejlettségmérés;
- megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatás;
- a gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása;
- tudatos óvodai pedagógiai munka, hogy a hátrányokat csökkenteni tudjuk;
- korszerű óvodapedagógiai módszerek alkalmazása: differenciálás, kooperatív technikák, mozgás, zene felhasználása.

A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek óvodai szocializációja

Cél: ezen gyermekek óvodai szocializációjának, családi életének, helyzetének figyelemmel kísérése.

Feladat:

- óvodába kerüléskor részletes anamnézis felvétele;
- a gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása;
- a veszélyeztetettként nyilvántartott gyermekekre fokozottan figyelni annak érdekében, hogy azonnali intézkedésre kerülhessen sor, ha a család helyzetében bármi módon változás következik be, ami a gyermek helyzetét, testi épségét fokozottabban veszélyeztetné;
- amennyiben ezek a gyermekek nem járnak rendszeresen óvodába, jelzéssel kell élni a gyermekvédelmi felelős, illetve a gyermekvédelmi szervek felé;
- szükség esetén, lehetőségeinkhez mérten segítségnyújtás a családnak.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztése

Sajátos nevelési igényű, az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd. A sajátos nevelési igényű gyermeknek joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani.

Sajátos nevelési igény alatt értjük azt az állapotot, amikor a gyermek egyedi sajátosságai oly mértékben térnek el az átlagostól, hogy annak alapján a lehetséges fejlődés csak sajátos (gyógy)pedagógiai eszközök, módszerek és segédeszközök biztosításával érhető el.

Az alapító okiratban megfogalmazott feladatmeghatározás alapján a sajátos nevelési igényű gyermekek fogalomköréhez tartozó gyermekek ellátása kiterjedhet az alábbi sajátos nevelési igényű gyermek ellátására:

- Beszéd fogyatékos gyermek
- Autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek
- Figyelem- vagy magatartásszabályozás zavar

Az alapító okirat értelmében intézményünk a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatait látja el, ennek értelmében sajátos nevelési igényű gyermekeket integrál. Óvodánkban a sajátos nevelési igényből eredő hátrányok csökkentését szolgáló, speciális fejlesztő tevékenységet a helyi nevelési rendszer szerves részeként működő, a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve figyelembe vételével szervezzük.

Lehetőséget biztosítunk a beszédhibás gyermekek logopédiai ellátására. Fejlesztésüket logopédus végzi. Egyéni fejlesztő szoba áll a rendelkezésükre, melyben az eszközök beszerzése, bővítése folyamatos feladat.

Fenntartó támogatásával gyógypedagógus és mozgásterapeuta foglalkozik az SNI-s gyermekekkel.

Felkészülés a gyermek sajátos nevelési igényéből:

- a szakirodalomból
- a szülőkkel beszélgetés
- orvossal, gyógypedagógussal beszélgetés

Programok, tervek kidolgozása:

- a szakember fejlesztő terveinek kidolgozása
- a pedagógus terveinek kidolgozása

A rehabilitációs, rehabilitációs ellátás elvei

- A fejlesztés a megfelelő területen valósuljon meg.
- Nevelésük, fejlesztésük a terhelhetőség figyelembe vételével történjen.
- A gyermekek harmonikus személyiségfejlődését elfogadó, eredményeket értékelő környezet, befogadó csoportlétkör kialakítása segítse.
- A gyermekek viselkedésében érvényesüljön a hátrányos megkülönböztetés kizárásának elve.
- A rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozások programjai az intézmény programjának tartalmi elemeivé váljanak.
- A gyermek fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus segítse a gyermek fejlesztését.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység célja

Harmonikus, nyugodt óvodai környezetben:

- biztosított a gyermekek integrált nevelése, esélyegyenlősége
- javul a gyermekek életminősége, a társadalmi beilleszkedése
- csökkennek a fogyatékoságból adódó hátrányok
- természetessé válik a gyermekek közötti különbözőség elfogadása

Általános feladatok

- A napi tevékenységekbe a speciális tevékenységek beépítése, melyek a sajátos nevelési igényű gyermekek felzárkóztatását segítik elő.
- Az egyéni fogyatékból fakadó, hiányzó vagy sérült funkció helyreállítása, új funkció kialakítása.
- Az ép funkciók bevonása a hiányzó pótlása érdekében, a különböző funkciók egyensúlyának kialakítása.
- Speciális eszközök elfogadtatása, használatuk megtanítása.
- Az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése.
- A fejlesztés céljait minden esetben a gyógypedagógiai–orvosi–pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslatára kell építeni.

Feladatok

- Integrált nevelésből adódó pedagógiai feltételek biztosítása.
- Sérülésspecifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása.
- Egyéni szükségletekhez igazodóan speciális segédeszközök következetes használatára, elfogadására, megóvására nevelés.
- Kiemelkedő teljesítményre képes területek felismerése.
- Rugalmas szervezeti keretek kialakítása az egyéni foglalkoztatás megvalósításához.
- Az óvodapedagógusok és a pedagógiai munkát segítők tájékoztatása a sajátos nevelési szükségleteiről a gyermekek befogadásához.
- A szülők megfelelő tájékoztatása, együttműködés a családdal az óvodapedagógus felkészítése, a szülők felkészítése, a gyermekcsoport felkészítése, a dajka felkészítése.

A fejlesztő tevékenység legfontosabb területei

- A tevékenységet meghatározó tényezők; a fogyatékból típusa, súlyossága; a speciális ellátás kezdetének ideje az életkor, a meglévő ismeretek alapján:
- A kognitív funkciók (vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés)
- Motoros képességek (alapmozgások, mozgáskoordináció, egyensúly)
- Beszéd- és nyelvi képességek fejlesztése (nonverbális, verbális kommunikáció, beszédindítás, beszédmegértés stb.)
- Játéktevékenység alakítása, játékhasználat elsajátítása
- Szociális kompetenciák kialakítása (a fogyatékból függvényében más-más hangsúlyt kap).

Sérülés specifikus fejlesztés feladatai

Beszédfigyelmetes gyermek: nyelvfejlődési és beszédzavarok

Cél:

- minden arra rászoruló gyermek kapja meg az állapotának megfelelő fejlesztést, lehetőleg az óvoda falain belül.

Feladat:

- a logopédus év elején mérje fel a gyermekek ellátási szükségletét;
- szoros együttműködés az óvodában dolgozó logopédussal.

A beszédfigyelmetes/súlyos, akadályozott beszédfejlődésű gyermek szenzoros, motoros, vagy szenzomotoros problémája (megkésett beszédfejlődés, súlyos orrhangzóság stb.) miatt előtérően fejlődik.

Az akadályozottság megmutatkozhat beszédhangok ejtésében, beszédészlelési, megértési zavarokban, beszédritmus sérülésében, a beszédhelyzetek tartós hártásában, megtagadásában, illetve általános beszédgyengeséggel együtt járó részképesség kieséssel. A diszfóniák, a hangadás kóros elváltozásai is ide sorolhatók.

Komplexitás a fejlesztésben, sokoldalú percepciófejlesztés, kineztiázis, auditív, vizuális, vizuomotoros koordináció, a beszédhez szükséges motorikus mozgások fejlesztése.

Aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása.

Speciális terápiák alkalmazása; diszlexia prevenció, grafomotoros fejlesztés.

Báb- és drámaterápia alkalmazása.

A mozgás- és beszédműveletek transzfer (átviteli) hatásának tudatos használata.

Az autizmus spektrumzavarral küzdő gyermek

Az autizmus spektrumzavarral küzdő gyermekekre jellemző a kölcsönösséget igénylő társas helyzetek megértésének és azokban való részvételének zavara, a beszéd szintjéhez képest károsodott kölcsönös kommunikáció. Rugalmatlan, sztereotip viselkedés, a viselkedésszervezés és -kivitelezés zavara és az egyenetlen képességprofil jellemző.

Autizmus spektrumzavar minden értelmi szinten előfordul, ami azt jelenti, hogy jelen lehet átlagos (vagy átlag feletti) intelligencia mellett éppúgy, mint értelmi sérüléssel együtt járva.

Az autizmus súlyossága, a tünetek sokfélesége és kombinációik, a gyermek értelmi szintje és egyéb képességei, a gyermek személyisége, a spontán érés folyamata: alapvetően ezek a tényezők határozzák meg, milyen is valójában és összességében a gyermek.

A fejlődési szint és szociális alkalmazkodás követése egyéni felméréssel történik, speciális eszközök és módszerek használatával, egyéni fejlesztési helyzetben megalapozva.

Cél: az elemi adaptív viselkedések kialakítása:

- A szociális, kommunikációs készségek célzott fejlesztése.
- Az autizmusból és a társuló fogyatékoságokból eredő fejlődési elmaradások lehetséges, célirányos kompenzálása.
- A fogyatékoság specifikus környezet, eszközök, módszerek és szokásrendszer kialakítása és használatának elsajátíttatása.
- Az SNI-s gyermekek szakszerű és zavartalan ellátásához szükséges szakirányú továbbképzéseken való részvétel biztosítása a pedagógusok számára.

Fejlesztési feladatok:

- A beszéd előtti kommunikáció elemeinek tanítása.
- A szociális kapcsolatteremtés elemeinek tanítása.
- Az elemi szociális viselkedés kialakítása.
- Az alapvető önkiszolgálási készségek kialakítása: rágás, étkezés, szobatisztaság, öltöztetés, tisztálkodás.
- Az elsajátított képességek önálló használatának tanítása.
- Az elsajátított képességek más összefüggésben való használata.
- A viselkedésproblémák kezelése, megelőzése, alternatív viselkedések kialakítása (kétszemélyes tanítási helyzetben való részvétel viselkedési elemeinek kialakítása, csoportba való beillesztés kialakítása, óvodán kívüli környezethez való adaptív viselkedés kialakítása).

Fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermekek fejlesztése

A sajátos nevelési igényű gyermekek e csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő – részképességszavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi. Az érintett gyermekek az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárás okozta feszültségeket, a váratlan zajokat. Aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak. Fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

Kiemelt feladat:

- A gyermek szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részképességzavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával
- Fejlesztés szakmai teamben és a szülő aktív bevonásával
- Megelőzni a teljesítménykudarckokra épülő másodlagos zavarok kialakulását
- Megalapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készségeket

Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció a pszichés fejlődési zavar jellegét megállapító komplex -gyógypedagógiai, pszichológiai és orvosi- szakértői véleményben foglaltak alapján történik.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő gyermek

Beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek. Ha a gyermek, a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő foglalkoztatásra jogosult.

A fejlesztő foglalkoztatás az óvodai nevelés keretében valósul meg, a szakértői vélemény alapján egyéni vagy mikrocsoportos foglalkoztatás keretében.

A fejlesztő foglalkozások szervezésének szempontjai

- Egyéni vagy mikrocsoportos foglalkoztatás a gyermekek képességének, motiváltságának ismeretében
- Játékos, kreatív, kerülve az iskolai helyzeteket, nyugodt, ingerszegény környezetben
- A foglalkozások időpontja és helye tekintetében rendszeres

A fejlesztésben minden óvodapedagógus részt vesz.

A kiemelten tehetséges gyermek

Az intézmény fontos feladata a képességek kibontakoztatása, a tehetséges gyermekek felismerése, nyilvántartása, egyéni nyomon követése, a tehetségek gondozása és fejlesztése, élve az intézményi és az intézményen kívüli együttműködések lehetőségeivel.

A mikrocsoportos tevékenységsszervezés közben a differenciálás gyakorlata kiválóan alkalmazható a kiemelten tehetséges gyermekek nevelésében, melynek fontos színterei a játéktevékenység, a bábjáték. A tehetséggondozás során a tehetségígéretek fejlesztjük a gazdagítás, dúsítás, differenciálás eszközrendszerével komplex programok keretében.

Alapelveink:

- A tehetségígéretek erős oldalának fejlesztése.
- A gyermekek tehetségével összefüggő gyenge területek erősítése.

Célunk:

A tehetségígéretes gyermekek személyiségének optimális alakítása, komplex fejlesztése az óvodai programok keretében.

Feladataink:

- A tehetségígéretek, tehetségcsírák felismerése.
- Sokféle tevékenység biztosításával a gyermekek érdeklődési körének megismerése.
- Egyéni bánásmód keretében történő célzott fejlesztés, képességfejlesztés.
- Tehetségműhelyes foglalkozások szervezése.
- A gyermek pozitív énképének kialakítása és erősítése.
- Elfogadó és támogató környezet kialakítása.
- A szülők folyamatos tájékoztatása, megnyerése a közös célok hatékony elérése érdekében.
- A differenciálás megfelelő módjának, formájának megválasztása.
- Az elméleti ismeretek mellett a tanultak gyakorlati alkalmazását is lehetővé teszi.
- Alkalmazza a gyermekcsoportoknak, különleges bánásmódot igénylőknek megfelelő változatos módszereket.
- A pedagógus az életkori sajátosságok figyelembe vételével válassza meg a tevékenységek alkalmával alkalmazott módszereket.
- Felhasználja a mérési és értékelési eredményeket saját pedagógiai gyakorlatában.
- Alkalmazott módszerei a tanítás-tanulás eredményességét segítik.
- A rendelkezésre álló tanulási, képességfejlesztési segédanyagokat, eszközöket, digitális anyagokat és eszközöket is ismerje, kritikusan, céljainak megfelelően használja.
- Fogalomhasználata pontos, a 3-7 éves korosztály fejlettségéhez igazodó, példaértékű legyen.

- Pedagógiai munkája során képes építeni a gyermekek más forrásokból szerzett tudására, egyéni sajátosságaira.

A speciális pedagógiai ellátásra jogosult, a tankötelezettségük megkezdésére halasztást kapott gyermekek részére biztosítandó, iskolakezdésre felkészítő óvodai foglalkozások meghatározása

Ha a felmentést engedélyező szerv azért engedélyezi a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvételét, vagy a szakértői bizottság azért javasolja a tankötelezettség megkezdése alóli felmentésre irányuló kérelem benyújtására nyitva álló határidő előtt a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvételét, mert a gyermek sajátos nevelési igényű, vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, akkor a gyermek számára az óvoda a szakértői bizottság által javasolt fejlesztéseken túl, a tankötelezettség teljesítésének megkezdéséhez szükséges értelmi, testi, lelki és szociális érettség elérésére irányuló, az óvodai nevelés időkeretébe ágyazott célzott foglalkozásokat biztosít.

Célunk: a gyermekek megsegítése a sikeres iskolakezdéshez.

Feladataink:

- felzárkóztatás,
- egyéni fejlesztés,
- célzott foglalkozások a lemaradások alapján,
- a szakértői bizottság által meghatározott területek fejlesztése,
- a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek segítése.

Munkánkat fejlesztő-/gyógypedagógus és óvodapszichológus is segíti.

VI. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI

A játék

A *játék* a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék -szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat- a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie.

A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó benyomásait játékában jeleníti meg. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé. Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabad játék érvényesülését. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is meg kell mutatkoznia. A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt – a szülő és az óvodapedagógus.

Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is. A játékhoz megfelelő helyre esztétikus és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlégkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült, kreatív gyermeki tevékenység kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

Az óvodapedagógus feladatai

- Teremtse meg az óvodapedagógus a nyugodt, derűs, szeretetteljes légkört, amelyben a játék örömforrás a gyermek számára.
- Teremtse meg a feltételeket ahhoz, hogy a gyermekek ismeretei, tapasztalatai elsősorban a játék során bővüljenek, mélyüljenek.
- Érvényesítse a szabad játék lehetőségének túlsúlyát.

- Segítse elő tudatos jelenléttel, indirekt irányítással, támogató magatartással a gyermekek értelmi képességeinek fejlődését a világgal, a valóság tárgyainak, jelenségeinek, a tárgyak tulajdonságainak a játék által történő megismertetésével. Tudatosan és tervszerűen törekedjen a játék során történő tapasztalatszerzés feltételeinek biztosítására az óvodában lévő valamennyi eszköz felhasználásával.
- A tanulási képességek alakítása érdekében tervszerűen építsen a fejlesztő játékok, különböző eszközök, anyagok fejlesztő hatására.
- Biztosítsa a tartalmas játéktevékenységhez szükséges feltételeket (idő, hely, eszköz).
- A napirend tevékenységrendszerének összeállításakor tartsa szem előtt, hogy folyamatos, hosszú idő álljon a gyermekek rendelkezésére az elmélyült játék kibontakoztatásához.
- A játék folyamatosságának megszakítása nélkül törekedjen az egyéb tevékenységek megszervezésére, lebonyolítására (gondozási teendők, étkezés, munka jellegű tevékenység, stb.).
- Biztosítsa a játékhoz szükséges helyet a csoportszoba berendezési tárgyainak ésszerű, praktikus elrendezésével. Ritkán használt vagy funkció nélküli tárgyak, bútorok a csoportszoba területét nem foglalhatják el.
- Segítse elő, hogy a játszócsoportok ne zavarják egymást.
- Az állandó játszóhelyek kialakítása mellett a gyermekek által is könnyen mozgatható paravánokkal, függönyökkel, térelválasztókkal tegye lehetővé, hogy a gyermekek a játékuhoz szükséges helyet maguk alakíthassák ki, s ez az átrendezés addig maradjon úgy, amíg a játékhoz szükséges, amíg nem zavarja az egyéb tevékenységeket.
- Biztosítsa az óvodapedagógus az udvaron a változatos játékszínteret a szokás- és szabályrendhez kötötten.
- A játéktípusok feltételeit teremtsen meg az udvaron is.
- A játékfajta eszközeinek összeállítása során vegye figyelembe az óvodapedagógus a csoportba járó gyermekek számát, életkor szerinti megoszlását, valamint a gyermekek fejlettségi szintjét.
- A játékok cseréjével tegye változatosabbá a játék tartalmát.
- Használjon ki minden lehetőséget a különböző játékformák, a szimulációsjáték témáját és tartalmát meghatározó élmények szerzésére.
- Segítse, hogy a gyermekek saját elgondolásaikat valósíthassák meg, fantáziájuk, kreativitásuk, hangulataik, érzelmeik szabadon megnyilvánulhassanak.
- Az óvodapedagógus avatkozzon közbe, ha egymást zavarják, ha a játékszerek használata testi épségüket veszélyezteti vagy a keletkezett konfliktust a gyermekek nem tudják önállóan megoldani, ha a játék tartalma nemkívánatos viselkedési formák kialakulását váltja ki.

- Nyújtson megfelelő segítséget a gyermekek kérésére, ha a játék során technikai tanácsra van szükség.
- Szerezzen tapasztalatokat a gyermekek játékának megfigyelésével a csoport és az egyes gyermekek fejlődéséről. A tapasztalatok tükrében a részképességek fejlesztésére kezdeményez különböző fejlesztőjátékokat, pl. dominó, kártya, memória játék. Folyamatosan figyelemmel kíséri, hogy a gyermekek elsajátították-e a játék szabályait.
- A játék stimulálása érdekében problémát vet fel, választásra készítő megjegyzéseket tesz, eszközhasználatra ösztönöz, (nem konkrét) ötletet ad vagy szükség esetén serkenti azok kidolgozását.

Módszertani alapelvek

- Az óvodapedagógus tartsa tiszteletben:
 - a gyermek kreativitását, önmegvalósítására való törekvéseit,
 - a gyermek egyéni sajátosságait a játék folyamatában,
 - a gyermek szabad játék- és társválasztását,
 - a játék önkéntességét.
- Tapintattal kezelje és szükséges mértékű segítségnyújtást adjon a gyermek játéktevékenységéhez.

A gyermek tevékenységei

- A gyermek ismereteket, tapasztalatokat, élményeket szerez, rendez, feldolgoz.
- Elképzeléseinek megfelelően választ társat és játékot. Társas kapcsolatokat létesít, kommunikál.
- A feltételrendszerben biztosított játékokkal tevékenykedik.
- Játékbővítő ötleteihez segítséget kér. Kreativitását, elképzeléseit a játék folyamatában kibontakoztatja.
- A csoportban kialakított játék szokás- és normarendszeréhez alkalmazkodik.
- Az aktuálisan játszott játékok szabályait betartja, alkalmazkodik hozzá.

A fejlődés főbb jellemzői

- A szimulációs játékokban megjelenik a kettős tudat.
- Képesek a cselekvések összehangolásával, a társakkal való együttműködésre.
- Tudnak alkalmazkodni társaikhoz, megértik és elfogadják játszótársaik elgondolásait, kedvezőtlenebb szerepek vállalására is hajlandóak.

- Tapasztalataik és élményeik alapján képesek a játék előzetes megtervezésére, a szerepek elosztására, a játékeszközök megválasztására és a szabályok betartására.
- Konfliktushelyzetekben próbálnak megoldást keresni.
- Játékukhoz szükséges eszközök készítését barkácsolás során maguk is kezdeményezik, a kivitelezésben egyéni ötleteik megnyilvánulnak.
- Építő/konstruáló játékaiban bonyolultabb alkotásokat hoznak létre, összekapcsolják szerepjátékkal.
- Önállóan, egyéni ötleteik alapján konstruálnak. Képesek a különböző anyagok, eszközök kombinált alkalmazására is.
- A gyermekekben kialakul, hogy a játékokra vigyázunk, rendeltetésszerűen használjuk.

Verselés, mesélés

Az óvodás gyermek életkorának megfelelő irodalmi műfajok a vers és a mese, valamint játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdoló, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami elősegíti az olvasóvá válást. A mondókák, dúdoló, versek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük.

A verselés, mesélés élményt jelent a gyermek számára. Az élmény érzéki benyomásokon alapul és érzelmi állapotokat eredményez.

A verselés, mesélés eredményeként a gyermek szereti a verset, mesét, örömet okoz számára és várja a vele való újbóli találkozást. Kezdetben a gyermek csupán befogadó, s az óvodapedagógus az előadó.

A mese oldja a gyermek szorongásait, kialakítja szemléletmódját. A mindennapi mese, vers, mondókahallgatás a lelki egészség része. Mozgással vagy ábrázolással kombinálva az önkifejezés egyik módja. Biztosítsuk a gyermeki önkifejezés lehetőségét.

Az irodalom közege a nyelv, ezért fontos, hogy nyelvi szempontból tiszta és értékes verset, mesét halljanak a gyermekek, a népköltészet alkotásait, jeles költők, írók műveit.

A gyermek kettős tudattal éli meg meseélményeit, belső képalkotásának kifejeződése segíti és megalapozza a műalkotások befogadását, megszerettetését.

Mese-, versmondás során a gyermekek érzelmi, akarati tulajdonságait, értelmi képességeit, erkölcsi szokásait, világképét fejlesztjük.

A mese -képi és konkrét formában a bábozás és dramatizálás eszközeivel- feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat. A meseválasztáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére. Az élıszavas mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének alakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, és egyben feloldást és megoldást kínál. A mese tárgyi világot is megelevenítı, átlelkesítı szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítı mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi mőveknek, valamint más népek, nemzetiségek meséinek egyaránt helye van.

A mesélıvel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás során eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

A mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása segíti a gyermeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására.

A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történı kombinálása az önkifejezés egyik módja. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Az óvodapedagógus feladatai

- Teremtse meg a meséléshez, versmondáshoz szükséges nyugodt légkört, hangulatot.
- Biztosítsa, hogy a mondókázás, a mese- és versehallgatás a gyermek számára mindennapos élmény legyen.
- Különös gonddal alkalmazza a mondókát, mesét, verset a beszoktatás ideje alatt.
- A mese- és versmondást a spontán adódó helyzetekre, a kedvezı körülmények tudatos kivárására, elıidézésére építse. Álljon készenlétben az élménynyújtási helyzet felismerésére és kihasználására.
- Részesítse elınyben a népmeséket, törekedjék a szabad elıadásmód alkalmazására.
- Rendszeresen meséljen, mondjon folytatásos történeteket altatás elıtt.

- Biztosítsa az ismétlések gyakoriságát; a gyermekek választásával alakítsa ki, hogy legyen kedvenc meséjük.
- Teremtse meg a bábozás, dramatizálás feltételeit.
- Keltse fel érdeklődésüket az önálló mesemondásra, kitalált történetek előadására.
- A szülői házzal való együttműködés során kezdeményezze, hogy a media eszközök helyett a családban is legyen rendszeres a vers- és mesehallgatás, éneklés.
- Adjon lehetőséget, hogy a gyermekek szerzett irodalmi élményeiket játékaikban és rajzban is kifejezésre juttassák.

Módszertani alapelvek

- Tartsa szem előtt, hogy az irodalmi nevelés legfontosabb célja az élménynyújtás, a mese, vers megszerettetése, a későbbi olvasóvá nevelés.
- Biztosítsa, hogy a gyermek csak értékes, tiszta nyelvezetű irodalmi alkotásokkal találkozzon. Az irodalmi anyag összeállítása során tartsa szem előtt, hogy ízlést formál.
- Törekedjen a többi esztétikai jellegű tartalmakhoz való kapcsolódásra (rajzolás, ének, zene).
- Tartsa szem előtt, hogy a mese- vers az anyanyelvi nevelés egyik legfontosabb eszköze.
- Az óvodai élet során kapjon hangsúlyos szerepet az óvodapedagógus személyes, élvezetes előadásmódja. Az óvodapedagógus törekedjen a tiszta, érthető beszédre, artikulációra.
- Az irodalmi anyag összeállítása során részesítse előnyben a magyar népi kultúra értékes alkotásait.
- Segítse elő a gyermekben a belső képzeleti képek kialakítását.
- A spontán adódó helyzetek kihasználásával is ösztönözze, hogy a mesélés, verselés, mondókázás váljék mindennapos tevékenységgé.

A gyermek tevékenységei

- Gyakran lapozgatnak képeskönyvet és beszélnek, mesélnek a látottakról.
- Mondogatnak mondókákat, rövid meséket.
- Az óvodapedagógussal mondókáznak, verset-mesét hallgatnak, mondanak.
- A csoporttal közösen alkalmanként filmvetítésen, bábelőadáson, gyermekműsoron vesznek részt.
- Az ismert, kedvenc meséjüket játékaikban is megjelenítik bábozással, dramatizálással, élményeiket játékkal, rajzzal is kifejezik.
- Közreműködnek a mesehallgatás feltételeinek megteremtésében.
- Önállóan is készítenek eszközöket a bábozáshoz, dramatizáláshoz.

- Szívesen nézegetnek, hallgatnak tudományos, ismeretterjesztő műveket, ismerkednek szólásokkal, közmondásokkal, találós kérdésekkel is.
- Saját meséket, történeteket találnak ki, versikéket alkotnak.

A fejlődés főbb jellemzői

- Játék közben szívesen mondogatnak ritmusos szövegeket. Kérik a már ismert vers, mondóka ismétlését.
- Az év folyamán néhány verset, mondókát megjegyeznek, önállóan is képesek elmondani.
- Szívesen vesznek részt az óvodapedagógus énekes, halandzsás, mozgásos improvizáló játékezzeményezéseiben. Kezdi megérteni a mondott, hallott vers témáját, költői képeit hangzás, hangulat érzélem egységében.
- Kérik, várják a mesemondást, közreműködnek a mesehallgatás feltételeinek megteremtésében. Figyelmesen hallgatják a mesét, megszilárdulnak a mesehallgatáshoz kapcsolódó szokásaik. Kialakul mesetudatuk.
- Kedvenc mesehőssel történt események megjelennek a játékukban.
- Hosszasan, önállóan nézegetik a meséskönyvek képeit, ezek alapján felismerik a legkedvesebb meséiket.
- Képnézegetés közben utánozzák az olvasást, érdeklődnek a betűk iránt.
- Szívesen báboznak, dramatizálnak ismert meséket, a mesehősöket, meserészleteket lerajzolják.
- Eligazodnak a könyvek között, vigyáznak a könyvekre.
- Alakul irodalmi igényességük, esztétikai érzékük, erkölcsi-érzelmi életük fejlődik.
- Kitalált történeteket mesélnek, verseket fogalmaznak, közösen alkotnak mesét (láncmese). Mesekönyvet készítenek a kitalált meséhez rajzokkal.

Ének, zene, népi játék, tánc

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

A zenei nevelés erőteljesen befolyásolja a gyermek általános fejlődését, személyiségfejlesztő hatása a különböző képességek alakulásának kölcsönhatásában mutatkozik meg.

Az óvodapedagógus a gyermeket zenei élményhez juttatja, felkelti zenei érdeklődését, formálja zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát.

Megszeretteti az együtt éneklést, az énekes játékokat és szoktatja őket a szép és tiszta éneklésre. Fejleszti a gyermekek zenei hallását, ritmusérzékét, zenei emlékezetét, játékos alkotókedvét, a harmonikus mozgás által elősegíti mozgáskultúrájuk fejlődését.

A mindennapi tevékenység része az éneklés, zenélés, felnőtt minta utánzásával.

A zenei élmények serkentik a gyermek képi és irodalmi alkotások iránti esztétikai kíváncsiságát, alkotókedvét, elősegítik a zenei anyanyelv megalapozását.

Zenei élményeket szereznek a gyermekek játék közben spontán énekelgetés, vagy kötött illetve kötetlen keretű szervezett foglalkozásokon.

A népi játékok, igényesen válogatott kortárs művészi alkotások fejlesztik a gyermek zenei képességeit, alakítják zenei kreativitásukat. Ismerkedjenek más népek dalaival. Népi táncok, népi játékok egyszerű formáival találkozzanak (hagyományőrzés).

A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik.

A népi játék, gyermekdal, néptánc és a zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.

Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

Az éneklés, zenélés, népi játékok, néptánc a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

Az óvodapedagógus feladatai

- Teremtse meg a zenei nevelés alapvető feltételeit (idő, hely, eszközök).
- Fejlessze a gyermek hallását, ritmusérzékét, zenei emlékezetét, esztétikus mozgását, zenei formaérzékét.
- A helyzetek, kihasználásával ösztönözze, hogy az énekelés, mondókázás stb. váljon mindennapos tevékenységgé a gyermekek óvodai életében.
- Kínáljon mintát a gyermekek számára énekes beszélgetéssel, változatos dallamfordulatok kitalálásával foglalkozásokon és játékidőben.
- Törekedjen a gyermekek egyéni képességeinek fejlesztésére.
- Népi gyermekjátékok, az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások, mondókák, népdalok és hozzájuk fűződő szokások, táncok alkalmazásával alapozza meg a gyermekek zenei anyanyelvét.
- A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus válogasson a különböző nemzetiségű, ill. valamilyen etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek népzenei kultúrájához tartozó zenei anyagból is.
- Biztosítson minél több alkalmat arra, hogy a gyermek ösztönös alkotó hajlama kibontakozhasson. Kövesse a fokozatosság elvét a zenei anyag feldolgozásában, a játékok sorrendjében és a zenei képességek fejlesztésében is.
- Legalább egy hangszeren jól és biztonságosan játsszon. Törekedjen a zenei önművelésre és önképzésre.
- Állandó, elérhető helyen álljanak a gyermekek rendelkezésére változatos zenei eszközök a dallam és ritmusérzék fejlesztésére.

Módszertani alapelvek

- Érvényesüljön a zene személyiségformáló hatása, az óvodai zenei nevelés legyen érték közvetítő, ízlésformáló.
- Óvodánkban éljenek a magyar népi kultúra mondókái, énekes gyermekjátékai és népdalai a gyermek néptáncok, a zenei nevelés törzsanyaga, melyek a hagyományok megismerését, továbbélését segítik.
- Az énekes tevékenységekben a játék kapjon hangsúlyt.
- Érvényesüljön a tervszerűség, fokozatosság és rendszeresség elve.
- Törekedjen az óvodapedagógus a zenei képességfejlesztés során a differenciált fejlesztés és az egyéni bánásmód alkalmazására.

A gyermek tevékenységei

- Hallgatják az óvodapedagógus dúdolását, éneklését, mondókáit, énekes beszédét.
- Simogató, tapsolható, höcöggető játékokat játszanak az óvodapedagógussal, nagyobb társaikkal.
- A játék és egyéb tevékenység közben a gyermekek saját szórakoztatásukra dúdolgatnak, halandzsáznak, melyeket játékos, ösztönös mozdulatokkal kísérnek.
- Mondókákat mondogatnak, dalokat énekelgetnek állatokról, növényekről, a környező világról.
- Körjátékokat, dalos játékokat játszanak. Készségfejlesztő játékokban vesznek részt.
- Megismerkednek különböző hangszerekkel - ezeket használják is.
- Különböző alkalmakkor szívesen táncolnak, élvezik a zene és a tánc örömteli hangulatát.
- Gyakran hallgatnak -elsősorban- élőzenét, alkalomszerűen igényes gépi zenét is, más népek zenéit.
- Megismernek néhány komolyzenei alkotásból részleteket, ismerik hazánk himnuszát.

A fejlődés főbb jellemzői

- Szívesen énekelnek, mondókáznak játékidőben maguktól is.
- Az ismert dalokat és mondókákat tisztán, szép szövegkiejtéssel tudják énekelni csoportosan és egyénileg, a megszokott hangmagasságon és tempóban.
- Éneklés közben a jól ismert dalok vagy dallammotívumok dallamvonalát térben is tudják érzékeltetni.
- Felelgetős játékot két csoportban az óvodapedagógus segítségével is énekelnek.
- A halk-hangos és magas-mély fogalompárokat énekes gyakorlatban, dinamikai különbségekkel együtt is képesek felismerni, változatos módon érzékeltetni.
- Felismerik a dallamot jellegzetes kezdő vagy sajátos belső, illetve záró motívumról.
- Képesek dallambújtatást végezni rövid, majd hosszabb motívumszakaszokkal.
- Figyelik és megkülönböztetik a természet és környezetük hangjait, a hangszínek eltéréseit.
- Ismerkednek néhány hangszerrel, azok hangjával, megszólaltatásuk módjával.
- Megkülönböztetik az egyenletes lüktetést a dalritmustól. A negyed szünet jelentését ismerik.
- Képesek élvezettel, figyelemmel, érdeklődéssel végighallgatni a zenei bemutatásokat.
- A jól ismert dalokat, mondókákat ritmusuk alapján felismerik, belső hallás alapján is képesek a ritmus hangoztatására. Ritmushangszereket használnak önállóan az éneklés kísérésére is.
- Zenei formaérzékük fejlődéseként megérik a zenei motívum hosszát a kezdő hangsúly kiemelése nélkül is, azt mozgással térben szemléltetik.
- A különböző tempók felismerésére, kifejezésére változatos módon képesek.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézimunka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Az óvodai nevelésben törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek felismerésére.

Maga a tevékenység, s ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképessegek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek tér-forma és szín képzeletének gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

A gyermek vizuális nevelése összetett, sokszínű terület. A gyermekeket egyéni fejlettségi szintjüknek megfelelően képi-plasztikai kifejezőképesség birtokába juttatja, kialakítja bennük az elemi képzeletképességek, komponáló, térbeli tájékozódó és rendező képességeket. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagságára épül. Tér- forma és színeképzelet gazdagodjanak.

A rajzolás, mintázás, kézimunka segíti a szépség iránti vonzódás és értékelő képesség alakulását. A gyermekek megismerik a különböző anyagokat, egyszerű munkafogásokat és technikai alapelemeket.

Az óvodapedagógus előtérbe helyezi a természetes anyagok, termékek felhasználását. Feladata az új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.

Az óvoda épített és tárgyi környezete, díszítése, szemléltető eszközei az ábrázoló tevékenységekkel együttesen képezik a vizuális nevelés hatásrendszerét.

Fontos maga a tevékenység és annak öröme, igény az alkotásra, kreatív önkifejezésre.

Az óvodapedagógus feladatai

- Alakítson ki, olyan nyugodt, derűs, biztonságot adó légkört a csoportnak, amelyben az egyes gyermek elmélyülten alkothat.
- Teremtse meg a tárgyi feltételeket az ábrázoló tevékenységhez, a képi, plasztikai kifejezőképesség fejlődéséhez.
- Vegye figyelembe az egyes gyermekek közötti képességbeli különbségeket.
- Keltse fel a gyermekben az ábrázolás anyagaival és eszközeivel való tevékenység vágyát, biztosítsa a képi és térbeli megjelenítés változatos lehetőségét az egész nap folyamán.
- Juttassa a gyermeket az alkotás örömeinek átéléséhez.
- Biztosítsa a gyermek fejlődését serkentő motiváltságot.
- Támogassa a kezdeményező, kreatív magatartás érvényre jutását. Nevelje a gyermeket a környezet esztétikumának meglátására, befogadására, óvására és alakítására.
- Biztosítson jó minőségű anyagokat és eszközöket az alkotó-alakító tevékenységhez játékidőben és foglalkozásokon egyaránt.
- Ismertesse az eszközök használatát, a rajzolás, festés, mintázás, kézi munka technikai alapelemeit, eljárásait.
- Teremtse meg a lehetőségét a népi hagyományok ápolásának, a népi kismesterségek gyakorlásához szükséges természetes anyagokkal (gyapjú, csuhé, csutka, szalma stb).
- Folyamatosan gyűjtse a gyermekek munkáit, időszakonként elemezze azokat a további feladatok megállapítása céljából.
- Segítse elő, hogy a szülők is biztosítsanak lehetőséget a gyermek, otthoni ábrázoló tevékenységére, a kész munkákat becsüljék, őrizzék meg.
- Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosít.
- Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.

Módszertani alapelvek

- Tegye lehetővé az anyagok, eszközök folyamatos biztosításával, hogy a gyermek bármikor szabadon választhassa az ábrázoló tevékenységet az óvodai élet folyamán.
- Segítse elő, hogy a gyermeki alkotások személyes jellegűek, pozitív érzelmi töltésűek legyenek.
- Biztosítsa az önkéntesség és aktivitás elvét. A fejlesztésben a tolerancia és empátia érvényesüljön.
- A gyermek munkáinak értéként kezelésével is valósítsa meg a gyermek személyiségének tiszteletben tartását.
- Az óvodai vizuális nevelés, s annak értékrendszere a gyermeki, s ezen keresztül a szülői ízlés formálója is legyen.
- Tegye lehetővé a magyar népi kultúra ápolásának érdekében a kézműves mesterségek megismerését a természetes anyagok megmunkálásával, felhasználásával.
- Tartsa szem előtt a kollektív munka szerepét a közösségi érzés alakítása, a közösségformálás szempontjából.

A gyermek tevékenységei

- Tapasztalatokat gyűjtenek a környezetük szín-, formai-, térbeli viszonyaira vonatkozóan.
- Képességeik, fejlettségi szintjük, ízlésük és érdeklődésük szerint képalakítást, plasztikai munkákat, építést végeznek -változatos technikák és anyagok, eszközök felhasználásával- játékidőben és foglalkozásokon.
- Egyéni és közös alkotásokat hoznak létre síkban és térben.
- Ismerkednek a kézműves mesterségekkel.
- Beszélnek, mesélnek munkáikról, tapasztalataikról; esztétikai benyomásaikról véleményt nyilvánítanak.
- Saját készítésű ajándékokkal kedveskednek egymásnak, szüleiknek, az óvoda dolgozóinak.
- Anyagokat, terméseket, növényi részeket gyűjtenek a környezetükből, azokat osztályozzák, csoportosítják. Munkáikban kreatív módon felhasználják azokat.
- Elkészített alkotásaikat játékukban alkalmazzák (szerepjátékban, bábozás, dramatizálás stb. során).
- Múzeumokat, kiállításokat látogatnak, művészeti albumokat, reprodukciókat nézegetnek.

A fejlődés főbb jellemzői

- A zárt és nyitott terek elkészítésében, befedésében, az építmények egyensúlyának megteremtésében sokféle tapasztalattal rendelkeznek, ötletesek.
- Szívesen tevékenykednek az őket körülvevő tér, térbeli makettek berendezésében az alapvető térviszonylatok segítségével. Képesek felismerni tapasztalás útján a tárgyak térbeli kiterjedéseit, megnevezik a főbb jellemzőket.
- Az elemi térviszonyokat egyéni módon tudják jelezni képkialakításaikban. Biztonsággal használják a képi kifejezés változatos eszközeit élményeik, elképzeléseik, képzeletük megjelenítésében.
- Munkáikban szívesen használják a kedvelt színeket. Segítséggel képesek észrevenni a környezet, a műalkotások és saját munkáik színhangulatát.
- Formaábrázolásukban megjelennek a legfontosabb megkülönböztető jegyek, jellemző formák. Emberábrázolásukban megjelennek a részformák, az egyre gazdagabb jelzések. Cselekményábrázolásukban a legegyszerűbb mozgások jelzésével próbálkoznak.
- Szóbeli véleményt nyilvánítanak saját és társak műveivel és a műalkotásokkal kapcsolatosan.
- Elképzeléseik és megfigyeléseik alapján mintáznak formákat. Egyénileg és kollektív módon is készítenek egyszerű játékokat, kellékeket. Egyre nagyobb önállósággal alkalmazzák a megismert technikákat: papírhajtogatás, nyírás, tépés, ragasztás, varrás, kötözés, konstruálás, összeszerelés, tárgyak díszítése stb.
- Egyre jobban érdeklődnek az érdekes, szokatlan jelenségek iránt. Véleményt nyilvánítanak az óvodai környezetükről, szívesen vesznek részt annak szépítésében.

Mindennapos mozgás

A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás.

A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához.

A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:

- a) spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,
- b) irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,
- c) szervezett mozgásos tevékenység.

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlati formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása. **Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.**

Óvodánkban fontos feladat a mozgásfejlődés tudatos segítése. A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a testi-lelki fejlődés feltétele, a gyermek legtermészetesebb megnyilvánulási formája.

A gyermek környezetével dinamikus kapcsolatban van, ezért a mozgás kihat a gyermek egész fejlődésére. A folyamatos gyakorlás során mozgása fejlődik, minőségi változáson megy keresztül, alakulnak a mozgásos készségek, képességek. Ezek a változások a gyermek egész napi tevékenységében megfigyelhetők.

A mozgás a személyiség alakulásában fontos szerepet játszik.

A céltudatos gyakorlás, a gondos óvodai testedzés, a szülők egészséges életmódra törekvése alkalmasak arra, hogy a gyermek testedzéssel kapcsolatos állásfoglalása kedvezően alakuljon ki. A gyermekek számára kívánatos mozgás eszköz a fizikai és szellemi terhelések jobb elviselésére, s a teljesebb értékű értelmi egészség elérésére. Programunkban a mozgásfejlesztést igen tágan értelmezzük. Az aktív nagymozgásoktól kezdve a finommotoros manipulációig mindent magába foglal

és az egész személyiség fejlődését elősegíti. Kedvezően befolyásolja az értelmi és a szociális képességek alakulását is.

Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlati formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését.

A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.

Az egészségfejlesztő testmozgást az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára biztosítani kell.

Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széles körű mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

A (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.

Az óvodapedagógus feladatai

- Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.
- A gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése, a mozgás megszerettetése.
- Építsen a gyermekek játékos kedvére, mozgástapasztalatára, mozgásigényére.
- A rendszeres mozgással az egészséges életvitel alapozása (mozgásos játékok, irányított feladatok, spontán, szabad játékban végzett mozgásos tevékenységek).
- A mozgástapasztalatok bővítése, sok gyakorlással, a mozgáskészség alakítása.
- Biztosítsa a testi képességek fejlődését, fektessen hangsúlyt a koordinációs képességek, a helyes testtartás fejlesztésére, a lábboltozat alakítására.

- A testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése, (kondicionáló, koordinációs), irányított mozgásfejlesztés.
- Vegye figyelembe a gyermek egyéni képességeit, fejlettségi szintjét, a mozgástapasztalatok különbözőségeit, differenciált feladatadással segítse a fejlődést. A hibák javításában tapintatosan járjon el, segítse a bátorítatlanabb gyermeket.
- Mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése.
- Alakítsa ki a derűs, biztonságot nyújtó, szeretetteli légkört, amelyben az együttes mozgás öröm a gyermek számára.
- Biztosítsa a jó levegőt és tiszta környezetet.
- Használja ki a mozgásra alkalmas színtereket, szervezze a tevékenységeket a szabadba, a tornaszobába. Eszközzel vagy eszköz nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés mindennapjaiban lehetőséget kell biztosítani. A mindennapos mozgást tervezze, szervezze meg.
- A szülők segítségével biztosítsa, hogy a gyermek a kinti és benti foglalkozásokon megfelelő külön öltözköbkn tornázzon, mozogjon.
- Fordítson figyelmet a balesetek megelőzésére.
- A mozgásfejlesztés eredményességét különböző eszközök változatos használatával fokozza.
- Alapozza meg a gyermekben azt az igényt, hogy a mozgás, testedzés az életmód részévé váljon.
- A szülőket segítse, hogy felismerjék a mozgás, levegőzés és az egészséges életmód fontosságát.

Módszertani alapelvek

- Törekedjen a mintaszerű gyakorlatbemutatásra, a szaknyelv használatára.
- Vegye figyelembe a gyermek egyéni mozgásigényét, mozgásfejlettségét.
- Vegye figyelembe az életkori sajátosságokat, törekedjen differenciált feladatadásra.
- Törekedjen a természetes mozgáskedv fenntartására, a mozgás megszerettetésére.
- Érvényesítse a játék és játékosság elvét.

A gyermek tevékenységei

- Sokat és szabadon játszanak, mozogjanak az udvaron és a teremben.
- Résztvesznek futó-, fogó-, verseny- és labdajátékokban.
- Szabad, páros, társas és kéziszer gyakorlatokat végeznek.
- Természetes módon járnak, illetve speciális járásokat végeznek. Járás közben irányt változtatnak, különböző alakzatokban járnak.
- Távolugrást, magas- és mélyugrást végeznek.
- Csúsznak, kúsznak, másznak, gurulnak a talajon előre, hátra, oldalra.
- Célba és távolba dobznak, alsó- és felsődobással.
- Labdavezetést végeznek járás, lassú és gyors futás közben.
- Részt vesznek az óvoda, illetve a csoport által szervezett kirándulásokon.

A fejlődés főbb jellemzői

- Kialakul a test, a lélek és a szellem életkorra jellemző összhangja.
- Képes a nagy- és kismozgások önálló, bátor, ügyes kivitelezésére.
- Fejlődik a mozgás a végrehajtás minőségében, pontosságban, a mozgáskombinációkban, teljesítményekben.
- Fejlődik a térbeli tájékozódó képessége.
- Képes a megtanult irányokat kivetíteni a tér tárgyaira, irányaira.
- A nagymozgás egyre koordináltabb és egyre precízebb, képesek a hirtelen irányváltoztatásra.
- Növekszik teljesítőképessége, állóképessége, mozgása összerendezettebbé, megfelelő ritmusúvá válik. Mozgástapasztalatai az egyensúlyozásban és ugrásban növekednek.
- Cselekvőképessége gyors, mozgásban kitartó.
- Képes egyéni, csoportos, sor- és váltóversenyt játszani az óvodapedagógus segítségével és a szabályok pontos betartásával.
- Ismeri az egyszerű vezényszavakat.
- Képes a természetes járást ütemes járással váltakoztatni.
- Nekifutással tetszés szerinti akadályt átugrik. Ugrását a talajérintéskor fékezni tudja.
- A labdakezelés tekintetében megfelelő jártasságra tesz szert.
- Megszereti és igényli a mozgást.

A külső világ tevékeny megismerése, matematikai tapasztalatok

A környező világgal való ismerkedés az óvodai nevelés egészében érvényesülő folyamat. Általa a gyermekek olyan tapasztalatokat szereznek az őket körülvevő és a tágabb természeti, társadalmi környezetről, amelyek nélkülözhetetlenek az életkoruknak megfelelő biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz.

A gyermek, miközben felfedezi a környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismertetjük gyermekeinket a nemzeti jelképekkel (zászló, kokárda, Himnusz), megmutatjuk számukra településünk és a környező települések nevezetességeit. Amennyiben más országból érkezett gyermek jár óvodánkba, segítjük őt saját hagyományai ápolásában, társaiban kialakítjuk a más kultúrák különbözőségei iránti elfogadást, kíváncsiságot, tiszteletet.

A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak is birtokába jut a gyermek, a környezet formai, mennyiségi, nagyságbeli és téri viszonyairól, valamint ezeket a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alak, nagyságbeli és téri viszonyokat, alakul ítéliképessége, fejlődik tér -, sík- és mennyiségsszemlélete. Fejleszti megfigyelőképességüket, gondolkodásukat és emlékezetüket.

Nevelési programunkban **kiemelt szerepet kap a környezeti nevelés**. Lehetőségeinket kihasználva a környezettudatos magatartás megalapozását tűzzük ki célul. A környezet védelmére törekvést a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően, napi tevékenységeken keresztül mutatjuk be, az energiákkal való takarékoságon keresztül a környezetünk tisztaságának óvásáig.

A természet ápolására, védelmére, az állatok és növények megbecsülésére neveljük gyermekeinket. Az élőlények és a környezet kapcsolatának megfigyeltetésével ökológiai tapasztalatokat szereznek. A földrajzi és csillagászati ismeretek – a kozmikus nevelés – megalapozását a természeti jelenségek megfigyelésén túl, ismeretközvetítő eszközökkel is elősegítjük.

A társadalmi környezetben való eligazodás során az emberi alkotások értéke, ezen keresztül az emberi munkavégzés fontossága is tudatosodhat gyermekeinkben.

Az óvodapedagógus feladatai

- Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését.
 - Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt fenntarthatósági szemlélet formálásra, a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.
 - Teremtse meg a folyamatos és alkalmi természetközeli megfigyelések lehetőségét, építse be a spontán lehetőségekből adódó élménynyújtást.
 - Megismerteti a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.
 - Teremtse meg lehetőséget minél több érzékszervvel való tapasztalatszerzésre, az élmények több szempontú felidézésére, feldolgozására.
 - A tapasztalatok, ismeretek bővítésével keltse fel a gyermekek kíváncsiságát, érdeklődését, elégítse ki megismerési vágyukat.
 - Építsen a gyermekek már meglévő tapasztalataira, vegye figyelembe azok eltérő jellegét.
 - A gyermekek ismereteinek rendezésére fordítson kiemelt figyelmet.
 - Az egyéni fejlettség figyelembe vételével adjon lehetőséget többféle megoldás közötti választásra.
 - Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a helyi sajátosságokból adódó lehetőségeket tudatosan használja ki fejlesztő munkája során.
 - Alakítson ki állandó, a többi játékszertől elkülönített helyet a csoportszobában azoknak a változatos eszközöknek, amelyek a gyermekek érzékelését, ismeret- és tapasztalatszerzését szolgálják. Ezeket a gyermekek érdeklődésüknek megfelelően, szabadon használhassák.
- Teremtse meg a lehetőségét a növények rendszeres gondozására, ápolására. Hatékonyan működjön együtt a családokkal a környezet megszerettetésében, megóvásában.
- Irányítsa a gyermekek figyelmét a természet szépségének meglátására az esztétikai fogékonyság alakítása érdekében.
 - Alakítsa a helyes viselkedési szokásokat az óvodán kívül szervezett programok alatt is.

- A helyi lehetőségek és igények figyelembe vételével ismertesse meg a népi kultúrát, népszokásokat, helyi hagyományokat, ezekkel is segítve a szülőföldhöz fűződő pozitív érzelmek kialakulását, a gyermek erkölcsi magatartásának formálását.
- Az épített környezet különlegességeit mutassa meg, hívja fel a gyermekek figyelmét séták, kirándulások közben a szép épületekre, szobrokra stb.
- Az óvodai élet ünnepeinek megszervezése során törekedjék a meglévő hagyományok ápolására, segítse új szokások alakulását.
- Ismertesse meg a gyermekeket az alaki, nagyságbeli, téri viszonyokkal, a mennyiségi relációs fogalmakkal.
- Keltse fel a gyermekek matematikai érdeklődését, ismertesse meg az elemi ok-okozati összefüggéseket. Pozitív viszonyt alakítson ki a problémahelyzetek megoldásához, alapozza meg a logikus gondolkodást, ítélőképességet.
- Olyan feltételeket és tevékenységeket biztosítson, melyek felkeltik a gyermekek érdeklődését, természetes élethelyzetekben lehetővé teszik a matematikai tapasztalatok megszerzését, illetve örömforrást nyújtanak a spontán és irányított ismeretszerzés közben is.

Módszertani alapelvek

- Törekedjen arra, hogy a megfigyelések elsősorban a természetes környezetben a gyermekek aktív részvételével történjenek.
- Bontakoztassa ki a gyermekek környezeteszétikai érzékenységét, aktivitását.
- Biztosítsa a természeti és társadalmi témák sokoldalú megközelítését, feldolgozását.
- Tartsa szem előtt a gyermekek egyéni képességeit, eltérő fejlődési ütemét.
- Segítse elő a természet megszerettetését, megóvását, védelmét, környezettudatos magatartásának megalapozását.
- Felismertetjük, szemléltetjük, rávezetjük őket a matematikai problémahelyzetekre, gazdagítjuk a tevékenységben való alkalmazás lehetőségét.
- A szervezett matematikai tanulás során lehetőséget teremtünk a tudatos, egyéni képességfejlesztésre, a gyermekek egyéni fejlettségének figyelembevételével.

A gyermek tevékenységei

- Folyamatos és alkalmi megfigyeléseket végeznek.
- Ismereteket szereznek a természet jelenségeiről.
- Tapasztalatokat gyűjtenek a természeti változások emberekre, állatokra, növényekre gyakorolt hatásáról.
- Gyűjtögetnek leveleket, terméseket, terményeket, egyéb növényi részeket és eszközöket - játékkészítés, barkácsolás során felhasználják azokat.
- Részt vesznek a növények gondozásában. Ültetnek, vetnek, megfigyelik fejlődésüket.
- Gyakorolják az élet mindennapi tevékenységeit, részt vesznek saját maguk és környezetük rendben tartásában.
- Bekapcsolódnak a háztartási munkák végzésébe (befőtt eltevés, mustpréselés, gyümölcstisztítás, salátakészítés, sütés, stb.).
- Játék közben játékeszközök tulajdonságairól, az anyagukról tapasztalatokat szereznek.
- Ellátogatnak a könyvtárba, múzeumba, kiállításra, színházba, nézegetik a község nevezetes épületeit, építményeit.
- Kirándulnak.
- A gyakorlatban is megfigyelik néhány hagyományos foglalkozást végző ember munkáját.
- Megfigyelnek közlekedési eszközöket, járműveket, gyakorolják az utazás, a gyalogos közlekedés szabályait, viselkedési szokásokat.
- Ismeretterjesztő könyveket nézegetnek (állatokról, más földrészekről, más népekről, természeti jelenségekről), történeteket hallgatnak, természetfilmeket néznek érdeklődésük alapján.
- Ismerkednek a földgömbbel, térképekkel.
- Az érzékelés minden területén ismereteket szereznek a természet szín-, forma-, méretgazdagságáról, mennyiségi, és téri viszonyokról.
- A szerzett tapasztalatokat, ismereteket alkalmazzák tevékenységeikben, a környezetben való eligazodás során.

A fejlődés főbb jellemzői

- Megismerik lakóhelyük közvetlen és tágabb környezetét, szépségét, nevezetességét, értékeit.
- Ismerik a lakásuk címét, szülei, családtagjaik nevét.
- Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában. Ismereteik vannak a közlekedési eszközökről.
- Ismerik az óvoda közelében lévő közintézményeket: posta, üzletek, orvosi rendelő, polgármesteri hivatal, faluház, könyvtár stb.
- Felismerik és megnevezik környezetük színeit, sötét és világos árnyalatát. A gyakran észlelt tárgyak színét emlékezetükben felidézik.

Felismerik a tárgyak, jelenségek közötti néhány feltűnő összefüggést.

Ismert tárgyakat, jelenségeket összehasonlítanak külső jegyeik, rendeltetésük alapján.

- Felsorolják a testrészeket az emberi test felépítésének megfelelően, tudják mi a funkciójuk, hogyan kell ápolni, védeni.
- Felismerik a napszakokat.
- Különbséget képesek tenni az évszakok között, ismerik azok jellegzetességeit.
- A megismert állatokat és növényeket képesek jellemző jegyeik, életkörülményeik, hasznosságuk alapján megkülönböztetni, csoportosítani.
- Ismer néhány háziállatot, vadállatot, madarat, rovar, azokat különböző szempontok szerint csoportosítja.
- Felismerik az időjárásnak, az évszakok váltakozásának élőlényekre gyakorolt hatását.
- Az anyagok alapvető fizikai és kémiai tulajdonságaira vonatkozóan képesek megfigyeléseket végezni.
- Életkoruknak megfelelő szinten használják a földgömböt és térképet; ismeretekkel rendelkeznek más földrészekén élő emberekről, állatokról, növényekről is.
- Önállóan gyakorolják a növények gondozásának legegyszerűbb műveleteit, ismernek növényekkel kapcsolatos munkákat (vetés, szüret, aratás).
- Szókincsük, fogalmi gondolkodásuk fejlődése képessé teszi őket élményeik szóbeli visszaadására.
- Vigyáznak a tisztaságra a teremben, udvaron, kertben egyaránt, megtanulják óvni, védeni a természet növény- és állatvilágát.

- Ismer néhány természetvédelmi fogalmat (takarékoság, vízvédelem, hulladék újrahasznosítás).
- A gyermekek képessé válnak egy megkezdett feladat folytatására, melyben a tárgyakat egy meghatározott szabály szerint csoportosítják.
- A rendezési elveket felismerik, képesek sorozatokat, halmazokat alkotni, halmazokat összemérni, összehasonlítani, becsülni, ismerik a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmát.
- Tárgyakat meg tudnak számlálni legalább 10-ig.
- Használják a tö- és sorszámneveket.
- Kialakul a számfogalom 10-es számkörben.
- Egyszerűbb ok-okozati összefüggéseket, mennyiségi viszonyokat felismernek. Tudnak analizálni, szintetizálni, általánosítani.
- Kialakul a felfedező, kereső, vizsgálódó magatartásuk.
- A térben jól tájékozódnak, megkülönböztetik a jobbra-balra irányokat, helyesen használják a névutókat.
- Felismerik a geometriai alakzatokat.
- Érdeklődnek a matematikai játékok és problémák iránt.
- Elő tudnak állítani különféle elrendezéssel, bontással ugyanannyit, többet, kevesebbet.
- Képesek felismerni és létrehozni szimmetrikus formákat.

A munka jellegű tevékenység

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység – az önkiszolgálás, a segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás.

A gyermek munka jellegű tevékenysége:

- örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység;
- a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetősége;
- a közösségi kapcsolatok a kötelesség - és felelősségvállalás alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő pozitív értékelést igényel.

A gyermeki munka az óvodáskor végéig játékos tevékenység marad.

Fontos szerepe van a gyermek személyiségének formálásában és a közösségi nevelésben.

A tevékenység során fejlődnek a gyermekek készségei, képességei, jártasságot szereznek, kialakulnak a szokások. A gyakorlással, a gondolkodás fejlődésével és az ismeretek gazdagodásával képessé válnak arra, hogy a munka során automatikussá vált részmozzanatokat más tevékenységekben is alkalmazni tudják.

A munkavégzés során alakul a gyermek feladattudata, feladattartása, akarata, felelősségérzete; fejlődik értékelő képessége, önértékelése, figyelme, emlékezete.

Az óvodapedagógus feladatai

- Teremtse meg a munkavégzéshez szükséges nyugodt légkört.
- Teremtse meg a gyermekek fejlettségének, életkorának megfelelő önálló munkavégzés lehetőségét.
- Gondoskodjon a munkavégzéshez szükséges eszközökről, és tanítsa meg azok használatát.

- A napirendben biztosítson elég időt a munkára, hogy a gyermekek a különböző feladatokat egyéni tempójuk alapján végezhessék el.
- Biztosítsa a munka állandóságát és folyamatosságát.
- Vegye figyelembe az egyes gyermekek egyéni sajátosságait.
- Figyeljen arra, hogy minden gyermek a képességeinek megfelelő feladatot kapjon.
- Tegye lehetővé, hogy a gyermekek az általuk különösen kedvelt munkafajtákat végezhessék.
- Ösztönözzé, hogy a gátlásos, visszahúzódo gyermekek is szívesen vegyenek részt a munkavégzésben. A gyermeket saját magához mérten ösztönözzé, értékelje. Az értékelés konkrét, reális legyen és a munkára vonakozzék.
- A gyermeki munka szükségességét, fontosságát, annak tiszteletben tartását igyekezzen a szülők körében is elfogadtatni.
- Az önálló munkavégzésre való képességek fejlesztése a munka megbecsülésére nevelés.

Módszertani alapelvek

- Biztosítsa, hogy a munka az óvodáskor végéig megőrizze játékos jellegét.
- Törekedjen arra, hogy a gyermekekre csak olyan munkát bízson, amelynek elvégzésére megerőltetés nélkül képesek.
- Az egyes munkafajták bevezetése során alkalmazza a fokozatosság elvét.
- Segítse elő, hogy a munka az óvodai nevelés természetes részét képezze.
- Törekedjen a közösségért végzett munka pozitív nevelő hatásának érvényesítésére.
- Segítse elő, hogy a gyermekek -bizonyos határok között- önállóan végezhessék el feladataikat.
- Pozitív példa erősítésével ösztönözzé az egyre sikeresebb megoldások keresését, motiválja a gyermekeket a további munkavégzésre.
- A munkavégzés közben erősítse a szülőföldhöz való tartozás érzését, a közösségért végzett munka örömét.
- A munka jellegű tevékenységek szervezésénél vegye figyelembe a csoport összetételét /eltérő életkor, szociokulturális háttér/. Minden gyermek végez feladatokat, de senkit nem terhelünk túl.

A gyermek tevékenységei

- Elvégzik önmaguk kiszolgálását.
- Aktívan részt vesznek a mindennapi tevékenységekben - naposi teendőket végeznek, saját igényeiknek, lelkesedésüknek megfelelően.
- Bekapcsolódnak a csoportszoba rendben tartásába, átrendezésébe, díszítésébe.
- Segítenek a tevékenységekhez használt eszközök előkészítésében, kiosztásában és összeszedésében.
- Ápolják, gondozzák a növényeket, etetik a madarakat, magvakat csíráztatnak, ágakat hajtatnak, ültetnek. Részt vesznek az udvar rendezésében.
- Terméseket, magvakat, bogyókat gyűjtenek az élősarok számára.
- Alkalmoszerűen részt vesznek süteménykészítésben, salátákat, befőtteket készítenek, ajándékokat készítenek.
- Segítenek egymásnak különböző tevékenységek végzésében. Alkalmi megbízatásokat hajtanak végre.

Területei

- önkiszolgáló munka
- környezet rendjének megőrzése
- alkalmoszerű munka (egyéni megbízatás), évszakokhoz kapcsolódó munkák
- felelősi munka
- naposi munka
- növény, állatgondozás

A munka irányításában törekedni kell

- A gyermekek életkori sajátosságainak és képességeinek megfelelő munka önálló elvégeztetésére.
- Az elemi munkafogások, technikai tudnivalók gondos megtanítására.
- A különböző munkafajták fokozatos megismertetésére.
- Differenciált, konkrét, a gyermek önértékelő képességének kialakulását segítő értékelésre.
- A teljes munkafolyamat megismertetésére.
- A különböző munkatempók figyelembe vételére.

A fejlődés főbb jellemzői

- A csoport szokásrendszerének megfelelően, örömmel és szívesen végzik a naposi munkát.
- Képesek az önkiszolgálással és naposi munkával kapcsolatos teendőket önállóan ellátni.
- Igényükké válik saját maguk és környezetük rendezettsége, megőrzése.
- Háztartási munkák végzése során megismerik az egyszerű munkaeszközök használatát.
- Felnőtt segítségével szívesen vesznek részt a növények gondozásában, az udvari munkákban, megismerik az ezekhez kapcsolódó munkafajtákat és eszközök használatát.
- Kialakul az iskolakezdéshez a testi, lelki, és szociális érettség.
- A munkaeszközöket rendeltetésszerűen használják, vigyáznak maguk és társaik épségére.
- Szívesen teljesítenek egyéni megbízásokat.
- Időnként olyan megbízásoknak is eleget tesznek, amelyek otthoni előkészületeket igényelnek.
- Tudják a munkafolyamatokat, ismerik és betartják a balesetvédelmi szabályokat.
- A közösségért végzett munka során megjelenik helyes önértékelésük, nő önbizalmuk.
- Jellemzi őket a felelősségérzet, a feladattudat és a kitartás.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire. A tanulás folyamatos, részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja.

Az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Az óvodai tanulás célja

- Az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése.
- Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, amely elsősorban játékba integrált tevékenységekben, cselekvésekben valósul meg.
- A képességek, készségek fejlesztése.
- Az idegrendszeri alapon fejlődő önkéntelen figyelemből alakuljon ki a szándékos figyelem.
- A spontán emlékezet szándékos felidézéssé váljon.

A tanulás folyamatába illeszthető minden olyan spontán vagy tudatos tevékenység, melyben tapasztalatszerzés, készségek, képességek, jártasságok fejlesztése, illetve ismeretközvetítés-átadás valósul meg.

A tanulás a gyermeki tevékenységformákba (játék-munka) beépítve valósul meg.

A képességek, valamint a tudás fejlesztését, attitűdformálást, optimális motivációs állapot elérését használjuk ehhez eszközül.

A 3-7 éves gyermekek esetében a kíváncsiság, a tevékenységvágy a tanulás mozgatója.

Az életkori, illetve egyéni sajátosságok figyelembe vételével, folyamatos, ismétlődő, tevékenységekre épülő új és meglévő élmények, tapasztalatszerzés, útján valósítjuk meg.

A gyermekek különböző tevékenységekben és élethelyzetekben spontán tapasztalatszerzéssel, ismereteik rendszerezésével és bővítésével fejlődnek eredményesen.

A tanulási tevékenységek során az értelmi, érzelmi, akarati képességek folyamatosan fejlődnek. A tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segítjük a gyermek személyiségének kibontakozását, kompetenciáinak fejlesztését.

Ha a gyermek a játék motivációjával vesz részt a tanulás folyamatában, akkor érdeklődése, aktivitása, tevékenységvágya nő, hatékonyabb a tanulási folyamat.

Az ismétlődő tanulási helyzetek következtében a gyakorolt, megfigyelt tapasztalatok rögződnek, tudássá válnak.

Az iskolai tanuláshoz szükséges képességek megalapozásával, tudatos fejlesztésével a sikeres iskolakezdést szeretnénk elérni. A sikerélmény fokozza az iskolai tanuláshoz kialakítandó pozitív viszonyt.

A tanulási tevékenység egyre változatosabb összefüggések, oksági viszonyok felfedezését biztosítja a gyermek számára. Hatására képessé válnak azonosságok, különbségek felismerésére, s az ezeket kifejező általános, konkrét fogalmakat beszédükben is alkalmazzák.

Az iskolába lépésig kialakul a szükséges tájékozottság, megszerzik a szükséges alapokat az iskolai tanulás eredményes megkezdéséhez.

Mindezek alapján a fejlesztés magába foglalja a vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd- és nyelvi készségek fejlesztését.

A tanulás lehetséges szervezeti formái az óvodában

- az utánpótlásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása
- a spontán játékos tapasztalatszerzés
- a játékos, cselekvéses tanulás
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- a gyakorlati problémamegoldás

A szervezett tanulás, kötetlen és kötött tevékenységi formában valósul meg. Mindkettőt jellemzi a nevelői céltudatosság, tervszerűség és a pedagógiai önállóság.

Az óvodapedagógus a csoport fejlettsége, állapota, a tevékenység tartalma, a helyi adottságok alapján dönti el, hogy az adott tevékenységet mely szervezeti formában alkalmazza.

A nagycsoportos korú gyermekeket az iskolára való felkészítés érdekében év elejétől fogva kötött vagy kötetlen szervezeti formában foglalkoztatjuk. Javasolt időtartam év végére: 35- 40 perc. A mozgás valamennyi korcsoport számára kötött tevékenység keretében szerveződik.

Heti szervezett tevékenységi formák

- Külső világ tevékeny megismerése, matematikai tapasztalatok
- Verselés, mesélés
- Ének, zene, népi játék, tánc
- Mindennapos mozgás
- Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Az óvodapedagógus hetente legalább egy alkalommal szervez a tevékenységi ágakból a csoport sajátosságait figyelembe véve, a gyermekek fejlettségi szintjéhez igazodó tartalmú tevékenységi formát. A fejlesztés tartalmi elemei és a tevékenységi formák egymással szoros kölcsönhatásban nyilvánulnak meg. Törekednünk kell arra, hogy a játék és a mozgás az összes foglalkozást a gyakorlatban is áthassa.

A tanulás folyamatában érvényesüljenek a komplex képességfejlesztő hatások.

A tevékenységi formák szervezése a nevelési év során

3-4 évesek	november 1 - május 31-ig
4-5 évesek	október 1 - május 31-ig
5-6-7 évesek	szeptember15 - május 31-ig

Az óvodapedagógus feladata

- A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, több érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.
- Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.
- Rugalmas szervezeti keretek kialakítása a gyermekek egyéni tevékenykedtetésének megvalósulásához.

- Teremtse meg a tanulás optimális feltételeit - a nyugodt, derűs légkört, az együttműködést elősegítő emberi kapcsolatokat, megfelelő helyet, időt és cselekvési lehetőséget a gyermekek számára.
- Törekedjen a közös tevékenységekhez kapcsolódó állandó szokásrendszer kialakítására.
- Az óvodapedagógus alakítsa ki a gyermekek körül olyan tanulást támogató környezetet, amelynek felszereltsége elősegíti azok örömteli játékát, fejlesztését és ismeretszerzését a szabadon választott játékos tevékenység által.
- A tanulásirányítás során építsen a gyermekek folyamatos megfigyelésére, előzetes tapasztalataira, ismereteire.
- Differenciált értékelésével, ösztönzéssel alakítsa ki a tanulás iránti pozitív érzelmeket.
- A gyermekek megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, önkéntelen és szándékos figyelmére támaszkodva irányítsa a tapasztalat- és ismeretszerzés, kultúrákövetítés folyamatát.
- Biztosítsa a gyermek tevékenységi vágyának, kíváncsiságának kielégítését.
- A gyermeket az egyéni fejlettségének megfelelően differenciált feladatadással készítse sokoldalú tevékenységre.
- Szükség szerint az egyéni képességek fejlesztése azon gyermekek számára, akiknél valamilyen lemaradást tapasztalunk.
- Tehetségfejlesztés a tevékenységekbe ágyazva a kiemelten tehetséges gyermekek számára (mozgás, vizuális képességek, dramatizálás).
- Biztosítsa a többoldalú megismerés, tapasztalatszerzés lehetőségét.
- Teremtse olyan feladathelyzeteket, amelyekben a gyermekek maguk találják ki a megoldást, miközben átélhetik a felfedezés örömet, ezáltal is biztosítsa kreativitásuk fejlődését /erősítését.
- A cselekvő megismerés gyakorlását biztosítva segítse a képszerű gondolkodás alakulását. A verbális és kommunikációs megértés, megerősítés révén alapozza meg a fogalmi gondolkodás kialakulását.
- A pozitív erkölcsi (együttérzés, figyelmesség stb.) illetve akarat tulajdonságok (önfegyelem, feladattudat, feladattartás stb.) kialakulását segítse elő.
- A nyári hónapok során is tegye lehetővé, kezdeményezze, hogy a gyermekek minden év közben kedvelt tevékenységet végezzenek.

- Figyeljék a környezetük jelenségeit, eseményeit, beszéljenek az őket foglalkoztató eseményekről.
- Pedagógiai terveit a megvalósítás eredményességének függvényében felülvizsgálja.

Módszertani alapelvek

- Biztosítsa az óvodapedagógus a játék motivációs bázisára alapozva, hogy a tanulás az óvodai élet végéig megőrizze játékos jellegét.
- Tegye lehetővé, hogy minden gyermek önmaga lehetőségeihez mérten fejlődjön.
- Érvényesítse a gyermek életkori sajátosságainak és a fejlődés egyéni ütemének megfelelő differenciált fejlesztést.
- Segítse elő a gyermekek adottságainak a kibontakoztatását.
- Törekedjen arra, hogy a gyermekek a tárgyakat, jelenségeket elsősorban természetes környezetükben ismerjék meg.
- Segítse elő a gyermekek önállóságának fejlődését.
- Biztosítsa az óvodai élet minden tevékenysége során a tapasztalatszerzés, képességfejlesztés, ismeretközvetítés érvényesülését.
- Az óvodapedagógus munkáját hassa át az egyéni megfigyelésen alapuló tervszerű, tudatos fejlesztés.
- Törekedjen az egyes tevékenységi formák tartalmi kapcsolódásának kihasználására, sokrétű tapasztalatszerzés és komplex élményszerzés megvalósulására.
- Tartsa szem előtt a tervezett tevékenységi formák megszervezése során, hogy a mozgásos tevékenységek hangsúlyt kapjanak.
- Vegye figyelembe a gyermekek aktuális fizikai és érzelmi állapotát, ehhez igazítsa a tevékenységek tempóját, időtartamát, módszereit. Szükség esetén rugalmasan változtasson előzetes tervein.
- Építsen a gyermekek szükségleteire, kíváncsiságára, igyekezzon fenntartani érdeklődésüket.
- Ismerje fel a gyermekek tanulási, magatartási problémáit, szükség esetén megfelelő szakmai segítséget kínáljon számukra.
- Használja ki a tevékenységekben rejlő lehetőségeket a megismerő funkciók és önálló felfedezés gyakorlására.
- Pozitív visszajelzésekre épülő, bizalommal teli légkört alakítson ki, ahol minden gyermek hibázhat, mindenkinek lehetősége van a javításra, próbálkozásra.

- Az elmélyült tevékenységekhez nyugodt légkört és környezetet teremtsen, például a csoportszoba elrendezésével. A párhuzamosan végezhető tevékenységekhez biztosítsa a megfelelő eszközöket és a szabad választás lehetőségét.
- Az önálló tapasztalatszerzéshez - a játékhoz és egyéb tevékenységekhez - az életkornak és a gyermekek egyéni képességeinek megfelelő eszközöket biztosítson.
- A gyermekekben igyekezzen felkelteni és fenntartani az önálló tapasztalatszerzés, megismerés igényét, a próbálkozás örömeit. Ennek érdekében indokolt esetben használja az IKT-eszközöket is.

A gyermekek tevékenységei

- Utánzásos, modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás.
- Cselekvéses tapasztalatokat szereznek érzékszerveik segítségével az általuk használt tárgyakról, eszközökről, játékokról.
- Megfigyelik, felfedezik az őket körülvevő világot, élményt, ismereteket és tapasztalatokat gyűjtenek spontán és irányított módon környezetükről.
- Játsszanak, gondozási teendőket látnak el, munka jellegű tevékenységeket végeznek. Apró megbízatásokat teljesítenek.
- Bátran beszélnek élményeiről, egyéni tapasztalataikról, kérdeznek, véleményt nyilvánítanak, feladatokat oldanak meg, problémákat fedeznek fel.
- Részt vesznek az óvodapedagógus által szervezett tevékenységi formákon.
- Saját elgondolásaik szerint egyénileg, egymással együttműködve összehangolt tevékenységet végeznek.
- Ismereteiket, tapasztalataikat folyamatosan bővítik, azokat rendszerezik, a gyakorlati élet során alkalmazzák.

A fejlődés főbb jellemzői

- Az egyes fejlesztési területeknél részletesen ismertetett fejlődési jellemzők megfelelő szinten állnak.
- Kialakul a tanulás iránti pozitív érzelmi viszony, fokozódik a megismerési vágy.
- Nyitott, érdeklődő magatartással vesznek részt az ismeret- és tapasztalatszerzés folyamatában.
- Képesek tanulási helyzetekben az együttműködésre felnőttel, társsal.
- A szabály- és feladattudat, önfegyelem, önállóság a feladatok eredményesebb elvégzésére való törekvéseikben is megnyilvánulnak.

- Szükség esetén saját szükségleteik kielégítését szándékosan igyekeznek irányítani, késleltetni.
- Igényükké válik a szokás- és normarendszer, a helyzet és a tevékenység által megkívánt viselkedési mód alkalmazása.
- A gyermek az óvodáskor végére belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az óvodásból iskolássá szocializálódik.

Az információs és kommunikációs eszközök használatának lehetőségei az óvodában

Az óvodánkba járó gyermekek, felnőttek nagy része ismeri az infokommunikációs eszközöket és használja is a mindennapi élete során.

A gyors fejlődés következtében az ismeretek elsajátításának módja is változik, a gyermekek képesek egyszerre több mindennel párhuzamosan is foglalkozni, gyors információáramláshoz szoktak. Fontosnak tartjuk óvodánkban az IKT eszközök megfelelő és céltudatos használatát, mely magában foglalja a projektort, számítógépet, laptopot, nyomtatót, cd lejátszót, digitális fényképezőgépet, diavetítőt, bluetooth kihangosítót.

Célunk:

Olyan játékos tevékenységek biztosítása, ahol új pedagógiai környezetet teremtve életkoruknak megfelelő információkat gyűjthetnek a tágabb-szűkebb környezetükről.

Feladataink:

- Infokommunikációs eszközök használata a nevelőmunkánk során.
- Gyermekek kíváncsiságára alapozva segítjük fejlődésüket játékos, egyénre szabott feladatokkal.
- A nevelési területekhez szervesen illeszkedő, a gyermekek fejlettségének és életkori sajátosságainak megfelelő interaktív, fejlesztő játékok használata.
- Az érzékelés, észlelés által sokrétű ismeretszerzés biztosítása.
- Információk feldolgozása változatos tevékenységek során.
- Zene és mesehallgatás, képnézegetés a tevékenységekhez kapcsolódva.

Leányfalu Tündérvikert Óvoda és Konyha
2016 Leányfalu, Szent Imre herceg utca 9-13.
Tel.: 0626/787-960, 787-928, 70/77-13-476
OM azonosító:202153
E-mail: tunderovikert@gmail.com

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermekek ismerik az informatikai eszközöket, melyeket a pedagógusok használnak.
- Örömmel és szívesen vesznek részt az IKT eszközöket használó tevékenységekben.
- Ismerik az informatikai eszközök egészséges használatának szabályait életkornak megfelelően.

VII. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

- A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.
- A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat,

azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,

- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, és ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettség.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

Legitimációs záradék

A Leányfalu Tündérvikert Óvoda és Konyha Pedagógiai Programját a nevelőtestület megvitatta, a törvényt módosításból eredő változtatásokat elvégezte.

Jelen Pedagógiai Programot az intézmény igazgatójának előterjesztése után a **nevelőtestület** 2025.-én %-ban **elfogadta**.

A Nevelőtestület döntéséről készült jegyzőkönyv iktatószáma.....

Leányfalu, 2025. augusztus.....

.....

Nevelőtestület nevében

.....

Igazgató

A Leányfalu Tündérvikert Óvoda és Konyha **Pedagógiai Programját**..... a fenntartó **jóváhagyta**, Leányfalu Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testület jóváhagyásának határozat száma.....

Leányfalu, 2025.

.....

Fenntartó

Módosítás előírásai

- Törvényi változás
- Feladatváltozás esetén
- A nevelőtestület 2/3-os többségi kezdeményezése alapján, a nevelőtestület dönt a módosítás elfogadásáról.
- Írásbeli előterjesztés Nevelőtestületnek, óvoda vezetőségnek.

Nyilvánosságra hozatala: A fenntartó és partnereink által megtekinthető az igazgatói irodában.

A Pedagógiai Program a Fenntartó által jóváhagyott Nevelési Programhoz képest a Fenntartóra többletkötelezettséget nem tartalmaz.

Felhasznált irodalom

1. Az óvodai nevelés országos alapprogramja 363/2012 (XII.17.) kormányrendelet
2. Önértékelési kézikönyv óvodák számára Oktatási Hivatal 2015.
3. Útmutató a pedagógusok minősítési rendszeréhez - Kiegészítő útmutató Óvodai nevelés Oktatási Hivatal 2014.
4. Pereszlényi Éva-Porkolábné Dr. Balogh Katalin: JMK Program (Budapest, Alcius Bt. 1996)
5. Dr. Benedek István: Óvodavezetés másképpen (OKKER Kiadó, Bp. 1997.)
6. Forrai Katalin: Ének az óvodában (Zenemű kiadó)
7. Dr. Gósy Mária: Beszéd és beszédviselkedés az óvodában (Regisztr Kiadó 1993.)
8. B. Méhes Vera: Az óvónő és az óvodai játék (Calibra Kiadó, 1993)
9. Tátrai Zsuzsanna - Karácsony M. Erika: Jeles Napok, Ünnepi Szokások (Planétás Kiadó, 1998)
10. Kovács Lajosné: Vigyázok rád! (GÁBRIEL 2000. Bt.)
11. Stocker Károlyné: Játékszichológia (Eötvös József Kiadó 1995.)
12. Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel (Szolnok, JNSZ Pedagógiai Intézet 1997)
13. Szentesné N. Éva: Hagyományok lépésről lépésre (Szekszárd, Tolna Megyei Önkormányzat Pedagógiai Intézete, 1995)
14. Napról Napra - A mi kalendáriumunk: (Debrecen, Pedellus Bt. 1992)
15. Az óvodáskor fejlesztőjátékai: OKKER Kiadó
16. Dr. Tótszöllősiné V. Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában (Fer-Co Kft. 1994)
17. Dr. Krizsaneczné N. Edit: Játékos gyermektorna (Sport, 1984)
18. Körmöci Katalin: A gyermek szükségleteire épített tanulás az óvodában (Fabula,2007)
19. Villányi Györgyné: Játék a matematika? Matematikai játékok gyűjteménye óvodapedagógusoknak! Tárogató Kiadó Bp. 1993.
20. Jávorszky Edit: Fejlődépszichológia /Edutech Kiadó 1995.
21. Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Kudarc nélkül az iskolában /Alex-Typo Kiadó Bp.1992.
22. Porkolábné Dr. Balogh Katalin — Dr. Páli Judit: Komplex prevenciós óvodai program
23. /Adatbank OKI 1996.
24. Mozgásterápia a tanulási nehézségek megelőzésére 25. Atkinson: Pszichológia /OSIRIS, Bp. 1995.
26. Bakonyi Anna: Irányzatok, alternatívák az óvodai nevelés területén /Tárogató Kiadó Bp. 1995.
27. Dr. Bagdy Emőke: Családi szocializáció és személyiségzavarok. /Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp. 1995.

Leányfalu Tündérkert Óvoda és Konyha
2016 Leányfalu, Szent Imre herceg utca 9-13.
Tel.: 0626/787-960, 787-928, 70/77-13-476
OM azonosító:202153
E-mail: tunderovikert@gmail.com

MELLÉKLETEK

A pedagógiai program végrehajtásához szükséges eszközök és felszerelések

A gyermekek legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége a játék. Eszköz tekintetében mindenkor elsődleges a sokféle, tartós, kész, félkész, manipulációs és egyéb használatú játékeszközök biztosítása. A nagyfokú elhasználódás miatt a folyamatos pótlás biztosított.

A foglalkoztatáshoz szükséges eszközök körét a kész, félkész és az óvodapedagógusok által készített alkotják, melyek mennyisége és minősége megfelelő.

Az óvodai verses, mesés könyvek megfelelő számban állnak rendelkezésre, szakkönyvek számát folyamatosan bővítjük lehetőségeink szerint.

Mindennapos mozgás: padok, mozgásfejlesztő készlet (karika, bolyák, kéz-láb forma, rudak...), zsámoly, svédsekrény rész, bordásfalak, kislabdák, babzsák, labdák, ejtőernyő, egyensúlyozó-billenő hinta, karikák, füles ugráló labda.

Udvari játékhöz: focikapu, karikák, focik, mászókötel, ugráló kötel, tenisz, ügyességi labdajátékok, kosárpálánk, kis motorok.

Játék: konyhai eszközök, JENGA, építő kockák (fa, műanyag), PUZZLE-k, kirakók, kártyák, képességfejlesztő játékok, horgászjáték, társas játékok, szerepjátékhöz eszközök, állatok, babák, plüss játékok, LEGÓ, babakocsik, autók (kicsi, nagy), dominók, gyöngyök, gyöngyfűző, fűző készletek, vasaló, vasaló állvány, zöldségek, gyümölcsök

Verselés, mesélés: mesekönyvek csoportonként több példányban, paravánok (2db), ujjbábok, síkbábok, fejbábok, kesztyűbábok, bábtartó, kalapok, sapkák, kendők, szoknyák, mesekazetták, cd-k, dvd-k, magnók, videó, dvd lejátszó, bluetooth kihangosító

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka: ecsetek, szivacsok, festékek, gipsz kiöntő formák, mintázó eszközök, gyurma táblák, kréták, ceruzák, só-liszt-gyurma, rajztábla, különböző minőségű, anyagú papírok, lapok; ollók; ragasztók; különböző vastagságú fonalak.

Leányfalu Tündérkert Óvoda és Konyha
2016 Leányfalu, Szent Imre herceg utca 9-13.
Tel.: 0626/787-960, 787-928, 70/77-13-476
OM azonosító:202153
E-mail: tunderovikert@gmail.com

Ének, zene, népi játék, tánc: cd-k, dvd-k, magnók, videó, dvd lejátszó, kazetták, lemezek, ritmus hangszerek (dob, triangulum, cintányér, rázóhangszerek, kasztanyetta), népi játékok kellékei (kosarak, kendők, kalap, szoknya, kötény), fejdíszek, furulya, csörgődob

Külső világ tevékeny megismerése: tudományos képeskönyvek, nagyítók, bogár nézegető, földgömb, homok-víz asztal, térkép, kerti szerszámok

Matematikai fejlesztés eszközei: logikai készlet, MINI-MAT garnitúrák, színesrúd, logikai társasjátékok, tükrök, mágnes táblák, feladatlapok

Fejlesztő foglalkozáshoz: különböző fejlesztő játékok (anyanyelvi, szókincsfejlesztő képsorok, memóriák, kártyák, puzzle-ok)

Segédlet

Mese- vers tartalma

	3-4 éves korban	4-5 éves korban	6-7 éves korban
Népi Mondókák	altatók, hintáztatók, ujjkiszámolók, höcögtetők, simogatók	környezetről, időjárásról, az évszakok megfigyeléséről, természeti jelenségekről, tárgyakról, állatokról	felelgetős, kiszámolás, tréfás mondókák, párválasztók, találós kérdések, közmondások
Versek	rövid versek állatokról, természetről, ritmikus mozdulatokkal kísérve	kiolvasók vidám, groteszk, humoros témái: évszakováltás, természet szépségei	gyermekek élményeihez kapcsolódó versek, ünnepek, hagyományok, jeles napok
Mese	rögtönzött történetek, láncmesék	állatmesék, népmesék, kortárs, klasszikus és a cigány etnikai kultúrából mesék, párbeszédes és elbeszélő történetek	népköltészet, kortárs, klasszikus és etnikai mesék, tündérmesék, tréfás verses, mű mesék , folytatásos mesék, elbeszélő történetek, önálló mesebefejezés, önálló mesetörténet
Dramatizálás	Állatok hangjának, mozgásának utánzása	Állatmesék párbeszédeinek eljátszása, kedvelt epizódok feldolgozása	Hosszabb történetek, saját készítésű díszletek felhasználásával, szerepek önálló elosztásával. Drámajáték alkalmazása.
Bábozás	Az óvodapedagógus bábjátéka, ujjbáb használata	Az óvodapedagógus bábjátéka, síkbábok önálló használata	Önállóan bábozzanak, saját készítésű bábokat is használjanak, szívesen bábozzanak kiscsoportosoknak, (zsákbábok, kesztyűbábok)

Ének, zene, népi játék, tánc tartalma

Fejlesztési tartalom	3-4 éves korban	4- 5 éves korban	5-6-7 éves korban
<u>Éneklési készség</u> - mondóka - énekes játék	5-7 mondóka 10-12 dal, dalos játék (3-4 sz-m), (1-2 l-sz-m), (2-3 m-r-d) b. sz-m-r-d), (1 d-l-sz) Az óvodapedagógus segítségével egyszerre, csoportosan, azonos hangmagasságban énekelnek.	4-6 mondóka 12-15 dal, dalos játék 2-3 műdal (2-3 sz-m), (2-3 l-sz-m), (1-2 sz-m-d) (2-3 m-r-d), (2-3 sz-m-r-d) (1 m-r-d-l) (1-2 d-l-sz) Az óvodapedagógus indításával, önállóan, tisztán, együtt, jó szövegkiejtéssel énekelnek.	4-7 mondóka 20-25 dal, dalos játék 3-4 műdal (2 sz-m), (2 l-sz-m), (1-2 m-r-d) (2-4 sz-m-r-d), (6-8 l-sz-m-r-d) (2 m-r-d-l) (2 r-d-l-sz) (2 m-r-l-sz) Önálló indítással, csoportosan és egyénileg, helyes kezdő magasságban és tempóval énekelnek
<u>Hallásfejlesztés</u> - magas-mély	Érzékeltetése guggolással, lábujjhegyre állással, beszéden keresztül. Szemmel követése térben	Érzékeltetése térben, a megnevezett testrésszel, mondókán, dalon keresztül. Változó kezdő magasság átvétele	Dallamív rajzolás kézzel, ujjakkal, lábfejjel, mellkas előtt, fej fölött. Mondókán, dalon, párbeszéden keresztül. Magas-mély térbeli mutatása.
-halk-hangos	Halk-hangos felismerése beszéden, mondókán, éneken, zörejen keresztül (környezet hangjai)	Halk-hangos közötti különbség felismerése, mondókával, énekkel, járás és tapsolás gyakorlásával.	Halkabb és hangosabb éneklés összekapcsolása, tempóváltoztatással. (halk-hangos, gyorslassú kombináció)
-zenei emlékezet: dallamfelismerés	–	Dalok felismerése szöveg nélkül, dúdolásról és hangszerről. Motívumok váltva, halkan-hangosan.	Dalok felismerése kezdő, vagy belső motívumról. Rövidebb és hosszabb egységekkel, folyamatos tempóban.
- motívum, visszhang	Egyszerű dallamok visszaéneklése --	Egyszerű dallamfordulatok visszaéneklése (szövegre dallam, dallamra, mozgás.	Dallamok kitalálása, énekes beszélgetés, kérdés-felelet Motívum visszaéneklés csoportosan és egyénenként (improvizáció).

-hangszínek megfigyelése	Élesen eltérő zörejek (környezet, fém, fa, üveg eszközök és ütőhangszer hangjai)	Finomabb zörejek (egymás hangjai, természet zörejei)	Kérdés-felelet játék. Beszédhangszín és hangsúly változtatásával a mondóka értelmének változtatása. Sokféle zörej, zenei hang megkülönböztetése (zaj iránya, távolsága) Zenei hang kis eltéréssel
<u>Ritmusfejlesztés</u> -egyenletes lüktetés	Egyszerű mozdulatokkal (járás, hintázás, billegés, váll, ujj, csípés), gyermekjáték közben egyszerű eszközökkel (például: ritmuspálca, cintányér, fakocka, kanál)	Járással, futással, ugrással (hullámvonal, sarokkoppintás, testfordítás)	Gyors-lassú, különböző térforma, tárgyak megkerülése
-ritmus	Ritmuspálca, cintányér, --	2/4 ütem Dalok, mondókák ritmusának kiemelése, hangsúlyának kiemelése	Egyenletes lüktetés és ritmus összekapcsolás. Dallam felismerés ritmusról. Dalritmus kiemelése, ritmusvisszhang, szünet, szinkópa.
- tempó különbségek: gyors-lassú	Tempóváltás követése egyszerű mozdulatokkal	Gyors-lassú beszéd, énekmozgással, tempóváltás lépéssel	Gyors-lassú tempótartás önállóan.
-mozgástérforma	Mondókák, dalok egyszerű utánzó mozgásokkal, egyszerű táncmozgások	Táncos jellegű mozdulatok (oldallépés, féltérden) Ritmushangszerek (dob, háromszög)	Bonyolultabb, táncos jellegű mozdulatok (párcsere, kapus, hidas, sorgyarapító, fogyó játékok).
-hangszerek	Egyszerű ritmusjátékos hangszerek (dob, ritmuspálca)	Ritmushangszerek készítése	Ritmushangszerek és egyéb természeti tárgyak. Ritmushangszerek készítése (Dob, háromszög, cintányér)
-népszokások, ünnepek	Ünnepkörök mondókái, énekes játékok (állat, naphívogató, farsang, húsvét, anyák napja)	Ünnepkörök mondókái, énekes játékok (leánykérő, Lucázás, kiszabás, anyák napja)	Ünnepkörök mondókái, énekes játékok (lakodalmas, szüret, kapus, hidas játék, pásztorjáték, komatálázás, pünkösdlés, anyák napja)

Leányfalu Tündérkert Óvoda és Konyha
 2016 Leányfalu, Szent Imre herceg utca 9-13.
 Tel.: 0626/787-960, 787-928, 70/77-13-476
 OM azonosító:202153
 E-mail: tunderovikert@gmail.com

Zenehallgatás	Óvodapedagógus éneke Zenehallgatás befogadására szoktatás.	Óvodapedagógus éneke és hangszeres játéka ismerkedés a kétszólamúsággal	Óvodapedagógus éneke, Óvodapedagógus hangszeres játéka Óvodapedagógusok kétszólamú mű előadása
	népi, kortárs, klasszikus	népi, kortárs, klasszikus	népi, kortárs, klasszikus